

REFERAT Forretningsudvalget d. 17-03-2015

Mødedato Tirsdag d. 17. marts 2015 kl. 10:00

Mødested Konferencelokalet, Regionshuset Viborg, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Gensidig orientering *	3
Midttrafiks forventede regnskab 2014 og justerede budget 2015.....	5
Godkendelse af principper for ny organisering af Aarhus Letbane.....	8
Godkendelse af forslag til ændring af regionale buskøreplaner fra juni 2015.....	11
Erstatningskørsel med bus ved lukning af Grenaabanen.....	14
Kvartalsrapport kvalitetsfondsprojekterne pr. 31. december 2014.....	17
DNU: Tredje øje rapport for 4. kvartal 2014.....	20
DNU: Godkendelse af ændringer i projektets risikopulje, et opdateret besparelses- og prioriteringsk	24
DNU: Godkendelse af projektforslag og bevilling til delprojekt Onkologi.....	29
Regionshospitalet Viborg: Tredje øje rapport for 4. kvartal 2014.....	33
DNV-Gødstrup: Tredje øje rapport for 4. kvartal 2014.....	37
Aarhus Universitetshospital: Bygningsvedligehold og reovering af tekniske systemer.....	40
Regional Stråleplan 2015.....	44
Ny styring i et patientperspektiv - forlængelse af projektperioden.....	47
Oprettelse af forlagt SOSU grundforløb i Ringkøbing (SOSU-Herning).....	50
Godkendelse af indberetning om jordforurening 2014 og udkast til jordforureningsstrategi 2015.....	53
Ansøgning om tilskud til Strygere i midten - udvikling af regionens strygermiljøer.....	56
Ansøgning om tilskud til Scenekunst på Tværs 2015.....	59
Ansøgning om tilskud til Scenekunst ind i Den åbne skole.....	62
Ansøgning om tilskud til Herregårdene - Porten til Europa.....	66
Fejring af 100 året for 1915-grundloven.....	70
Ansøgning til eventpuljen (Indstilling fra Vækstforum).....	73
Bevilling til initiativet øget samspil og synergi mellem regionale og nationale fødevarerinitiativer. (I	76
Ansøgninger til kommunepuljen i Rethink Business (cirkulær økonomi) (Indstilling fra Vækstforur	79
Ansøgninger fra Ringkøbing-Skjern Kommune og Destination Djursland om tilskud til udvikling a	82
Bevilling til Team VækstDanmark (Indstilling fra Vækstforum).....	87
Lån til sikring af likviditeten i Midtjysk Iværksætterfond (Indstilling fra Vækstforum).....	90
Forlængelse af samarbejdet om indstationering af en medarbejder fra Udenrigsministeriet, Eksportr	93
Bevilling til Enterprise Europe Network i Region Midtjylland for 2015-2016 (Indstilling fra Vækst	96
Status Dansk Produktions Univers (Indstilling fra Vækstforum).....	99
Orientering om udviklingen i udgifterne til medicin fra 2013-2014 i Region Midtjylland.....	102
Orientering om meraktivitetsprojekter i 2015.....	106
Orientering om samarbejde med privathospitaler i 2014 og forventninger til 2015.....	109
Orientering om status på udredningsret i somatikken og psykiatrien.....	113
Orientering om arbejdet med kapacitetsudnyttelse i Region Midtjylland.....	117
Orientering om tilsagn om midler fra satspuljen på psykiatriområdet til projektet "Tværfaglige, udg	120

Punkt 1: Gensidig orientering *

1-00-12-13

Gensidig orientering *

Sagsfremstilling

Gensidig orientering.

BESLUTNING

Flytning af møde i forretningsudvalget

Forretningsudvalget besluttede, at det berammede møde den 30. juni flyttes frem til den 24. juni 2015, så det holdes umiddelbart efter regionsrådsmødet samme dag.

Organisationsjustering i Psykiatri og Social

Formanden orienterede om, at der onsdag den 18. marts 2015 sendes et forslag om etablering af et samlet børn og unge område i høring. Sagen forelægges derefter til politisk beslutning i regionsrådet den 27. maj 2015.

Orientering om samarbejdsaftale

Formanden orienterede om en samarbejdsaftale på hospitalsområdet, der forventes indgået.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 2: Midttrafiks forventede regnskab 2014 og justerede budget 2015

1-30-75-3-13

Bilag

6adabc4d-2c06-4a08-88ad-c9ac2370019d

844287d2-979e-448a-8011-e74317d5e755

Midttrafiks forventede regnskab 2014 og justerede budget 2015

RESUME

Midttrafik forventes at komme ud af 2014 med et merforbrug på regional kollektiv trafik på ca. 5,3 mio.kr. i forhold til godkendt budget. Samtidig forventes der efter Midttrafiks justerede budget 2015 et forbrug på ca. 10,7 mio.kr. over det godkendte budget. Årsagerne er dels en ændret indtægtsfordeling mellem trafikelskaberne og DSB for kombinerede bus- togrejser, dels anskaffelse af ekstra rejsekortudstyr. Merforbruget kan dækkes af reservepuljen.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at orientering om Midttrafiks forventede regnskab 2014 og forventede budget 2015 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I løbet af efteråret 2014 har forudsætningerne bag budget 2014 og 2015 for regional kollektiv trafik ændret sig.

På Midttrafiks bestyrelsesmøde den 11. november 2014 fremlagde Midttrafik et forventet regnskab 2014 med et merforbrug på regional kollektiv trafik på 5,3 mio. kr. i forhold til det godkendte høringsbudget.

Midttrafiks bestyrelse vedtog på møde den 6. februar 2015 et justeret budget 2015. Der forventes et merforbrug på 10,0 mio. kr. På samme møde vedtog bestyrelsen køb af reserveudstyr til rejsekortet på 1,5 mio. kr. til anvendelse i 2015, som ikke er indarbejdet i justeret budget.

Forventning til regnskabet for 2014

Midttrafiks regnskab 2014 er endnu ikke godkendt af bestyrelsen. Forventningen til 2014 baserer sig her på Midttrafiks 3. kvartalsopfølgning.

Midttrafiks indtægter falder markant i forhold til høringsbudgettet, især som følge af en ændret afregning af bus-tog samarbejdet. Det har siden 1997 været muligt at kombinere en rejse med bus og tog på samme billet. Indtægterne fordeles efter en årlig stikprøveundersøgelse, som erfaringsmæssigt viser store udsving fra år til år. DSB har forladt den hidtidige praksis, hvor undersøgelsen dannede udgangspunkt for en efterfølgende forhandling, og har rejst efterkrav mod trafikelskaberne for 2012-2013.

DSB's og Midttrafiks bestyrelsesformænd holder møde den 6. marts 2015 om bus- togafregningen.

i 1.000 kr. pl. 2014	Budget 2014 i høring	Midttrafiks 3. kvartals- opfølgning
<i>Budget</i>		
Midttrafiks budget	336.234	332.464
Eventualforpligtigelse: Bus og tog 2012	0	9.100
Budget i alt	336.234	341.564
<i>Finansiering</i>		
Regional ramme	-336.234	-336.234
Finansiering i alt	-336.234	-336.234
Total	0	5.330

Efterreguleringen for bus-tog 2012 vil indgå i regnskabet som en eventualforpligtigelse, det vil sige en forpligtigelse, hvor beløbet og forfaldstidspunktet er ukendt og dermed kun oplyses i årsregnskabet som en note.

Administrationen forventer, at øvrige indtægter nedskrives ved fremlæggelsen af det endelige regnskab.

Justeret budget 2015

Midttrafiks justerede budget indeholder en efterregulering for 2013 på 9,6 mio. kr. og et forhøjet acontobidrag til bus-

tog på 9,2 mio. kr. Det bemærkes, at Midttrafik ikke indregner efterreguleringen som en eventualforpligtigelse, men har indarbejdet kravet i det justerede budget.

Ved en konkret gennemgang har behovet for rejsekortudstyr i de regionale busser vist sig større end tidligere oplyst. Merudgifterne er 1,2 mio. kr. Midttrafik vurderer derudover, at beholdningen af reserveudstyr er for lille til at kunne garantere stabil drift, og bestyrelsen har den 6. februar 2015 vedtaget at anskaffe reserveudstyr for yderligere 1,5 mio. kr.

På øvrige områder er der en sammensat bevægelse som bidrager med mindreudgifter og merindtægter på ca. 13 mio. kr. Ændringen skyldes hovedsageligt faldende oliepris og i mindre grad rentefald.

Det skal bemærkes, at justeret budget 2015 ikke indeholder de tilpasninger, Midttrafik blev pålagt ved regionsrådets godkendelse i august 2014. Midttrafik har i efteråret 2014 udarbejdet forslag til besparelser i de regionale buskøreplaner gældende fra juni 2015. Efter høring af køreplanforslag anbefaler administrationen besparelser på 1,5 mio. kr. med halvårseffekt i 2015.

Tabel 2. Justeret budget 2015		
i 1.000 kr. pl. 2015	Budget 2015 i høring	Justeret budget 2015
<i>Budget</i>		
Midttrafiks budget inkl. rejsekort reserveudstyr	310.727	319.674
Besparelse efter forslag (halvårseffekt)		-750
Budget i alt	310.727	318.924
<i>Finansiering</i>		
Regional ramme	-308.196	-308.196
Finansiering i alt	-308.196	-308.196
Total	2.531	10.728

Der er således på nuværende tidspunkt et samlet merforbrug på 16,1 mio.kr. med indarbejdelse af eventualforpligtigelser, reserveudstyr og foreslåede besparelser.

Der er etableret en reservepulje jævnfør regionsoverblikket 3. kvartal 2014. Ultimo 2014 udgør puljen 18,4 mio.kr. Det kendte merforbrug kan dermed dækkes af reservepuljen.

Midttrafiks regnskab 2014 vil blive forelagt regionsrådet, når det foreligger sammen med et samlet forslag til imødegåelse af merudgifterne i regnskab 2014 og justeret budget 2015.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 3: Godkendelse af principper for ny organisering af Aarhus Letbane

1-30-75-2-12

Bilag

Principper for etablering af Drifts- og infrastrukturselskab

Letbanen - Principper for sammenlægning af drifts- og anlægsselskabet

Godkendelse af principper for ny organisering af Aarhus Letbane

RESUME

Der orienteres om vedtagelse af lov om ændring af lov om Aarhus Letbane.

Der forelægges forslag til Principper for sammenlægning af anlægsselskabet Aarhus Letbane I/S og drifts- og infrastrukturselskabet Aarhus Letbane Drift I/S, udarbejdet i samarbejde med Aarhus Kommune, som regionsrådet skal tage stilling til.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at forslag til Principper for sammenlægning af anlægsselskabet Aarhus Letbane I/S og drifts- og infrastrukturselskabet Aarhus Letbane Drift I/S godkendes.

Sagsfremstilling

Folketinget har i februar 2015 vedtaget "Lov om ændring af lov om Aarhus Letbane og lov om trafiksselskaber (Lov nr. 155 af 18/02/2015)", hvoraf det fremgår, at transportministeren udtræder af Aarhus Letbane I/S. Det fremgår desuden, at kommune og region herefter selv kan træffe beslutning om den fremtidige organisering af Aarhus Letbane. Loven træder i kraft pr. 1. april 2015.

På baggrund af lovændringen er de lokale parter enige om, at der skal ske en sammenlægning af de nuværende to selskaber Aarhus Letbane I/S og Aarhus Letbane Drift I/S til en smidig og effektiv organisation, der både kan håndtere anlægs- og driftsspørgsmål for etape 1 samt forestå anlæg og drift af kommende etaper. Parterne er endvidere enige om, at der kun skal være et trafiksselskab, Midttrafik, i Region Midtjylland.

Organisering efter statens udtræden af Aarhus Letbane:

Aarhus Kommune og Region Midtjylland har udarbejdet forslag til Principper for sammenlægning af anlægsselskabet Aarhus Letbane I/S og drifts- og infrastrukturselskabet Aarhus Letbane Drift I/S (vedlagt).

Sammenlægningen sker med udgangspunkt i følgende overordnede principper:

Sammenlægningen tager udgangspunkt i de tidligere vedtagne principper af den 8. august 2013 for etablering af Drifts- og infrastrukturselskabet. Principperne er vedlagt.

Det sammenlagte selskab skal dannes med afsæt i det nuværende anlægsselskab og beholder anlægsselskabets navn: Aarhus Letbane I/S.

Den politiske forankring i projektet skal styrkes, og der skal være et stærkt fokus på såvel økonomistyring som projektstyring i forhold til den fastlagte tidsplan.

Det sammenlagte selskab skal i første omgang færdiggøre etape 1 samt stå for den fremadrettede drift. Disse opgaver er grundlag for den første dimensionering af selskabet, så de fremtidige omkostninger minimeres mest muligt under hensyntagen til de nødvendige kompetencer, som selskabet skal have rådighed over for at varetage sine opgaver. Dimensioneringen sker inden for de nuværende selskabers godkendte budgetter.

Det sammenlagte selskab skal derudover varetage opgaver i tilknytning til anlæg og drift af nye etaper af letbanesystemet. Opgaverne finansieres af de parter, som ønsker opgaverne udført.

Inden udgangen af 2. kvartal 2016 mødes parterne for indbyrdes at afstemme vurderinger af muligheder for realisering af yderligere letbaneetaper i umiddelbar forlængelse af etape 1.

Byrdefordelingen mellem ejerne af selskabet kan variere efter sammensætningen af de opgaver, det sammenlagte selskab har. I udgangspunktet ligger byrdefordelingen dog fast for anlæg og drift af etape 1. For anlæg af etape 1 er der i Lov om ændring af Lov om Aarhus Letbane fastsat en ejerandel på 87,7 % til Aarhus Kommune og 12,3 % til Region Midtjylland.

Ejerforholdet i driftsselskabet er i dag delt ligeligt mellem Aarhus Kommune og Region Midtjylland, så begge parter ejer 50 %. Det ligelige ejerforhold på driftssiden søges som udgangspunkt fastholdt.

Den nuværende arbejdsdeling mellem letbaneselskaberne, ejerkredsen og Midttrafik fastholdes, så det sammenlagte selskabs opgaver er at anlægge og drive letbanen. Kommune og region er bestillere af kollektiv trafik hos Midttrafik, og Midttrafik forestår den samlede trafik- og køreplanlægning for både letbane og bustrafik.

Midttrafik kan varetage opgaver for det sammenlagte selskab med baggrund i samarbejdsaftaler godkendt af parterne, hvis interessenterne finder det økonomisk fordelagtigt. Aarhus Kommune og Region Midtjylland er enige om, at Midttrafik indtil videre varetager opgaver knyttet til sekretariatsbetjening af Letbanerådet.

Indtil det sammenlagte selskab er realiseret, løses de igangsatte arbejder af de to eksisterende selskaber. Herunder at gennemførelsen af operatørbudgetet inklusive kontraktindgåelse med den kommende letbaneoperatør gennemføres af Aarhus Letbane Drift I/S.

Bestyrelse og direktion

Der er enighed om en bestyrelse på syv medlemmer bestående af fire politikere og tre øvrige medlemmer med faglige kompetencer.

Anlægsselskabets nuværende direktion foreslås at udgøre ledelsen i det sammenlagte selskab. Vilklårene genforhandles, når etape 1 er afsluttet.

Økonomistyring og -afrapportering

Letbanens etape 1 er anlægs- og driftsmæssigt kompliceret. Både i relation til færdiggørelsen og driften af etape 1 er der enighed om at fokusere på, at det sammenlagte selskab har ansvar for overholdelse af budgettet.

Som fortsat tilskudsgiver har staten et tilsvarende behov for overordnet tilsyn med økonomien, som forventes varetaget af Vejdirektoratet.

En afrapportering, svarende til det materiale der tilgår staten, foreslås at tilgå Aarhus Kommune og Region Midtjylland, som herudover er enige om at lade en uafhængig økonomisk/teknisk rådgiver foretage en nærmere analyse af resultaterne. Det vil sige svarende til "det tredje. øje", som regionen anvender i forbindelse med de store sygehusbyggerier.

Tidsplan

Sammenlægningen forventes at ske snarest muligt efter lovens ikrafttræden.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 4: Godkendelse af forslag til ændring af regionale buskøreplaner fra juni 2015

1-30-75-3-12

Bilag

Hørings svar og høringsblade

Godkendelse af forslag til ændring af regionale buskøreplaner fra juni 2015

RESUME

Midttrafik har udarbejdet forslag til ændringer i de regionale buskøreplaner gældende fra køreplansskiftet den 28. juni 2015. For hovedparten af de regionale ruter er der tale om mindre justeringer af de nuværende køreplaner.

Forslaget vurderes samlet set at medføre en årlig udgiftsreduktion på 1,5 mio. kr. med halvårseffekt i 2015.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at forslag til ændringer i de regionale buskøreplaner gældende fra køreplansskiftet i juni 2015 godkendes.

Sagsfremstilling

Ved høring af Midttrafiks budget 2015 fremlagde Midttrafik et budget på 310,7 mio. kr. mod en regional ramme på 308,2 mio. kr. Regionsrådet godkendte den 20. august 2014 budgettet på betingelse af, at Midttrafik foretog justeringer i budget 2015 på 2,5 mio. kr., så budgettet svarer til den regionale ramme for kollektiv trafik i 2015.

I efteråret 2014 fremlagde Midttrafik et forslag til tilpasning, hvor 0,8 mio. kr. indhentes uden driftsmæssige konsekvenser hovedsageligt som følge af ændrede forudsætninger om indeks, og 1,7 mio. kr. indhentes gennem reduktioner i driften med virkning fra den 28. juni 2015, hvor de nye køreplaner træder i kraft.

Midttrafik har i efteråret 2014 udarbejdet forslag til nye kommunale og regionale køreplaner. Forslagene har været i offentlig høring i januar 2015, og Midttrafik har modtaget i alt cirka 1.500 henvendelser. På baggrund af høringsbemærkningerne anbefaler administrationen, at der gennemføres besparelser i køreplanerne på 1,5 mio. kr. Der henvises i øvrigt til andet punkt på dagsordenen om forventningen til Midttrafiks regnskab 2014 og justeret budget 2015.

Større ændringer i regionale buskøreplaner fremgår af vedlagte høringsblade. Her står også administrationens anbefaling til de enkelte køreplanforslag.

Rute 109 Hørning-Aarhus

På rute 109 forbedres betjeningen af Agro Food Park som konsekvens af forslag til nedlæggelse af rute 124.

Rute 113 Aarhus-Galten-Silkeborg

Der etableres kvartersdrift på rute 113 i myldretiden mellem Galten/Skovby og Aarhus for at sikre en mere behovsafstemt betjening. Succeskriteriet er en selvfinansieringsgrad på 75 % efter tre år.

Ruterne 114 Aarhus-Hammel-Viborg, 124 Skejby-Hinnerup-Hammel og 200 Skanderborg-Aarhus-Hinnerup

Kørslen på rute 114 udvides, mens kørsel på rute 124 nedlægges. På rute 200 ophører betjening af Grundfør. Efter møde mellem regionsrådsformanden og Favrskov Kommunes borgmester har kommunen sendt høringssvar til Midttrafik. Høringssvaret er vedlagt.

Favrskov Kommune finder forslag til nedlæggelse af rute 124 uacceptabel. Kommunen anerkender udvidet kørsel på rute 114, men med rute 124's nedlæggelse vil borgere, som rejser mellem Hammel og Skejby, skulle foretage busskifte. Kommunen mener forslag om nedlæggelse af betjeningen af Grundfør er udarbejdet på et begrænset datagrundlag.

Rute 124 blev oprettet i 2009 og har ikke levet op til succeskriteriet om en selvfinansieringsgrad på 75 % efter fire

år. Selvfinansieringsgraden er på 39 %.

Midttrafiks forslag er, at flytte ressourcer fra rute 124 over på rute 114, hvor der er brug for mere kapacitet. De vigtigste afgange på rute 124 mellem Hinnerup og Hammel morgen og eftermiddag opretholdes.

Lave passagertal gennem en årrække er årsag til forslag om nedlæggelse af betjeningen af Grundfør på rute 200. Som alternativ transportmulighed henvises til lokal buskørsel eller flextur.

Samlet set medfører ruteændringerne en forbedring af den regionale busbetjening mellem Favrskov Kommune og Aarhus.

Rute 116 Aarhus-Tilst-Sabro-Skovby-Galten

På rute 116 reduceres betjeningen mellem Galten og Sabro på ture med få kunder. Besparelsen herved anvendes til etablering af kvartersdrift på rute 113.

Rute 213 Randers-Allingåbro-Grenaa

På rute 213 reduceres betjeningen af Fjellerup Strand på grund af meget lav benyttelse.

913X/952X Aarhus-Silkeborg-Billund Lufthavn

En del af kørslen på rute 913X mellem Silkeborg og Aarhus flyttes over på rute 952X, og der bliver udvidet kørsel i myldretiden. På baggrund af indkomne høringssvar foreslår Midttrafik, at rute 952X på enkelte ture kører videre fra Silkeborg til Billund Lufthavn. Administrationen anbefaler dette.

Andre bemærkninger

Et forslag om direkte busbetjening af Regionshospital Randers på rute 214 Randers-Grenaa kan ikke anbefales, fordi der i forvejen er gode muligheder for at skifte til bybus i Randers.

Rute 13 har efter ønske fra Herning Kommune betjent Feldborg på fire afgange siden 2012. Herning Kommune afholder udgiften til betjeningen af Feldborg og vil gerne fortsætte aftalen med regionen, dog så betjeningen af Feldborg ophører på en morgentur. Administrationen har ingen bemærkninger hertil.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 5: Erstatningskørsel med bus ved lukning af Grenaabanen

1-30-75-1-13

Bilag

Transportministeriets brev vedr. forslag om trafikansvar

Midtrafiks svarudkast til Transportministeriet om trafikansvar

Erstatningskørsel med bus ved lukning af Grenaabanen

RESUME

Der skal tages stilling til forslag fra Transportministeriet om at lade Midttrafik stå for erstatningskørsel med bus, når Grenaabanen og Odderbanen forventes lukket fra september 2016 og frem til letbanens åbning. Staten vil til gengæld frigive den tidligere aftalte kompensation for drift af Grenaabanen.

Det er administrationens opfattelse, at kompensationen fra staten vil kunne dække omkostningerne til en tilfredsstillende erstatningskørsel med bus, og at det rent planlægningsmæssigt og af hensyn til passagererne er mest hensigtsmæssigt, at Midttrafik varetager buserstatningskørslen.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at det godkendes, at Midttrafik påtager sig ansvaret for erstatningskørsel på Grenaabanen.

Sagsfremstilling

Grenaabanen og Odderbanen forventes lukket fra september 2016 og 9-12 måneder frem til letbanens åbning. Det sker i forbindelse med udskiftning af signalerne og elektrificering af banerne.

Transportministeriet har i brev af 21. januar 2015 til Aarhus Letbane I/S (vedlagt) ønsket en tilkendegivelse fra Aarhus Kommune, Region Midtjylland og Midttrafik om overtagelse af ansvaret for trafikbetjeningen i overgangsperioden mellem togdriften og letbanetrafikken på Grenaabanen. Transportministeriet er indstillet på, at Midttrafiks overtagelse af trafikansvaret vil udløse tildeling af statstilskuddet i forbindelse med lukning af togdriften på banen. Samtidig ønsker Transportministeriet en udmelding fra Aarhus Letbane I/S vedrørende tidspunktet for indstilling af den nuværende togdrift.

Midttrafik har i mail af 20. februar 2015 til Region Midtjylland og Aarhus Kommune erklæret sig enig i, at en lokal placering af trafikansvaret hos Midttrafik er mest hensigtsmæssig i forhold at planlægge buserstatningskørslen i den mellemliggende periode. En accept fra Midttrafik om overtagelse af trafikansvaret forudsætter imidlertid, at Region Midtjylland og Aarhus Kommune er indstillet på at påtage sig ansvaret for finansieringen. Midttrafik anmoder derfor om Region Midtjyllands accept af, at Midttrafik overfor Transportministeriet tilkendegiver at ville påtage sig trafikansvaret for buserstatningskørslen. Samme anmodning er sendt til Aarhus Kommune.

Med den nødvendige lukning af togdriften over en længere periode må der kunne påregnes et passagertab.

Det er administrationens opfattelse, at med Midttrafiks indgående lokalkendskab til de trafikale forhold vil der kunne tilrettelægges en optimal erstatningsbetjening i forhold til togkundernes behov. Herved forventes passagertab at kunne begrænses. Midttrafik har oplyst, at man i forbindelse med planlægningen vil gennemføre en passagerundersøgelse blandt de togrejsende med henblik på at kunne tilrettelægge busbetjeningen bedst muligt i forhold til togkundernes rejsemål. Erstatningskørslen kan bestå af midlertidige togbusruter suppleret med merkørsel på eksisterende busruter.

Administrationen har endnu ikke modtaget konkrete oplæg fra Midttrafik til betjeningsopfang og deraf følgende omkostninger. Det er imidlertid administrationens opfattelse, at der vil kunne gennemføres en tilfredsstillende erstatningskørsel for den økonomi, der frigives i form af kompensation fra staten for betjening af Grenaabanen. Tilsvarende gør sig gældende for driften af Odderbanen.

Samlet set er det derfor administrationens opfattelse, at det er mest hensigtsmæssigt at lade Midttrafik varetage buserstatningskørslen med inddragelse af lokale busvirksomheder.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 6: Kvartalsrapport kvalitetsfundsprojekterne pr. 31. december 2014

1-21-78-4-12

Bilag

RHV Risikorapportering 4. kvartal 2014

DNV Risikorapportering 4. kvartal 2014

DNU Risikorapportering 4. kvartal 2014

Kvartalsrapport kvalitetsfundsprojekterne pr. 31. december 2014

Svar fra sundhedsminister på henvendelse af 21. januar 2015 fra regionsrådsformanden

Kvartalsrapport kvalitetsfundsprojekterne pr. 31. december 2014

RESUME

I henhold til økonomiaftalen for 2012 skal der for de enkelte kvalitetsfundsprojekter udarbejdes kvartalsvise revisionspåtegnede redegørelse til regionsrådene, som danner grundlag for opfølgningen fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse. Der redegøres i denne sag for økonomi, fremdrift, risici mv. i kvalitetsfundsprojekterne pr. 31. december 2014.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at kvartalsrapporten for kvalitetsfundsprojekterne pr. 31. december 2014 godkendes,

at risikorapporterne for 4. kvartal 2014 tages til efterretning, og

at kvartalsrapporten og risikorapporterne sendes til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

Sagsfremstilling

I henhold til økonomiaftalen for 2012 er der mellem Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Danske Regioner fastlagt en kvartalsrapport, som danner grundlag for Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses opfølgning. For de enkelte projekter udarbejdes kvartalsvise, revisionspåtegnede redegørelser som grundlag for dialog mellem regionen og ministeriet om det enkelte projekt. Kvartalsrapporteringen skal således give et samlet overblik over udviklingen i økonomi, fremdrift, risici og resultater for det kvalitetsfundsstøttede byggeri.

Den overordnede vurdering af alle kvalitetsfundsprojekterne er, at det er et vilkår, at staten regulerer de bevillingmæssige rammer med anlægsprisindekset frem for byggeomkostningsindekset. De to indeks følger ikke den samme udvikling, og det har indtil nu betydet, at udgifterne til entrepriserne stiger mere end tilsagnsrammen. Bevillingerne til kvalitetsfundsprojekterne bliver derfor udhulet over tid. Regionen er i dialog med staten om en løsning, jf. vedlagte svarbrev fra Sundhedsminister Nick Hækkerup. Der forelægges en indstilling vedrørende en løsning på problematikken på et kommende regionsrådsmøde.

Administrationens vurdering af DNU-projektet er, at projektet fortsat står over for økonomiske udfordringer, som især retter sig mod underprojekt Nord 1. Nord 2 og Syd 1 er også udfordrede som følge af øgede udgifter til supplerende brandtekniske forhold. Dette afspejles i projektets risikorapport samt i rapporten fra "Det tredje øje". Administrationen vurderer, at risikobilledet for DNU-projektet er blevet mere kritisk. Samtidig vurderer administrationen, at der er et tilfredsstillende arbejde i projektet i forhold til at nedbringe risikobilledet.

Administrationen vurderer, at der er et øget risikobillede for DNV-Gødstrup, som kræver opmærksomhed. Usikkerheden på budgetter og tidsplan følger af, at licitationsresultater for første og andet råhusudbud har udvist budgetoverskridelser. Dette afspejles i projektets risikorapport og rapporten fra "Det tredje øje". Ved overgangen til 1. kvartal 2015 har der været afholdt licitation for Delprojekt 6 - Klimaskærm, og resultatet er væsentligt over budget. Det vil først være i rapporten for 1. kvartal 2015, at udbudsresultatets konsekvenser for risikovurderingen vil kunne komme med.

Kvalitetsfundsprojektet på Regionshospitalet Viborg kører planmæssigt, der er den fornødne fremdrift, og administrationen vurderer, jf. afsnittet om risici, at der er et tilfredsstillende risikobillede i projektet.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 7: DNU: Tredje øje rapport for 4. kvartal 2014

1-31-72-210-12

Bilag

Det tredje øje rapport for DNU 4. kvartal 2014

Bemærkninger fra PA til DTØ-rapporten for 4. kvartal 2014

Uddybning af it-udfordringer på DNU

DNU: Tredje øje rapport for 4. kvartal 2014

RESUME

"Det tredje øje" på DNU har udarbejdet en rapport for 4. kvartal 2014. Rapporten er vedlagt. Rapporten er kommenteret af Projektafdelingen DNU.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at rapporten fra "det tredje øje" på DNU vedrørende 4. kvartal 2014 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Der foreligger en kvartalsrapport fra DNU-projektets "tredje øje". Rapporten er vedlagt.

Samlet set er det administrationens opfattelse, at "det tredje øje" påpeger nogle kritiske opmærksomhedspunkter i projektet. Samtidig er det også administrationens opfattelse, at Projektafdelingen DNU er opmærksomme på problemstillingerne og agerer herefter.

"Det tredje øje"s overordnede anbefalinger samt svar fra Projektafdelingen DNU er anført nedenfor. I vedlagte bilag ses samtlige bemærkninger fra projektafdelingen til rapporten.

Økonomi

1. Reserveniveau

"Det tredje øje" erfarer, at der er en række forhold, der kan påvirke projektets evne til at opretholde et tilstrækkeligt reserveniveau til sikring af det fornødne økonomiske råderum i forhold til imødegåelse af yderligere uforudsete udfordringer.

"Det tredje øje" anbefaler, at projektet, på basis af en prognose for reservetræk, opretholder et reserveniveau, der afspejler projektets stade, realiserede risici og "most likely"-vurderinger af kommende udfordringer (= det mest sandsynlige udfald). Opretholdelsen af et tilstrækkeligt reserveniveau sikrer således et økonomisk råderum til fremtidige uforudsete udfordringer.

Svar fra Projektafdelingen

Projektafdelingen har stor opmærksomhed på projektets reserveniveau og er enig i "det tredje øje"s anbefaling.

Tid

2. Klinisk ibrugtagning

"Det tredje øje" erfarer, at en række delprojekter har visse tidsmæssige udfordringer, der vil kunne påvirke den kliniske ibrugtagning, jf. hovedtidsplanen.

Da forsinkelser i delprojekterne har en væsentlig indvirkning på udflytningstidsplanen, herunder planlægningen heraf, anbefaler "det tredje øje", at projektets hovedtidsplan er realistisk, opdateret og afspejler de faktiske forhold i forhold til den kliniske ibrugtagning, herunder at eventuelle uafklarede forhold, der vil kunne påvirke tidsplanen, afklares så hurtigt som muligt.

Svar fra Projektafdelingen

Der er stor opmærksomhed på projektets tidsplan. Projektafdelingen er enig i, at det er vigtigt, at der er en retvisende tidsplan. Anbefalingen tages til efterretning.

Kvalitet

3. Statik på underprojekt Syd 4

"Det tredje øje" bemærker, at der primo januar 2015 fortsat ikke er fremsendt statisk dokumentation for underprojekt Syd 4 til tredjepartskontrollanten på trods af, at der er gennemført licitation. Således er såvel hovedprojekt som licitation blevet gennemført, uden at tredjepartskontrollanten har været involveret og uden dennes godkendelse af statikken.

"Det tredje øje" anbefaler, at projektet snarest får sikret den nødvendige tredjepartsgodkendelse af statikken på delprojekt Syd 4. Godkendelsen bør nu senest foreligge inden opstart af byggeriet, således at eventuelle konsekvenser af den manglende rettidige godkendelse kan minimeres.

Svar fra Projektafdelingen

Statik på Syd 4 er afleveret til tredjepartskontrol. Statikken på Syd 4 er i vid udstrækning identisk med statikken på Nord 1, Syd 2 og Nord 2. Det er derfor forventningen, at de problemstillinger, som er behandlet i de tidligere projekter, nu er rettet i Syd 4. Byggeriet af Syd 4 igangsættes ikke, før der foreligger en godkendelse af statikken for Syd 4.

4. Tilsyn på Statik på underprojekt Nord 1

Særligt vedrørende tilsyn er der en udfordring i forhold til at opnå den nødvendige godkendelse hos tredjepartskontrollanten af tilsynet for statikken på underprojekt Nord 1. I det der i forbindelse med udførelsen af underprojekt Nord 1 ikke har været forelagt tilsynsplaner til tredjepartskontrollantens godkendelse, mangler grundlaget for, at tredjepartskontrollanten kan godkende tilsynet på statikken.

"Det tredje øje" anbefaler, at projektet i samarbejde med de relevante parter får fundet en endelig afklaring på forholdet, herunder ansvarsfordeling, til sikring af tredjepartskontrollantens rettidige godkendelse af tilsynet på statikken.

Svar fra Projektafdelingen

Der afholdes månedlige møder med Aarhus Kommune, tredjepartskontrol og Rådgivergruppen DNU med henblik på at skaffe dokumentation de steder, hvor der ikke har været et tilfredsstillende tilsyn. Derudover er det aftalt med Rådgivergruppen DNU, at den samlede dokumentation for statikken færdiggøres og afleveres til tredjepartskontrollanten den 6. februar 2015. I forhold til underprojekt Syd 4 er dokumentationen afleveret til tredjepartskontrollanten inden den 6. februar. Processen, som "det tredje øje" anbefaler, pågår derfor.

Der afventes tilbagemelding fra tredjepartskontrollanten. Det er aftalt med tredjepartskontrollanten, at de bestræber sig på at få gennemgangen af Syd 4 tilendebragt til den 11. marts 2015, hvor der er planlagt opstart af byggeriet af Syd 4.

Risikostyring

5. Reservehåndtering ved projektafslutning

Generelt anser "det tredje øje" det for et dilemma for DNU (og øvrige kvalitetsfundsprojekter), at disse i forbindelse med projektafslutning fortsat skal opretholde et vist reserveniveau samtidig med, at det bør sikres, at hele kvalitetsfundsrammen anvendes til byggeri. Forholdet kompliceres yderligere af, at mulige juridiske tvister og den endelige fastlæggelse af pris-/lønproblematikken først er endeligt afklaret et godt stykke tid efter byggeriets afslutning.

"Det tredje øje" anbefaler, at der udarbejdes en generel og centralt besluttet løsningsmodel i forhold til håndteringen af reserver og finansieringen heraf i forbindelse med afslutningen af et kvalitetsfundsprojekt, herunder tidsperspektivet for modellens anvendelse i kvalitetsfundsprojekterne.

Svar fra Projektafdelingen

Efterlevelse af "det tredje øje"s anbefaling vil være til gavn for DNU-projektet, men hvorvidt dette er muligt i forhold til tilsagnsrammen vil skulle undersøges, såfremt det skulle blive aktuelt.

Efter anmodning fra det rådgivende udvalg vedrørende hospitalsområdet er der tilføjet et notat med supplerende oplysninger om konsekvenserne af, at it-infrastruktur og patientlogistik er forsinket.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 8: DNU: Godkendelse af ændringer i projektets risikopulje, et opdateret besparelses- og prioriteringskatalog samt mindre bevillingsmæssige ændringer

1-30-72-145-07

Bilag

Uddybning af udfordringer i projektet

41107bbe-c76b-4d88-ba2e-c15909bd6176

Ind- og udgående elementer i DNU-projektet

497fb2bd-b1ef-42dd-a98a-9ef2b15ba9f4

83caa534-163c-4302-8dd3-e0b5264f7b69

Anlægsoverslag og udvikling i reserver

Pris-løn-omregning

f7e93870-aacb-4d8e-bc1b-3d2331f43608

640c340e-3581-482e-adde-06ed8791f57a

Historik på budgettet til Nord 1

925edf60-bb41-4e52-8c59-d3ca2415c24c

DNU: Godkendelse af ændringer i projektets risikopolje, et opdateret besparelses- og prioriteringskatalog samt mindre bevillingsmæssige ændringer

RESUME

DNU-projektet er fortsat udfordret på økonomien. For at imødekomme udfordringerne søges der om en godkendelse af ændringer i projektets risikopolje, som blandt andet indebærer en besparelse på Forum. Derudover fremlægges et nyt besparelses- og prioriteringskatalog til godkendelse. Afslutningsvist søges der om mindre bevillingsændringer.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at indstillingen jf. tabel 1 godkendes,

at det opdaterede besparelses- og prioriteringskatalog jf. tabel 3 godkendes,

at bevillingsændringerne i tabel 5 godkendes, og

at rådighedsbeløbene ændres og finansieres jf. tabel 5.

Sagsfremstilling

DNU-projektet har oplevet betydelige økonomiske udfordringer i 2014, hvilket har betydet, at der er sket en udmøntning af besparelser i projektet henover året. Der er dog fortsat økonomiske udfordringer i projektet, hvilket også fremgår af projektets risikorapportering. For at imødekomme udfordringerne søges der i denne sag om ændringer i DNU-projektets risikopolje, herunder om forhøjelser af budgettet til flere underprojekter samt om en reduktion af budgettet til Forum. Der søges endvidere om en godkendelse af et opdateret besparelses- og prioriteringskatalog.

Tabel 1 indeholder en oversigt med indstillinger for nærværende sag:

Tabel 1. Indstilling		
Indstilling	Beløb (mio. kr. indeks 120,5)	Bemærkning
Bevillingen til underprojekt Nord 1 forhøjes	30,0	Finansieres af risikopoljen
Bevillingen til underprojekt Nord 2 forhøjes	7,5	Finansieres af risikopoljen
Bevillingen til underprojekt Syd 1 forhøjes	13,3	Finansieres af risikopoljen
Budgettet til heliporten forhøjes	13,0	Finansieres af risikopoljen
DNU-projektets risikopolje forhøjes	16,0	Finansieres via ny løsning for onkologien
Budgettet til Forum reduceres	65,0	Overføres til risikopoljen
Bevillingen til medicoteknik reduceres	1,0	
DNU gives en bevilling til rørpost	1,6	
DNU gives en bevilling til heliporten	29,3	

Udfordringerne i DNU-projektet skyldes flere forhold: Merudgifter til brandtekniske tiltag, yderligere udfordringer i Nord 1, merudgift til it-netværk og byggepladsen i Syd 1 samt merudgifter til opførelse af heliport.

Som følge af de økonomiske udfordringer foreslås projektets risikopolje forhøjet via en besparelse på Forum og en ny løsning for Onkologien. Med udgangspunkt i disse ændringer ser risikopoljen således ud:

Tabel 2. Ændringer i risikopuljen	
1.000 kr. (indeks 120,5)	2015
<i>Risikopuljen inden regionsrådsmødet marts 2015</i>	92.875
<i>Indgående:</i>	81.000
Besparelse på Forum	65.000
Ny løsning for onkologien, herunder besparelse på sengeetage i Syd 4	16.000
<i>Udgående:</i>	-63.800
Nord 1 inklusive brandtekniske tiltag	-30.000
Nord 2 vedrørende brandtekniske tiltag	-7.500
Syd 1 inklusive brandtekniske tiltag	-13.300
Merudgifter Heliport	-13.000
I alt	110.075

I forhold til de udgående poster i risikopuljen henvises til vedlagte bilag, som uddyber udfordringerne i projektet. Der er vedlagt et særskilt bilag angående historikken for budgettet til Nord 1. Der er endvidere vedlagt et bilag, som viser historikken omkring ind- og udgående elementer i DNU-projektet.

Besparelser

På baggrund af, at der er udarbejdet en ny løsning for Onkologien, godkendte regionsrådet i juni 2014, at der fjernes en sengeetage i underprojekt Syd 4, og at sengene i stedet placeres i ledige områder i det eksisterende hospital. Den nye løsning betyder samlet set en besparelse på 16 mio. kr., som nu foreslås tilført risikopuljen. På nærværende møde bliver projektforslaget for Onkologien fremlagt.

Forum er et bygningskompleks i centrum af DNU-projektet. I forhold til Forum foreslås der nu en minimumsløsning, hvilket medfører en besparelse på 65 mio. kr. Minimumsløsningen indebærer, at Forum kommer til at indeholde ankomstområde og reception, ventelounge for patienter, refleksionsrum samt forbindelsesgange til hospitalet (sengetube). Forskningsarealer, personalerum, auditorier samt biobank udgår. Disse funktioner vil eventuelt kunne tilbygges senere. Auditorieundervisning af studerende kan eventuelt fortsætte på Aarhus Universitetshospital på Nørrebrogade.

Revideret besparelser- og prioriteringskatalog

Besparelser på Forum på 30 mio. kr. er pt. en del af DNU-projektets besparelser- og prioriteringskatalog. Der søges nu om at få indløst besparelsen i kataloget. Samtidig implementeres en yderligere besparelse i Forum på 35 mio. kr. jf. ovenfor. Besparelser- og prioriteringskataloget foreslås i stedet udvidet med administrationsbygningen. Der søges om en godkendelse af det opdaterede besparelser- og prioriteringskatalog.

Realisering af besparelsen vedrørende Administrationsbygningen vil betyde, at administrationen fortsat vil være placeret i andre regionale bygninger eller lejede kontorlokaler. Opførelsen af kontorer til administrationen er ikke nødvendigt for et fuldt funktionsdygtigt hospital, men besparelsen vil betyde en mindre optimal opgaveløsning for hospitalets øvrige funktioner og mistede besparelser på lejeudgifter.

Kataloget ser efter ændringerne således ud:

Tabel 3: Besparelser- og prioriteringskatalog			
1.000 kr. (Indeks 120,5)		Tidsfrist	
Administrationsbygning	48.000		2016
Kapel - ændret løsning	10.000		2015
I alt	58.000		

Grundet projektets stade er der et begrænset antal emner i besparelser- og prioriteringskataloget.

Status centrale reserver efter indarbejdelse af ændringer

Det vurderes, at de centrale reserver (justeringsreserven og risikopuljen) i DNU-projektet bør være minimum 100 mio. kr., indtil Nord 1 er afsluttet. På dette tidspunkt er størstedelen af de resterende licitationer gennemført.

Status på de centrale reserver efter regionsrådsmødet i marts 2015 er:

Tabel 4. Status centrale reserver	
1.000 kr. (Indeks 120,5)	
Risikopuljen	110.075
Justeringsreserven	32.651
I alt	142.726

Udover de centrale reserver er der en 5 %-reserve i de enkelte del- og underprojekter.

Øvrige ændringer i DNU-projektet

Der skal ske en integration af noget laboratorieudstyr og rørposten. Udgiften hertil vurderes at være 1 mio. kr., som søges flyttet fra medicoteknik til rørpost. Der søges samtidig om en bevilling til rørpost på i alt 1,6 mio. kr.

Budgettet til heliporten er pt placeret under to underprojekter - Nord 4 og Færdiggørelsesarbejder. Budgettet samles under Færdiggørelsesarbejder. Der søges samtidig om en bevilling på 29,3 mio. kr. til heliporten. Regionsrådet forventes forelagt indstilling vedrørende valg af entreprenør til p-hus (OPP-projekt) og heliport i april 2015.

Finansiering

Nedenstående tabel indeholder bevillingsændringer og tilhørende finansiering fra puljen til DNU-projekter. I det vedlagte anlægsoverslag for DNU-projektet fremgår det korrigerede budget samt en status på projektets reserver.

Tabel 5. Oversigt over bevilling, rådighedsbeløb og finansiering					
1.000 kr.	Flerårig anlægsbevilling ¹	Rådighedsbeløb			
		2015, indeks 134,0	2016, indeks 134,0	2017, indeks 134,0	2018, indeks 134,0
<i>Bevillingsændringer²</i>					
Abdominal/inflammation Underprojekt Syd 1	14.790	14.790			
Abdominal/inflammation Underprojekt Syd 4	5.560	5.560			
Akut underprojekt Nord 1	33.361	33.361			
Akut underprojekt Nord 2	8.340	8.340			
Akut underprojekt Nord 4	-1.481	-1.481			
Byggemodning - færdiggørelsesarbejder	32.618			32.618	
Vareforsyning BYG, Underprojekt Rørpost	1.778	1.778			
Medicoteknisk udstyr, DNU	-1.112	-1.112			
Bevillingsændringer i alt	93.854	61.236	0	32.618	0
<i>Finansiering</i>					
Pulje, DNU		-61.236	0	-32.618	0
Ændring af anlægsbevilling	-93.854				
Finansiering i alt	-93.854	-61.236	0	-32.618	0
Total	0	0	0	0	0
¹ Rådighedsbeløbene er først disponible, når regionsrådet har givet bevilling til et anlægsprojekt ² + = øgede udgifter og - = reducerede udgifter / - = øgede indtægter og + = reducerede indtægter					

Tallene i tabellen er angivet i årets aktuelle indeks. I vedlagte bilag fremgår det, at bevillingerne svarer til indstillingen, når man tager hensyn til forskellen i indeks.

Pulje til DNU-projektet

Med bevillingsændringerne på nærværende dagsorden udgør puljen til DNU herefter følgende i årene 2014-2018:

Tabel 6. Pulje til DNU projektet (1.000 kr.)					
1.000 kr.	2014	2015	2016	2017	2018
Pulje, DNU	241.594	-285.923	419.793	-51.034	46.728
Igangsætning af delprojekt Onkologi		-3.771	-82.068	-84.481	-10.682
Ændringer i projektets risikopulje mm.		-61.236		-32.618	
Rest, Pulje til DNU (udgifter)	241.594	-350.930	337.725	-168.133	36.046

Puljen til DNU består af rådighedsbeløb til brug for DNU-projektet. Restpuljen er et udtryk for, hvor stor en sum i de

enkelte år, der endnu ikke er søgt bevilling til. Samlet har der været afsat en pulje svarende til den økonomiske ramme for DNU-projektet.

Den negative pulje for 2015 fremkommer som følge af vedtagelsen af budget 2015, som er udarbejdet efter Økonomiaftalens aftalte rammer for kvalitetsfundsprojekterne.

Puljen for 2015 vil blive reguleret med overførsel fra 2014 samt tilpasninger af de enkelte delprojekters rådighedsbeløb.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 9: DNU: Godkendelse af projektforslag og bevilling til delprojekt Onkologi

1-30-72-145-07

Bilag

Rådgivergruppens notat om delprojekt Onkologi

c7163919-a303-4cc9-bff6-4ff203efa4dc

Tegningsmateriale delprojekt Onkologi

e7641ab6-ebb8-41de-9828-ad6fad8475dc

Anlægsoverslag for DNU-projektet

d461d909-d715-4f26-9e06-a51501c27489

d49ba507-0c6b-499c-82b0-0116d98fa3f5

Pris-løn omregning

9ea4650b-1527-49b9-bb6f-160c1d1635bf

DNU: Godkendelse af projektforslag og bevilling til delprojekt Onkologi

RESUME

Der søges om en godkendelse af projektforslaget og en anlægsbevilling på 155,1 mio. kr. til udarbejdelse af for- og hovedprojekt samt efterfølgende udførelse af delprojekt Onkologi på DNU. Derudover søges der om en bevilling på 7,6 mio. kr. til underprojekt Færdiggørelsesarbejder.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at der gives en bevilling på 155,1 mio. kr. (indeks 120,5) til udarbejdelse af for- og hovedprojekt samt udførelse af delprojekt Onkologi,

at der gives en bevilling til færdiggørelsesarbejder på 7,6 mio. kr. (indeks 120,5),

at der afsættes rådighedsbeløb jf. tabel 4,

at rådighedsbeløbene finansieres jf. tabel 4, og

at bygge- og anlægsarbejderne udbydes i hovedentreprise i begrænset udbud med forudgående prækvalifikation.

Sagsfremstilling

Delprojekt Onkologi er et selvstændigt delprojekt i det sydlige spor på DNU. Onkologien kaldes også delprojekt Syd 5. De onkologiske funktioner er dels placeret i delprojekt Onkologi og dels i andre underprojekter. Der søges om en godkendelse af projektforslaget for delprojekt Onkologi samt om en bevilling til udarbejdelse af for- og hovedprojekt samt udførelse.

Ændret løsning for Onkologien

I foråret 2014 blev det klart, at den daværende løsning for delprojekt Onkologi ville blive for dyr i forhold til anlægsbudgettet. Derfor blev der udarbejdet en ændret løsning for Onkologien. Den løsning, som er fundet mest hensigtsmæssig ud fra en totaløkonomisk betragtning, har en påvirkning på underprojekt Syd 4. Løsningen indebærer, at der fjernes en sengeetage i Syd 4, og at sengene i stedet placeres i ledige områder i det eksisterende hospital. Desuden flyttes rundt med enkelte funktioner med henblik på at reducere byggeomkostningerne. I den planlagte sengeetage i Syd 4 placeres mammaklinik og billeddiagnostik, idet etagen i forvejen er forberedt til tunge funktioner. Løsningen indebærer, at der kan spares en bygning i delprojekt Onkologi. I juni 2014 godkendte regionsrådet fjernelse af sengeetagen i Syd 4.

Den ændrede økonomi som følge af denne løsning betyder en besparelse på 16 mio. kr., som søges overført til projektets risikopulje i et andet punkt på nærværende møde.

Delprojekt Onkologi består af to bygninger, som har et samlet areal på 6.680 kvadratmeter. Den ene bygning skal rumme stråleterapi og udføres i én etage som tilbygning til det eksisterende hospital. Den anden bygning udføres i fire etager i forlængelse af Syd 2, og rummer ambulatorier og dagbehandling. Udover disse to bygninger er der som sagt placeret onkologiske funktioner i andre underprojekter. Her kan nævnes et sengeafsnit i Syd 2 og onkologisk forskning i Syd 3. Placeringen af onkologiske funktioner er sket, så der er en sammenhængende løsning. Økonomien er flyttet til de pågældende underprojekter.

Ændringer i anlægsrammen for onkologi

I anlægsrammen for delprojekt Onkologi ligger der 7,6 mio. kr. til byggemodning og etablering af et henfaldsanlæg for radioaktivt spildevand. Disse midler søges flyttet til underprojekt Færdiggørelsesarbejder. Dette sker, da det vil

være hensigtsmæssigt at udbyde arbejdet i dette underprojekt. Samtidig søges om en bevilling på 7,6 mio. kr.

Økonomi

Den samlede ramme til delprojektet efter ovenstående regulering er 160,9 mio. kr. Fordelingen af budgettet er således:

Tabel 1. Budget for delprojekt Onkologi	
1.000 kr. (Indeks 120,5)	
Håndværkerudgifter	129.466
Honorar	18.099
Øvrige udgifter	6.613
Uforudsete udgifter 5%	6.692
Samlet ramme	160.870

Finansieringen af Onkologien har tidligere været fordelt på kvalitetsfondsmidler og regionens anlægsmidler. Idet den nuværende løsning er nybyggeri, er den samlede økonomiske ramme nu placeret under kvalitetsfundsprojektet.

Der er tidligere søgt om 5,7 mio. kr. til udarbejdelse af dispositions- og projektforslag. Der søges nu om de resterende 155,1 mio. kr. til udarbejdelse af for- og hovedprojekt samt efterfølgende udførelse af delprojekt Onkologi på DNU:

Tabel 2. Bevillingsansøgning delprojekt Onkologi	
1.000 kr. (Indeks 120,5)	
Anlægsrammen Onkologi	160.870
Tidligere bevilliget	5.734
Søges om	155.136

Der er vedlagt et uddybende bilag om delprojekt Onkologi og ligeledes et tegningsmateriale. Derudover er der vedlagt et anlægsoverslag for hele DNU-projektet.

Totaløkonomi

Ud fra et totaløkonomisk perspektiv kan nævnes, at bygningerne til Onkologi opbygges efter samme principper/standarder som de øvrige delprojekter. Det betyder, at de byggetekniske løsninger går igen, hvilket medvirker til at holde kvadratmeterpriserne nede. Hertil kommer, at der i den ene bygning opføres mere simpelt end i de øvrige bygninger i DNU for at reducere kvadratmeterprisen. Dette har kun begrænset betydning for de planlagte funktioner i bygningen, men reducerer fleksibiliteten i forhold til etablering af mere tunge funktioner sammenlignet med de øvrige bygninger i DNU. Byggeriet planlægges opført i bygningsklasse 2020.

Udbudsform

Bygge- og anlægsarbejderne foreslås udbudt i henhold til udbudsdirektivet (EU-udbud) i begrænset udbud med forudgående prækvalifikation. I tråd med DNU's udbudsstrategi vil tildelingskriteriet være laveste pris.

Bygge- og anlægsarbejderne foreslås udbudt i én hovedentreprise. Grunden til, at der foreslås hovedentreprise er, at det er en kompleks byggeplads, hvor et godt samspil mellem entreprenørerne er særligt væsentligt. Derudover vurderes det, at udbudsformen vil sikre en tilstrækkelig konkurrence om opgaven.

Udover hovedentreprisen er der en række opgaver, som er omfattet af rammeudbud.

Milepæle og tidsplan

Der planlægges efter følgende tidsplan for delprojekt Onkologi:

Tabel 3. Tidsplan for udbud	
Aktivitet	Tidsrum
For- og hovedprojektering (udbud)	April 2015 – Oktober 2015
Licitation	December 2015
Tilbudsevaluering, kontrakt og startperiode	December 2015 – marts 2016
Byggeperiode	Marts 2016 – februar 2018
Klar til klinisk drift	September 2018

Bevillingsændringer og finansiering

I nedenstående tabel præsenteres i oversigtsform bevilling og finansiering:

Tabel 4. Oversigt over bevilling, rådighedsbeløb og finansiering					
1.000 kr.	Flerårig anlægsbevilling ¹	Rådighedsbeløb			
		2015, indeks 134,0	2016, indeks 134,0	2017, indeks 134,0	2018, indeks 134,0
<i>Bevillingsændringer²</i>					
Byggemodning - færdiggørelsesarbejder Onkologi, Syd 5	8.486 172.516		8.486 73.582	84.481	10.682
Bevillingsændringer i alt	181.002	3.771	82.068	84.481	10.682
<i>Finansiering</i>					
Pulje, DNU Ændring af anlægsbevilling	-181.002	-3.771	-82.068	-84.481	-10.682
Finansiering i alt	-181.002	-3.771	-82.068	-84.481	-10.682
Total	0	0	0	0	0

¹Rådighedsbeløbene er først disponible, når regionsrådet har givet bevilling til et anlægsprojekt
²+ = øgede udgifter og - = reducerede udgifter / - = øgede indtægter og + = reducerede indtægter

Tabel 4 viser, at der gives en bevilling til delprojekt Onkologi og til underprojekt Færdiggørelsesarbejder. Rådighedsbeløbene finansieres af den afsatte pulje til DNU.

Tallene i tabellen er angivet i årets aktuelle indeks. I vedlagte bilag fremgår det, at bevillingerne svarer til indstillingen, når man tager hensyn til forskellen i indeks.

Pulje til DNU-projektet

Med bevillingsændringerne på nærværende dagsorden udgør puljen til DNU herefter følgende i årene 2014-2018:

Tabel 5. Pulje til DNU projektet (1.000 kr.)					
1.000 kr.	2014	2015	2016	2017	2018
Pulje, DNU	241.594	-285.923	419.793	-51.034	46.728
Igangsætning af delprojekt Onkologi Ændringer i projektets risikopulje mm.		-3.771 -61.236	-82.068	-84.481 -32.618	-10.682
Rest, Pulje til DNU (udgifter)	241.594	-350.930	337.725	-168.133	36.046

Puljen til DNU består af rådighedsbeløb til brug for DNU-projektet. Restpuljen er et udtryk for, hvor stor en sum i de enkelte år, der endnu ikke er søgt bevilling til. Samlet har der været afsat en pulje svarende til den økonomiske ramme for DNU-projektet.

Den negative pulje for 2015 fremkommer som følge af vedtagelsen af Budget 2015, som er udarbejdet efter Økonomiaftalens aftalte rammer for kvalitetsfundsprojekterne.

Puljen for 2015 vil blive reguleret med overførsel fra 2014 samt tilpasninger af de enkelte delprojekters rådighedsbeløb.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 10: Regionshospitalet Viborg: Tredje øje rapport for 4. kvartal 2014

1-31-72-141-09

Bilag

Det tredje øje rapport 4. kvartal 2014

Regionshospitalet Viborg: Tredje øje rapport for 4. kvartal 2014

RESUME

"Det tredje øje" for kvalitetsfundsbyggeriet på Regionshospitalet Viborg har udarbejdet en rapport for 4. kvartal 2014. I det følgende gengives rapportens konklusioner og projektafdelingens svar herpå.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at rapporten fra "det tredje øje" på kvalitetsfundsbyggeriet på Regionshospitalet Viborg vedrørende 4. kvartal 2014 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Der foreligger en kvartalsrapport for 4. kvartal 2014 fra Viborg-projektets "tredje øje". "Det tredje øjes" anbefalinger gengives herunder sammen med Projektafdelingens svar herpå.

Samlet set er det administrationens opfattelse, at "det tredje øje" påpeger nogle væsentlige opmærksomhedspunkter i projektet. Samtidig er det også administrationens opfattelse, at Projektafdelingen i Viborg er opmærksomme på problemstillingerne og agerer herefter.

Rettidig månedsrapportering

"Det tredje øje" har erfaret, at der ultimo december 2014 fortsat ikke var udarbejdet månedsrapporteringer for hverken oktober eller november 2014. "Det tredje øje" anbefaler, at projektet får etableret procedurer, der sikrer, at månedsrapporter bliver udarbejdet rettidigt.

Kommentarer fra projektafdelingen

Projektafdelingen har etableret en fast rutine med dialogmøder om totalrådgiverens forslag til månedsrapporter. Projektafdelingen har overfor rådgiveren indskærpet rapporternes vigtighed som grundlag for stavedvurdering og aktivitetsbeskrivelse, og at rådgiver fremadrettet leverer rapporterne rettidigt og i god kvalitet, støttet af, at rådgiverens nye projektchef nu er kommet ind i projektets rutiner.

Samarbejde mellem projektafdelingen og totalrådgiver

"Det tredje øje" har erfaret, at der pt. pågår en række drøftelser mellem projektafdelingen og totalrådgiver grundet en manglende forventningsafstemning mellem parterne i forbindelse med projekteringen af akutcentret. Dette forhold har blandt andet medført ekstrakrav fra totalrådgiver og en forsinkelse af forprojektet på akutcentret.

"Det tredje øje" anbefaler, at forhold vedrørende ekstrakrav snarest afklares, og at der foretages en forventningsafstemning i forhold til fremtidige leverancers indhold og kvalitet, så der sikres et fremadrettet fokus.

Kommentarer fra projektafdelingen

Der er aftalt en proces for afklaring af fremsendte tilbagerettede ekstrakrav og håndtering af rådgivers ønske om tidsfristforlængelse. Denne er igangsat i januar 2015.

Rådgiver har afleveret et hovedprojekt til bygherrens granskning for fundering og byggeplads. Denne granskning har dels til formål at sikre disse entreprisers sammenhæng og kvalitet, men vil samtidig tjene til, at bygherren afstemmer forventningerne om høj kvalitet, sammenhæng og struktur med totalrådgiveren for de kommende entrepriser.

Medicotekniske ændringer konstateret ved kvalitetssikring af databasen for bygningspåvirkende udstyr bliver først integreret i projektet i granskingsperioden. Projektafdelingen har stort fokus på, at projektet afleveres i rette kvalitet og kommunikerer dette tydeligt til rådgiver.

Helipad

Projektets forudsætninger for etablering af helipad er ændret i henhold til krav fra Trafikstyrelsen. Det er således

besluttet, at der nu etableres en større helipad med skærpede konstruktionsmæssige krav, der lever op til kravene fra Trafikstyrelsen.

For "det tredje øje" er forholdet et opmærksomhedspunkt, idet der er risiko for, at tidsplanen for indhentning af myndighedsgodkendelse påvirkes, ligesom de i anlægsbudgettet afsatte midler til etablering af helipad kan blive udfordret.

Kommentarer fra projektafdelingen

Viborg kommune oplyser, at byggesagsbehandlingen inklusive planforholdene for en helipad er under godkendelse. Dialogen med Trafikstyrelsen har afledt et krav om en større helipad. Dette medtænkes i budgetlægningen i forbindelse med hovedprojektet.

Udbudsstrategi

Projektafdelingen har valgt en udbudsstrategi, hvor byggeriet er opdelt i en række fagentrepriser. Denne udbudsform stiller øgede krav til byggeledelsens styring, koordinering og opfølgning på de enkelte fagentrepriser. Kombineres dette med, at der er valgt en honorarmodel for byggeledelse på medgået tid uden loft, vurderer "det tredje øje", at der er risiko for, at budgettet til byggeledelsen kan blive udfordret.

Kommentarer fra projektafdelingen

Projektafdelingen har tidligere orienteret "det tredje øje" om, at den valgte udbudsform stiller øgede krav til byggeledelsens styring, koordinering og opfølgning på de enkelte fagentrepriser. Derfor er dette allerede et fokus for projektafdelingen. Projektafdelingen agter at styre budgettet for byggeledelse tilsvarende styringen af bygherrerådgivning. Der vil blive udarbejdet tre måneders ressourceplaner, og afvigelser herfra skal godkendes specifikt af bygherre.

Beslutningsliste

I forbindelse med projekteringen af akutcentret er der udarbejdet en beslutningsliste, der opsamler punkter, som skal beslutes/behandles med henblik på at sikre god fremdrift i projekteringsfasen.

"Det tredje øje" anbefaler, at de uafklarede og kritiske beslutningspunkter i beslutningslisten for færdiggørelse af hovedprojektet snarest afklares, herunder at der sker en klar forventningsafstemning mellem totalrådgiver og projektafdelingen vedrørende de i beslutningslisten nævnte emner/leverancer med henblik på at sikre en fælles godkendelse af listen.

Kommentarer fra projektafdelingen

Der er sket en forventningsafstemning mellem totalrådgiver og projektafdelingen vedrørende de i beslutningslisten nævnte emner/leverancer (ansvar, tid og kvalitet) med henblik på at sikre en fælles godkendelse af listen.

Anlægsoverslag ("Midtvejsbudget")

Totalrådgiver har udarbejdet et midtvejsbudget/anlægsoverslag for akutcentret, som viser en overskridelse på 27 mio. kr. Totalrådgiver er pt. i gang med at udarbejde et besparelseskatalog indeholdende besparelsesemner til imødegåelse af overskridelsen.

"Det tredje øje" anser overskridelsen som et opmærksomhedspunkt og vil følge op på forholdet, når totalrådgiver har leveret det nævnte besparelseskatalog.

Kommentarer fra projektafdelingen

Projektafdelingen anser overskridelsen som et opmærksomhedspunkt. Konkret har projektafdelingen anmodet totalrådgiver om at kvalificere grundlaget for prissætningen for de områder, hvor denne forekommer atypisk. Bygherrerådgiver har udarbejdet en nøgletalssammenligning med blandt andet Rigshospitalet. Sammenligningen viser, at prissætningen er meget forsigtig på en række områder. Totalrådgiver er anmodet om dels at kvalificere prissætningen på et mere detaljeret niveau (mængder), dels at udarbejde et dækkende besparelseskatalog, som kan indarbejdes i projektet, inden dette antages som hovedprojekt. Det er en forudsætning for disse besparelser-

/optimeringsforslag, at de respekterer de grundlæggende krav til omfang, funktionalitet og totaløkonomi mv.

Risikorapportering i udførelsen

Det er uklart, hvorledes risikorapporteringen, herunder ansvarsfordeling og roller skal håndteres i forbindelse med selve udførelsen af byggeriet for akutcentret. Således har "det tredje øje" forstået, at der ikke er indgået aftale med byggeledelsen vedrørende dennes involvering i risikorapporteringen.

"Det tredje øje" anbefaler, at projektet afklarer, hvorledes risikorapporteringen håndteres i udførelsesfasen, herunder ansvarsfordeling, samt at byggeledelsens rolle i risikorapporteringen snarest fastlægges og aftales.

Kommentarer fra projektafdelingen

I forbindelse med selve udførelsen af byggeriet for akutcentret leverer byggeledelsen input til risikorapporteringen.

Ombygning

I forbindelse med dispositionsforslaget fra rådgiver er udarbejdet et anlægsoverslag, hvoraf der fremgår en overskridelse på ca. 20-30 mio. kr. i forhold til det afsatte budget.

Projektafdelingen oplyser, at for den del, der vedrører tekniske installationer, er der i forbindelse med ombygningen tale om en bruttokalkulation dækkende rådgivers anbefalinger. Der pågår derfor en gransknings- og prioriteringsproces i forhold til det afleverede dispositionsforslag. Denne proces er afsluttet i januar 2015.

For "det tredje øje" er overskridelsen i forhold til det afsatte budget et opmærksomhedspunkt.

Kommentarer fra projektafdelingen

Den fremlagte kalkulation er en bruttokalkulation. Der pågår en granskningsproces for delprojekt 3-dispositionsforslaget, hvor der sker en prioritering. Resultatet af granskninger danner grundlag for en revideret budgetkalkulation, der forelægges byggeudvalget i marts 2015.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 11: DNV-Gødstrup: Tredje øje rapport for 4. kvartal 2014

1-31-72-123-12

Bilag

DNV-Gødstrup 3. øje rapport 4. kvartal 2014

DNV-Gødstrup: Tredje øje rapport for 4. kvartal 2014

RESUME

"Det tredje øje" på DNV-Gødstrup har udarbejdet en rapport for 4. kvartal 2014. Rapporten er vedlagt. Rapporten er kommenteret af Hospitalsenheden Vest.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at rapporten fra "Det tredje øje" på DNV-Gødstrup vedrørende 4. kvartal 2014 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Der foreligger en kvartalsrapport fra DNV-Gødstrup-projektets "tredje øje". Rapporten er vedlagt.

Samlet set er det administrationens opfattelse, at "Det tredje øje" påpeger nogle kritiske opmærksomhedspunkter i projektet, og at det øgede risikobillede kræver særlig opmærksomhed. Samtidig har der ved overgangen til 1. kvartal 2015 været afholdt licitation for delprojekt 6 - Klimaskærm, og resultatet er væsentligt over budget. Dette resultat indgår dog ikke i "Det tredje øjes" rapporten, da resultatet først var kendt efter rapportdeadline.

Administrationen er af den opfattelse, at Hospitalsenheden Vest er opmærksom på problemstillingerne og agerer herefter.

Der er i forbindelse med "Det tredje øjes" evaluering af 4. kvartal 2014 gjort følgende nye observationer og anbefalinger samt Hospitalsenheden Vests svar herpå:

1. Samarbejde

"Det tredje øje" anbefaler, at det gode samarbejde om etablering af optimale udførelsestidsplaner fastholdes, så alle deltagere bidrager. Det overvejes at inddrage yderligere input fra andre entreprenører fra supplerende entreprenørdialog, så flest mulige risici afdækkes og håndteres.

Svar fra Hospitalsenheden Vest

Hospitalsenheden Vest er enig i, at så mange sider af udførelsesplanerne som muligt bør belyses ved inddragelse af alle relevante parter. I den videre proces i etablering af optimale udførelsestidsplaner og i forbindelse med de enkelte udbud vil det blive overvejet, hvorledes dette kan ske.

2. Time out

"Det tredje øje" anbefaler i forbindelse med den planlagte Time Out (en nærmere gennemgang af det samlede projekt på baggrund af de seneste udbudsresultater) at:

- der sikres tilstrækkelig tid og ressourcer til Time Out'en, så alle risici afdækkes og håndteres
- et entreprenørdialogen udvides til et bredere felt, så flest mulige input tilvejebringes til optimering af resterende udbud
- der suppleres med en 3. partsgranskning af projekt- og udbudsmaterialer ved en ekstern rådgiver, og at eventuelle fejl og uhensigtsmæssigheder rettes inden genudbud.

Svar fra Hospitalsenheden Vest

Hospitalsenheden Vest har indgået aftaler med totalrådgiveren for etape 1, projektets bygherrerådgiver og totalrådgiveren for etape 3 om at bidrage til gennemgangen af det samlede projekt og altså ikke blot etape 1. Herudover overvejes, hvorledes udbudsprocessen for Delprojekt 6 - Klimaskærm kan tilrettelægges, således at bygherren får adgang til at drøfte de valgte løsninger med de bydende firmaer. Det er vurderingen, at de to

engagerede totalrådgiverkonsortier, bygherrerådgiveren og de bydende entreprenører allerede har et indgående kendskab til projektet, og at det ved indhentning af input herfra bør være muligt at identificere tilpasningsmuligheder, som med fordel kan indarbejdes.

3. Procedurer

"Det tredje øje" anbefaler, at de oplyste procedurer (som f.eks. risikostyring, månedsrapporter, beslutningsplan mv.) opstartes på etape 3, og at dokumenter konsekvent arkiveres på byggeweb.

Svar fra Hospitalsenheden Vest

Hospitalsenheden Vest er enig i anbefalingen.

4. Honorarkrav

"Det tredje øje" er vidende om den pågående dialog og anbefaler, at der hurtigst muligt mellem parterne aftales en proces frem imod en afklaring af honorarspørgsmålet, som sikrer, at projektet og samarbejdet på projektet ikke påvirkes af hverken proces eller udfald heraf.

Svar fra Hospitalsenheden Vest

Hospitalsenheden Vest har siden november 2014 været i kontinuerlig dialog med totalrådgiveren for etape 1 om de fremsendte honorarkrav samt fremførte fortolkninger af kontrakten. Hospitalsenheden Vest er enig i, at det ville være mest hensigtsmæssigt, hvis det med CuraVita kunne aftales, at de pågående tvister blev drøftet og afgjort i et selvstændigt spor uafhængig af den daglige projektstyring.

CuraVitas påstand om ikke at være bundet af kontraktens bestemmelse om omprojektering ved budgetoverskridelse blokerer imidlertid for, at der kan aftales en fra projektet dekoblet proces, idet denne er central i tilpasningen af projektet. Dialogen med CuraVita fortsætter i et allerede aftalt spor.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 12: Aarhus Universitetshospital: Bygningsvedligehold og renovering af tekniske systemer

1-22-26-07

Bilag

84d5a2a4-a95e-42a5-904f-3d92af285855

ad11fc16-273e-42af-afef-36b0187fe870

5471ff21-03ae-4bfa-b420-d74338d4dd8d

Aarhus Universitetshospital: Bygningsvedligehold og renovering af tekniske systemer

RESUME

Der er traditionelt afsat midler i investeringsplanen til vedligeholdelse af hospitalerne. I de seneste investeringsplaner har der været prioriteret midler til bygningsmæssig vedligeholdelse samt renovering af tekniske systemer på Aarhus Universitetshospitals matrikel i Skejby, så der kan opretholdes en hensigtsmæssig drift af hospitalet. Der er tale om vedligeholdelse og renovering af blandt andet belysning, uranlæg, faldstammer og nedløb.

Nu er projektet gennemarbejdet og der fremlægges derfor en bevillingssag for projektet til godkendelse.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at der gives en bevilling på 74,9 mio. kr. og afsættes rådighedsbeløb jf. tabel 3 til bygningsmæssig vedligeholdelse og renovering af tekniske systemer på Aarhus Universitetshospitals matrikel i Skejby, og

at udbudsstrategien for projektet godkendes.

Sagsfremstilling

Der er behov for bygningsmæssig vedligeholdelse samt renovering af tekniske systemer på Aarhus Universitetshospitals matrikel i Skejby. Der er tale om arbejder, som af driftstekniske årsager skal udføres for at kunne opretholde en hensigtsmæssig drift af hospitalet.

Der er traditionelt afsat midler i investeringsplanen til vedligeholdelse af hospitalerne. I de seneste investeringsplaner har der været prioriteret 74,9 mio. kr. til bygningsmæssig vedligeholdelse samt renovering af tekniske systemer på Aarhus Universitetshospitals matrikel i Skejby. Der er endvidere afsat 430 mio. kr. i investeringsplanen til ombygning af eksisterende Skejby.

Nu er projektet gennemarbejdet, og der fremlægges derfor en bevillingssag for de 74,9 mio. kr., der er prioriteret til projektet i investeringsplanen.

Vedligeholdelses- og renoveringsarbejderne kan opdeles i følgende hovedkategorier:

- Udskiftning af eksisterende belysningsarmaturer til LED-belysning
- Udskiftning af uranlæg. I flere bygninger er uranlægget nedslidt og står for en udskiftning.
- Udskiftning af nød- og panikbelysningsanlæggene. I flere bygninger er anlæggene nedslidte og står for udskiftning.
- Vedligeholdelse og udskiftning af faldstammer og afløbsledninger.

Bæredygtighed

I berørte områder udskiftes belysningsarmaturerne til de mere energieffektive LED-belysningsarmaturer. Dette vil minimere udgiften til den løbende udskiftning af lyskilder. Ligeledes udskiftes eksisterende manuelle blandingsbatterier til berøringsfrie. Derved sikres et lavt vandforbrug samt bedre hygiejne.

Regionens retningslinjer for bæredygtigt byggeri følges.

Totaløkonomi

Vedligeholdelses- og renoveringsarbejderne i et område foretages i en sammenhængende periode, så hospitalets kliniske drift kun forstyrres én gang, hvorved gentagne driftsstop undgås.

Udbudsstrategi

Det vurderes, at ingen af arbejderne skal udbydes efter EU-udbudsdirektivet, da disse ikke overstiger EU-tærskelværdi på 38.624.809 kr. (2014-2015).

Generelt vælges udbudsform med fokus på at opnå størst mulig konkurrence. Afhængig af opgavens omfang og art udbydes entrepriserne i offentlig licitation, begrænset licitation uden prækvalifikation, eller begrænset licitation med prækvalifikation med vægt på sidstnævnte model. Udgangspunktet for de mindre entrepriser på op til 3 mio. kr. vil være udbud med licitation. Udbud vil ske efter tilbudslovens bestemmelser, og som udgangspunkt som fagentrepriser medmindre andet vurderes mere fordelagtigt.

Tildelingskriteriet vil være laveste pris.

Sociale klausuler

Region Midtjyllands klausul om anvendelse af praktikanter følges således, at der i entreprisekontrakterne stilles krav om, at mindst 6 % af de årsværk, der anvendes til at opfylde entreprisekontrakten er praktikpladser.

I henhold til regionens retningslinjer gælder dette for projekter med en varighed på seks måneder eller mere, og lønomkostninger på minimum 4 mio. kr. og/eller en kontraktværdi på minimum 10 mio. kr.

Økonomi

I nedenstående Tabel 1 fremgår anlægsbudgettet for projektet:

Tabel 1 . Anlægsbudget	
1.000 kr.	Beløb (indeks 134)
Håndværkerudgifter	70.900
Rådgiverhonorar	4.000
I alt	74.900

Det bemærkes, at regionsrådet ikke tidligere har fået fremlagt programoplæg og projektforslag for sagens vedligeholdelses- og renoveringsarbejder, idet behovet for disse er opstået gradvist og der således først nu foreligger et sikkert overblik over omfanget og de tilhørende udgifter. Det endelige projektforslag fremlægges således ved denne sagsfremstilling.

Tidsplan og fordeling af udgifter pr. år

Renoveringer og opgraderinger skal udføres fra primo 2015 til november 2019.

I investeringsplanen er der afsat i alt 74,9 mio. kr. fordelt på følgende år:

Tabel 2. Investeringsprofil						
1.000 kr.	2015	2016	2017	2018	2019	I alt
Investeringer pr. år	22.200	21.800	14.600	13.000	3.300	74.900

Skulle det vise sig, at der bliver behov for yderligere vedligeholdelse eller renovering finansieres disse af hospitalets driftsbudget.

Herunder fremgår bevilling, rådighedsbeløb og finansiering:

Tabel 3. Oversigt over bevilling, rådighedsbeløb og finansiering.						
	Flerårig	Rådighedsbeløb				
1.000 kr.	Anlægs- bevilling ¹	2015, indeks 134,0	2016, indeks 134,0	2017, indeks 134,0	2018, indeks 134,0	2019, indeks 134,0
<i>Bevillingsændringer²</i>						
AUH: Vedligehold og renovering af tekniske systemer	74.900	22.200	21.800	14.600	13.000	3300
Bevillingsændringer i alt	74.900	22.200	21.800	14.600	13.000	3.300
<i>Finansiering</i>						
Pulje til anlægsprojekter		-22.200	-21.800	-14.600	-13.000	-3300
Ændring af anlægsbevilling	-74.900					
Finansiering i alt	-74.900	-22.200	-21.800	-14.600	-13.000	-3.300
Total	0	0	0	0	0	0
¹ Rådighedsbeløbene er først disponible, når regionsrådet har givet bevilling til et anlægsprojekt ² + = øgede udgifter og - = reducerede udgifter / - = øgede indtægter og + = reducerede indtægter						

Med godkendelsen af punkterne på denne dagsorden resterer der 65,4 mio. kr. på anlægspuljen for 2015.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 13: Regional Stråleplan 2015

1-30-72-290-07

Bilag

226d79c8-1ccd-4e9f-bb53-1ea98d199214

Strålerapport for 2015

09151ce0-05d2-43b9-8be7-05278f88f7f9

Regional Stråleplan 2015

RESUME

I forslag til realisering af Region Midtjyllands Stråleplan for 2015 fastholdes den samme kapacitet, som har været til rådighed i 2013 og 2014. Samtidig varsles det, at den generelle vækst i antallet af kræfttilfælde kan forventes at medføre behov for at tilbyde strålebehandling i udvidet åbningstid fra 2016 med stigende driftsudgifter til følge.

Sammen med forslaget for 2015 er der gjort status over aktiviteten i 2014, herunder at der i 2014 har været en væsentlig større aktivitet end forventet, hvorved overkapaciteten er reduceret til at udgøre 140 behandlinger. Herudover redegøres der for forventningerne til 2016.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at Strålerapporten for 2015 tages til orientering, og

at bevillingen til Aarhus Universitetshospital til realisering af Region Midtjyllands Stråleplan videreføres uændret fra 2014 til 2015 med 70,2 mio. kr. (2015 P/L).

Sagsfremstilling

Region Midtjylland har med baggrund i den regionale stråleplan siden 2006 foretaget en udbygning af strålekapaciteten med henblik på, at kræftpatienter kan modtage strålebehandling inden for de gældende regler og målsætninger, jævnfør bekendtgørelse om maksimale ventetider for patienter med livstruende sygdomme og forløbstiderne i de såkaldte kræftpakker.

Regionsrådet får en gang årligt forelagt en strålerapport med en plan for strålebehandlingen for det kommende år, som udarbejdes af Styregruppen for implementering af Region Midtjyllands Stråleplan.

Som en del af Strålerapporten for 2015 er der gjort status over aktiviteten i 2014, ligesom der redegøres for forventningerne til 2016.

Status for 2014

Der var planlagt kapacitet til at afgive 66.300 strålebehandlinger svarende til kapaciteten i 2013.

Produktionen udgjorde 59.530 strålebehandlinger, hvilket er knap 3.000 flere end de forventede 56.700.

Årsagen til de flere behandlinger skal søges i en større vækst af patienter med brystkræft end forventet og en uventet kraftig stigning i antallet af patienter med prostatakræft på 27 procent. Stigningen i antallet af strålebehandlinger til prostatakræftpatienter skyldes dels mange nye tilfælde, dels en større tendens til at anvende primær strålebehandling frem for kirurgi til patienter med lokaliseret lavrisiko sygdom.

Når der tages højde for den planlagte bufferkapacitet på ca. 10 procent (for til enhver tid at kunne overholde forløbstiderne), var der således en overkapacitet på ca. 140 behandlinger.

Kapacitet	Produktion	Buffer	Overkapacitet
66.300	59.530	6.630	140

Ud fra en stykpris på 1.435 kr. pr. behandling skal Aarhus Universitetshospital derfor tilbageføre 0,2 mio. kr. af bevillingen for 2014 til den regionale strålepulje. Det sker i forbindelse med afslutningen af regnskab 2014.

Det lykkes i stigende grad at tilbyde patienter i den sydlige del af regionen strålebehandling inden for regionen. I 2014 blev der givet 2.273 behandlinger til borgere fra Region Midtjylland på Vejle Sygehus. I årene 2011, 2012 og 2013 udgjorde dette tal henholdsvis ca. 3.100, 3.353 og 2.913.

Ventetiden til behandling har i hele 2014 kunnet holdes under 14 dage. Bekendtgørelsen om maksimale ventetider fastsætter den maksimale ventetid til 28 dage. 96,4 procent af patienterne har fået tilbudt behandling inden for kravene i kræftpakkerne, hvilket er en stigning på ca. tre procent i forhold til 2013.

Antallet af behandlinger er steget med cirka fem procent fra 2013 til 2014, mens antallet af unikke patienter er steget med cirka syv procent. Udviklingen mod flere patienter i forhold til antallet af behandlinger medfører en stigning i antallet af CT-, MR- og PET-scanninger i forberedelsesfasen, ligesom antallet af indlæggelsessamtaler, informationssamtaler og rehabiliteringssamtaler med læge og sygeplejerske stiger.

Plan for 2015

Der forventes en stigning i behovet for strålebehandling med cirka tre procent svarende til den forventede generelle vækst i antallet af nye kræfttilfælde. Behovet for strålebehandling af prostatakræft udgør den største kilde til usikkerhed i prognosen.

Det forventede antal strålebehandlinger vil i 2015 dermed udgøre 61.300 behandlinger.

Administrationen foreslår på denne baggrund en uændret kapacitet på 66.300 behandlinger og dermed en uændret bevilling på 70,2 mio. kr. (2015 P/L) i 2015.

Der forventes således en mindre reduktion i bufferkapaciteten og ingen overkapacitet, jævnfør Tabel 2:

Kapacitet	Produktion	Buffer	Overkapacitet
66.300	61.300	5.000	0

Forventninger for 2016

I 2016 forventes på nuværende tidspunkt et behandlingsbehov svarende til 63.200 behandlinger, hvorefter bufferen er reduceret til 3.100 behandlinger eller 4,7 procent.

For at kunne overholde bekendtgørelse om maksimale ventetider og forløbstiderne i kræftpakkerne er det administrationens vurdering, at det i 2016 kan blive nødvendigt at udvide åbningstiden. Det vil i givet fald medføre behov for uddannelse og ansættelse af personale i løbet af 2015/2016.

Behovet for at udvide åbningstiden og de deraf følgende stigninger i driftsudgifterne vil blive analyseret frem mod Stråleplanen for 2016.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 14: Ny styring i et patientperspektiv - forlængelse af projektperioden

1-01-78-10-12

Bilag

61e777d9-da8a-4b54-974a-632567ab5b70

Ny styring i et patientperspektiv - forlængelse af projektperioden

RESUME

Det indstilles, at projektperioden for Ny styring i et patientperspektiv forlænges med et år. Det vil sige, at projektperioden løber fra 2014 til og med 2016. Årsagen er, at der arbejdes med nye styreformer, hvilket kræver kultur- og adfærdændringer på de involverede afdelinger. Dette arbejde kræver meget tid, hvorfor et års længere projektperiode vil kvalificere grundlaget for at vurdere, om den nye styring tilskynder til at levere mere sundhed for pengene.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at projektperioden for Ny styring i et patientperspektiv forlænges med et år, således at projektperioden løber fra 2014 til og med 2016.

Sagsfremstilling

Ny styring i et patientperspektiv blev godkendt af regionsrådet i januar 2014. Projektet skal bidrage med viden om hvilke patientnære mål, der kan tilskynde til at levere mest mulig sundhed for pengene – og dernæst også om disse mål giver den ønskede sundhedseffekt, når der styres efter dem. Et andet formål med projektet er at undersøge, hvad konsekvenserne er for f.eks. den kommunale medfinansiering og statens aktivitetsafhængige pulje, når afdelingerne fokuserer på budgetoverholdelse, antal unikke cpr-numre, opfyldelse af kvalitets- og servicemål og mere patientnære mål – i stedet for at fokusere på at opfylde aktivitetsmål.

Der indgår ni afdelinger i projektet.

Tabel 1. Ny styring i et patientperspektiv

Afdeling	Hospital
Medicinsk afdeling	Hospitalsenheden Horsens
Diagnostisk Center	Hospitalsenhed Midt
Akutfdelingen	Hospitalsenheden Vest
Ortopædkirurgisk afdeling	Regionshospitalet Randers
Øjenafdelingen	Aarhus Universitetshospital
Øre-, næse- og halsafdelingen	Aarhus Universitetshospital
Tand-, mund- og kæbekirurgisk afdeling	Aarhus Universitetshospital
Neurologisk afdeling	Aarhus Universitetshospital

I november 2014 blev regionsrådet orienteret om første devaluering af projektet. Her berettede hver afdeling om arbejdet med projektet og afgav status på de nye, patientnære mål, afdelingerne havde udvalgt. Afdelingerne præsenterede også deres arbejde med at styre efter målene og arbejdet med at ændre handlinger og kultur. Dertil viste første devaluering, at DRG-værdien overordnet set fastholdtes på de involverede afdelinger, samtidig med at antal unikke CPR-numre fastholdtes og i nogle tilfælde endda steg.

Ny styring i et patientperspektiv indebærer en anderledes måde at tænke og styre på i afdelingerne. At indføre en ny styringsform kræver, at personalet ændrer vaner og arbejdsgange, der for manges vedkommende har været indlejret gennem mange år. Derudover kræves kulturændringer, som personalet ligeledes skal lære at arbejde i og på sigt vænne sig til. Sådanne ændringer og tilpasninger tager lang tid. Derudover kan afdelingerne først nu se tendenser for udviklingen i de igangsatte tiltag, som de kan rette deres styring ind efter. Det indstilles derfor, at projektperioden forlænges med et år for at kvalificere grundlaget for at træffe en beslutning om, hvorvidt dette er en hensigtsmæssig måde at gribe styring i retning af mere sundhed for pengene an på.

Motivationen hos de involverede afdelinger til at arbejde med projektet er stor, fordi afdelingerne oplever, at det giver meget mere af den rigtige aktivitet, når man styrer efter patientnære mål frem for at styre ensidigt efter mere aktivitet.

Dertil er der nationalt fokus på, hvordan der kan udvikles nye måder at styre på. Blandt andet har Danske Regioner igangsat et arbejde med at modernisere styringen af sygehussektoren. Derfor bør det igangsatte arbejde fortsættes, således at erfaringerne herfra kan udnyttes.

Ved at forlænge projektet med et år kvalificeres grundlaget for at vurdere risiko for blandt andet den aktivitetsafhængige finansiering også.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 15: Oprettelse af forlagt SOSU grundforløb i Ringkøbing (SOSU-Herning)

1-10-76-2-15

Bilag

Henvendelse fra SOSU-Herning til Region Midtjylland

Motiveret Opfordring fra Ringkøbing-Skjern Kommune - Forlægning af Grundforløb SOSU

Høringssvar fra Social- og Sundhedsskolen Esbjerg

Høring fremsendt til Social- og Sundhedsskolen Esbjerg

Udkast til svar fra Regionsrådet til Undervisningsministeriet med kopi til SOSU Herning

Oprettelse af forlagt SOSU grundforløb i Ringkøbing (SOSU-Herning)

RESUME

Social- & Sundhedsskolen Herning har i henvendelse af den 2. februar 2015 søgt regionsrådet om tilladelse til at udbyde erhvervsuddannelsesindgangen Sundhed, Omsorg og Pædagogik i Ringkøbing-Skjern Kommune.

For at imødekomme et ønske om at rekruttere tilstrækkeligt med social- og sundhedselever i Ringkøbing-Skjern Kommune anbefaler administrationen, at regionsrådet indstiller til Undervisningsministeriet, at Social- og Sundhedsskolen Herning godkendes til at udbyde grundforløbet som forlagt undervisning i Ringkøbing.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at regionsrådet anbefaler, at Social og Sundhedsskolen Herning godkendes til at udbyde grundforløbet i Ringkøbing fra august 2015 for at imødekomme de fremtidige rekrutteringsbehov, som Ringkøbing-Skjern Kommune har i forhold til rekruttering af social- og sundhedselever, og

at udbuddet revurderes sammen med de øvrige SOSU-grundforløb i forbindelse med den samlede udbudsrunde, som gennemføres på baggrund af erhvervsskolereformen.

Sagsfremstilling

Administrationen anbefaler, at Social- & Sundhedsskolen Herning får lov til at udbyde erhvervsuddannelsesindgangen Sundhed, Omsorg og Pædagogik i Ringkøbing som forlagt undervisning.

De nærmeste udbud af SOSU-grundforløbet ligger i henholdsvis Herning og Holstebro og udbydes begge af Social- & Sundhedsskolen Herning. Elever fra Ringkøbing-Skjern Kommune tager efter endt grundforløb typisk deres hovedforløb i Herning og Esbjerg.

Ringkøbing-Skjern Kommune indgår årligt ca. 80 elevaftaler, som besættes i en næsten ligelig fordeling mellem unge under 25 år og voksne over 25 år. Tidligere var det muligt for 25-årige at starte direkte på hovedforløbet, men med den nye erhvervsskolereforms krav om obligatorisk grundforløb og karakteren 2 til alle efter sommerferien 2015, forventer kommunen et dalende rekrutteringsgrundlag specielt blandt de ældre ansøgere. Det er med baggrund i udsigten til et vigende optag, at kommunen ser det som en prioriteret opgave fremover aktivt at sikre rekrutteringsgrundlaget til uddannelse af nyt sundhedspersonale. Derved sikres kommunens fremtidige "fødekæde" af SOSU-uddannet personale.

Der er modtaget hørings svar fra Social- og Sundhedsskolen i Esbjerg, som udtrykker forståelse for Ringkøbing-Skjern kommunes behov for at sikre den fremtidige rekruttering af SOSU-elever og har derudover ingen bemærkninger.

Social- & Sundhedsskolen Herning har i henvendelse af den 2. februar 2015 anmodet regionsrådet om tilkendegivelse vedrørende udbud af erhvervsuddannelsesindgangen Sundhed, Omsorg og Pædagogik i Ringkøbing.

I henhold til Lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse skal regionsrådet koordinere den samlede indsats i regionen for at sikre sammenhæng i udbuddet af ungdomsuddannelser herunder for så vidt angår den geografiske placering af udbuddet og kapaciteten på uddannelserne med henblik på, at der er et tilstrækkeligt og varieret uddannelses tilbud til unge i regionen. Regionsrådets koordinering sker i samarbejde med alle selvejende institutioner, der er godkendt til at udbyde en eller flere ungdomsuddannelser i regionen.

Udkast til svar fra regionsrådet til Undervisningsministeriet er vedlagt som bilag.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 16: Godkendelse af indberetning om jordforurening 2014 og udkast til jordforureningsstrategi 2015

1-51-71-481-14

Bilag

Oversigt over den offentlige indsats på jordforureningsområdet i Region Midtjylland i 2015

Udkast til indberetning 2014

Godkendelse af indberetning om jordforurening 2014 og udkast til jordforureningsstrategi 2015

RESUME

Regionsrådet udarbejder en årlig indberetning til Miljøministeriet med de planlagte indsatser og de udførte aktiviteter på jordforureningsområdet for 2014. Regionsrådet vedtager en strategi for indsatsen.

Som følge af hensigtserklæring i budget 2015, vil Region Midtjylland fokusere på oprydning og afværge af kendte forureninger i regionen. Det gælder dels de højt prioriterede kendte forureninger og dels indsatsen over for grundvand. Desuden vil der ske en særlig indsats over for offentlige tilgængelige forureninger.

Samtidig med indsatsen over for kendte forureninger vil Region Midtjylland fastholde en indsats over for de potentielt mest truede boliger og vandforsyninger.

Forslaget til budget vil medføre, at der afsættes ekstra 3 mio. kr. til oprydninger. Midlerne forventes at kunne findes ved omprioriteringer og effektiviseringer.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at indberetning om jordforurening 2014 og udkast til jordforureningsstrategi 2015 godkendes.

Sagsfremstilling

Regionsrådet udarbejder en årlig indberetning til Miljøministeriet om planlagte indsatser på jordforureningsområdet og om gennemførte aktiviteter i det forgangne år.

Jævnfør hensigtserklæring i budget 2015 vil Region Midtjylland gøre en særlig indsats for at afværge samt fastholde målsætningerne på grundvand og sundhed, og der tages hensyn til natur og overfladevand.

Region Midtjylland fokuserer på oprydning og afværge af kendte forureninger i regionen. Det gælder dels de højt prioriterede kendte forureninger og dels indsatsen over for grundvand, hvor Staten i 2015 gør sin omfattende indsatsplanlægning færdig. Afværge omhandler ikke altid en afgravning, men kan også ske ved en behandling af forureningen nede i jorden (insitu afværge), som medvirker til, at jordforureningen ikke skader grundvand eller sundhed.

- Afværge på de kendte højt prioriterede jordforureninger der truer grundvand eller borgernes sundhed i Region Midtjylland.
- Afværge af grundvandstruende forureninger i samarbejde med stat, kommuner og de andre regioner. Herunder en særlig indsats over for grundvandsboringer, der er truet af sprøjtemidler.
- Afværge på kendte forureninger med offentligt tilgængelige legepladser i samarbejde med kommunerne.

Samtidig med indsatsen over for kendte forureninger vil Region Midtjylland fastholde en indsats over for de potentielt mest truede boliger og vandforsyninger. Det kan være naboer til renserigrunde eller vandforsyninger, hvor der endnu ikke er sket en afklarende undersøgelse af, om forureningerne kan gøre skade. Det sker efter prioritering og rangering af grundene, så de potentielt farligste undersøges først.

Region Midtjylland vil samarbejde bredt og helhedsorienteret omkring løsning af opgaverne. Kommunerne er vigtige samarbejdspartnere på jordforureningsområdet også i forhold til klimatilpasning og arbejdet med Region Midtjyllands kommende Vækst- og udviklingsstrategi.

Region Midtjylland har således planlagt afværge på 16 lokaliteter i 2015. Det drejer sig om 14 afværge i forhold til borgernes sundhed og to i forhold til grundvand.

Der er alt planlagt ca. 130 indledende undersøgelser i 2015. Undersøgelserne vil hovedsageligt have fokus på grundvand. Flere grundvandsundersøgelser omhandler også arealundersøgelser. Til videregående undersøgelse har Region Midtjylland prioriteret 48 lokaliteter, 30 grundvand og 18 areal, i 2015.

Forslag til budget ses i det vedlagte forslag til indberetning. Forslaget vil medføre, at der afsættes ekstra 3 mio. kr. til oprydninger. Midlerne forventes at kunne findes indenfor rammerne af budgettet for miljø ved omprioriteringer og effektiviseringer. Der vil være færre undersøgelser end oprindeligt planlagt, og der vil ske en effektivisering af drift og monitorering af afværge.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 17: Ansøgning om tilskud til Strygere i midten - udvikling af regionens strygermiljøer

1-26-30-14

Bilag

Strygere i midten ansøgning Region Midtjylland

13a1075d-6ae6-4b83-8fe9-40cbd34cf788

Bilag til ansøgning

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter

Ansøgning om tilskud til Strygere i midten - udvikling af regionens strygermiljøer

RESUME

Holstebro Musikskole med projektet Strygere i midten søger midler til at give Region Midtjyllands strygermiljøer et varigt kvalitetsløft. Målet er at sikre, at strygerelever selv fra ganske små strygermiljøer i mindre kommuner får mulighed for at spille i orkestre på alle niveauer samt at etablere regionale og internationale netværk for strygerundervisere.

Bag projektet står Holstebro Musikskole i samarbejde med blandt andre Det danske ungdomsensemble DUEN, Videntcenter for musik og Det regionale musikskoleledersamråd.

Der søges om 900.000 kr. i 2015.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at der af kulturudviklingsmidlerne bevilges i alt 900.000 kr. i 2015 til Holstebro Musikskole til gennemførelse af første fase i projektet Strygere i midten, og

at bevillingen for projektets næste to faser vil blive behandlet i regionsrådet i 2016 og 2017 på baggrund af en statusopfølgning for projektet.

Sagsfremstilling

Holstebro Musikskole ansøger om tilskud til projektet "Strygere i midten – vækstplan for strygermiljøer i Region Midtjylland".

Projektet er relevant for regionen som et projekt, der etablerer nye varige samarbejder og netværk om musikundervisning i regionen. Der etableres nye talentudviklingsmuligheder for strygerelever på alle niveauer og i alle egne af regionen, og undervisningsniveauet styrkes og målrettes på alle regionens musikskoler.

Projektet har desuden internationalt udsyn, som sigter på at skabe internationale netværk i musikmiljøet, der kan vidensdele om nye innovative undervisningsmetoder og internationale talentudvekslingsmuligheder.

"Strygere i midten" har til formål at give Region Midtjyllands strygermiljøer et varigt løft.

- Det skal sikres, at alle strygerelever fra alle kommuner, store som små, får mulighed for at indgå i orkestertilbud ved hjælp af oprettelsen af 5-6 lokale klynger, som samarbejder om strygerorkestre.
- Regionens strygerundervisere og orkestre skal etablere regionale og internationale netværk, blandt andet ved hjælp af studieture, orkesterbesøg og stævner for at sikre faglig udveksling
- Flertallet af regionens strygerlærere skal deltage i et kompetenceudviklingsprogram, der skal løfte det generelle niveau og sikre vidensdeling.

Alle regionens musikskoleledere har givet til kende, at de ønsker at være en del af projektet. Musikskolerne skal tiltræde et charter, der beskriver en række hensigter og vilkår for deltagelse, herunder lærernes uddannelsesniveau, skolens fokus på projektet og vilje til at arbejde aktivt med projektets mål.

Konkret afsluttes projektet i 2017 med en strygerorkesterfestival i regionen med deltagelse af nordiske og internationale orkestre.

Det er administrationens vurdering, at der er tale om et gennemtænkt koncept for tværkommunalt samarbejde, der kan medvirke til at styrke musikundervisningsmiljøet generelt i Region Midtjylland. Projektet kan blive en rettesnor og en erfaringsrig tilskyndelse til fremtidige samarbejder mellem musikinstitutionerne.

Hvorfor strygerne?

Musikundervisningsmiljøet i regionen er enig i, at strygerne udgør grundstammen i symfoniorkestret, og at det derfor er meningsfuldt for hele det klassiske musikmiljø at give strygermiljøet dette grundlæggende løft. Enigheden afspejles i det brede samarbejde, som står bag projektet, der blandt andre tæller alle regionens musikskoler, Videncenter for musik, Det Danske Ungdomsensemble DUEN, Det Jyske Musikkonservatorium samt på sidelinjen Aarhus Symfoniorkester og landsdelsensemlerne.

Kvalitetssikring og varig værdi

Der afrapporteres og evalueres løbende i samarbejde med Musikskolesamrådet og Videncenter for musik. I 2016 afholdes et strategiseminar for alle implicerede parter, der skal udstikke retningen for projektet, således at der sikres varig værdi. I 2018 evalueres projektet, og der afrapporteres til Region Midtjylland.

Økonomi

Holstebro Musikskole er juridisk ansvarlig for projektet. Der er for hele den fireårige periode budgetteret med tilskud fra Region Midtjylland på 2.800.000 kr. Medfinansieringen fra musikskolerne er på 800.000 kr. årligt, og der er budgetteret med 100.000 kr. årligt fra fonde og sponsorer over de næste tre år. For 2015 ansøges om 900.000 kr. i støtte fra Region Midtjylland.

Af hensyn til budgetlovens regel om straksbogføring ved tilsagnstidspunktet indstilles kun bevillingen for 2015 til godkendelse i regionsrådet. Der vil blive udarbejdet en resultatkontrakt mellem operatøren og Region Midtjylland. I forbindelse med en opfølgning af kontrakten i november 2015 og 2017 vil regionsrådet i januar 2016 og 2017 tage beslutning om projektets videreførelse.

Tabel 1. Budget og finansiering				
1.000 kr.	2015	2016	2017	i alt
<i>Budget</i>				
Lønninger, projektledelse	300	300	350	950
Administration (revision, kontor, transport, møder mv.)	50	50	100	200
Niveau 1 (spirekonsulent)	100	100	100	300
Niveau 2 (udvikling af lokale strygerklynger m.v.)	1.000	1000	1000	3.000
Niveau 3 (camps, orkesterprojekter)	100	100	100	300
Kompetenceudvikling	200	200	200	600
Internationalt orkesterstævne 2017	0	0	200	200
PR/markedsføring	50	50	50	150
Budget i alt	1.800	1.800	2.100	5.700
<i>Finansiering</i>				
Medfinansiering fra musikskoler	-800	-800	-800	-2.400
Fonde, sponsorer	-100	-100	-300	-500
Region Midtjylland, kulturudviklingsmidler	-900	0	0	-900
Førvæntet tilskud fra Region Midtjylland		-900	-1000	-1.900
Finansiering i alt	-1.800	-1.800	-2.100	-5.700
Total	0	0	0	0

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter er vedlagt som bilag.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 18: Ansøgning om tilskud til Scenekunst på Tværs 2015

1-26-6-15

Bilag

4da1ef63-f23d-4362-b2f6-4d9899bdafe2

Ansøgning - projektbeskrivelse

Budget 1a - Scenekunst på tværs 2015

Budget 2a - Scenekunst på tværs 2015 - Sammentrukket

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter

Ansøgning om tilskud til Scenekunst på Tværs 2015

RESUME

Et partnerskab bestående af Teater Refleksion, Teater Katapult og Black Box Dance Company ansøger om tilskud til fortsættelse af Scenekunst på Tværs. Projektet, der blev påbegyndt i 2014, omfatter et kunstnerisk udviklingssamarbejde mellem forskellige kunstarter (animation, dans og drama), Projektet er siden starten blevet udvidet til også at omfatte et europæisk udviklingsprojekt. Teater Refleksion forbereder en ansøgning til EU's kulturprogram Creative Europe.

Der tale om et treårigt projekt. De samlede udgifter for hele perioden er anslået til 8.989.000 kr. og Region Midtjylland vil blive ansøgt om i alt 2.250.000 kr., hvoraf 265.000 kr. allerede er bevilget for 2014.

De søges om 1.080.000 kr. i 2015.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at der af kulturudviklingsmidlerne bevilges i alt 1.080.000 kr. i 2015 til Teater Refleksion til Scenekunst på Tværs, og

at bevillingen for projektets sidste fase vil blive behandlet i regionsrådet i 2016 på baggrund af en statusopfølgning for projektet.

Sagsfremstilling

Teater Refleksion (Aarhus) ansøger sammen med Teater Katapult (Aarhus) og Black Box Dance Company (Holstebro) om tilskud til fortsættelse af et fælles scenekunstnerisk udviklingsprojekt. Man har med afsæt i et forberedende arbejde i 2014 formuleret et nyt projekt frem mod 2017, hvor første fase handler om samarbejde på regionalt niveau mellem de tre institutioner og anden fase handler om at udfolde projektet på europæisk niveau. Der er truffet aftale med otte partnere fra Spanien, Frankrig, Ungarn, Tyskland, England, Skotland og Norge. De europæiske partnere matcher de danske teatres kompetencer inden for henholdsvis Animation, dans og drama.

Teater Refleksion arbejder som projektets lead partner på en ansøgning til EU-programmet Creative Europe.

Projektet bidrager således til regionens målsætninger om kunstfaglig udvikling på tværs af regionen samt internationalt samarbejde.

Formål

Det fælles mål for projektet er at bruge teatrenes forskelligheder til at skabe nye møder, nye fortællinger, ny kunst for teatrene selv og publikum.

Med spidskompetencer inden for børne- & ungdomsteater, dukke- og animationsteater, ny dramatik og dans ønsker projektets deltagere at mødes og inddrage hinanden i egne og andres metoder og æstetik. Ved at blande metoder og genrer og ved at få en anden genres blik på eget arbejde, udvikles der nye værktøjer, der i sidste ende resulterer i, at der udvikles nye selvstændige værker. Projektet arbejder endvidere med publikums- og talentudvikling og på at styrke regionale såvel som europæiske samarbejdsrelationer og netværk.

Hovedfokus i det første år, 2015, vil være videreudviklingen af samarbejdet mellem de midtjyske teatre. Via en række individuelle og fælles workshops vil der blive arbejdet frem mod en egentlig fælles produktion. Ansøgningen indeholder en detaljeret plan for aktiviteter og milepæle frem til marts 2016.

Fra 2016 vil projektet i stigende grad inddrage alle europæiske partnere med fokus på også at udvikle

internationale, fælles forestillinger.

De europæiske partnere vil dog blive inddraget allerede i 2015 med henblik på en afklaring af mål og midler for samarbejdet. Sideløbende vil der blive udarbejdet en ansøgning til EU's Creative Europe-program.

Økonomi

For sidste fase af projektet (2016-17) budgetteres med tilskud fra Aarhus 2017 og EU's program Creative Europe. Da der ikke foreligger tilsagn, arbejdes der med et foreløbigt budget for sidste fase på 6.305.000 kr. og dermed for hele projektet på 8.989.000 kr. Region Midtjylland vil blive ansøgt om i alt 2.250.000 kr., hvoraf 265.000 kr. allerede er bevilget for 2014. I 2015 ansøges om 1.080.000 kr.

Af hensyn til budgetlovens regel om straksbogføring ved tilsagnstidspunktet indstilles kun bevillingen for 2015 til godkendelse i regionsrådet. Der vil blive udarbejdet en resultatkontrakt mellem operatøren og Region Midtjylland. På baggrund af en opfølgning på kontrakten i november 2015 vil regionsrådet i januar 2016 tage beslutning om projektets videreførelse.

Tabel 1. Budget og finansiering			
1.000 kr.	2015	2016	I alt
<i>Budget</i>			
Honorarer	1.462	0	1.462
Administration	150	0	150
Salgsomkostninger	17	0	17
Produktionsomkostninger	850	0	850
Lokaleomkostninger	205	0	205
Forventede udgifter i 2016-17	0	6.305	6.305
Budget i alt	2.684	6.305	8.989
<i>Finansiering</i>			
Statens Kuntfonds projektstøtteudvalg (søges)	-125	0	-125
Aarhus Kommune	-115	0	-115
Andre fonde	-150	-500	-650
Teatrenes egen medfinansiering	-1.214	-1.000	-2.214
Fonden Aarhus 2017	0	-700	-700
Creative Europe	0	-3.200	-3.200
Region Midtjylland, kulturudviklingsmidler	-1.080	0	-1.080
Forventet tilskud fra Region Midtjylland	0	-905	-905
Finansiering i alt	-2.684	-6.305	-8.989
Total	0	0	0

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter er vedlagt som bilag.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 19: Ansøgning om tilskud til Scenekunst ind i Den åbne skole

1-26-4-15

Bilag

Ansøgning Scenekunst ind i den åbne skole

ffa79e39-5ce8-4965-bda2-86cdf63ed9be

Budget Scenekunst ind i Den Åbne Skole Et SceNet projekt

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter

Ansøgning om tilskud til Scenekunst ind i Den åbne skole

RESUME

Teaterhuset Filuren ansøger om projektstøttemidler til anden fase af "Scenekunst ind i Den Åbne Skole – et SceNet projekt".

Formålet med projektet er at udforske nye samarbejdsformer mellem Den åbne skole og professionelle teatre. De fire teatre er Teaterhuset Filuren, Aarhus, Opgang 2, Aarhus, Syddjurs Egnsteater og Limfjordsteatret, Nykøbing Mors, der både har Morsø Kommune og Skive Kommune som arbejdsområde.

Der søges om 795.000 kr. i 2015.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at der af kulturudviklingsmidlerne bevilges i alt 795.000 kr. i 2015 til Teaterhuset Filuren til Scenekunst ind i den åbne skole, og

at bevillingen for projektets sidste fase vil blive behandlet i regionsrådet i 2016 på baggrund af en statusopfølgning for projektet.

Sagsfremstilling

Teaterhuset Filuren og tre partnerteatre ansøger om midler til fase 1 af deres udviklingsarbejde med at bringe scenekunsten ind i skolen. Projektet er nu i gang med fase 0, som dækker skoleåret 2014/2015. Fase 1 dækker skoleåret 2015/2016. Projektet er udsprunget af folkeskolereformen og ønsket om at inddrage kunst og kultur i undervisningen.

Der er på nuværende tidspunkt i alt 17 folkeskoler fra Region Midtjylland involveret i projektet i Aarhus, Horsens, Favrskov, Skive og Syddjurs kommuner.

Det er administrationens vurdering, at der er tale om et ambitiøst pionerprojekt, som med mangeartede perspektiver kan tænke scenekunstens kreativitet og metoder ind i skolernes hverdag.

Formål

Formålet med "Scenekunst ind i den åbne skole" er at styrke og åbne op for nye samarbejdsformer mellem skoler og professionelle teatre.

Teatrene arbejder ifølge ansøgningen ud fra de følgende fælles visioner:

1. at det scenekunstneriske perspektiv har meget at tilbyde ind i skolens læringsrum.
2. at man ved gensidig videns- og erfaringsudveksling i og om den konkrete praksis kan opkvalificere og drage stor nytte af hinanden.
3. at man netop ved at forholde sin praksis i forhold til andre kan nå til mere generel viden og erfaring om at arbejde med scenekunst ind i skolen, og
4. at man ønsker og vil arbejde for at videreformidle den tilegnede viden og erfaring til alle andre (teatre, skoler m.m.), som har interesse i dette felt.

Der er lavet en kommunikationsstrategi, som blandt andet indeholder et vidensdelingsseminar, produktion af artikler,

netværkssamarbejde med en række centrale aktører både lokalt, regionalt og nationalt og udarbejdelsen af en e-bog med de samlede projekter. I fase 1 vil der desuden blive tilknyttet en ekstern evaluuator for hele projektet.

Metode

Teatrene og skolerne arbejder med vidt forskellige projekter, som passer til teatrenes individuelle kompetencer og målgrupper. Det fælles er, at de skal være bæredygtige, sådan at skolelærerne og de teaterfaglige hver især tilegner sig nye erfaringer i en fælles videns- og erfaringsudveksling.

- Syddjurs Egnsteater arbejder blandt andet på at udvikle rollespil som metode i undervisningen og at udvikle statusøvelser for kropsbevidsthed og selvtillid for skoleelever.
- Limfjordsteatret arbejder blandt andet på at udvikle teaterpædagogiske metoder, som udnytter klasserummet og nedbryder den klassiske kateter-skolebords-opsætning.
- Opgang 2 arbejder blandt andet på at udvikle undervisningsmateriale og workshops, om hvordan børn og unge kan lære at udtrykke sig gennem digitale medier på basis af kunstoplevelser
- Teaterhuset Filuren arbejder med en lang række teater- og dansepædagogiske tiltag til både lærere og elever. Filuren ønsker desuden på sigt at etablere et scenekunstnerisk videns- og kompetencecenter i samarbejde med Aarhus Kommune.

Samarbejdsformen er åben sådan, at andre teatre og institutioner kan tilslutte sig projektet undervejs, hvis de også ønsker at arbejde med metoder ind i Den åbne skole.

Økonomi

Der ansøges om tilskud på 795.000 kr. i 2015 til Teaterhuset Filuren.

Der foreligger endnu ikke et endeligt budget for projektets sidste fase i 2016-2017, men det forventes, at de samlede udgifter vil være de samme for 2015, altså 1.292.000 kr. Derfor forventer man også at ansøge regionen om et tilsvarende beløb, altså 795.000 kr.

Af hensyn til budgetlovens regel om straksbogføring ved tilsagnstidspunktet indstilles kun bevillingen for 2015 til godkendelse i regionsrådet. Der vil blive udarbejdet en resultatkontrakt mellem operatøren og Region Midtjylland. På baggrund af en opfølgning på kontrakten i november 2015 vil regionsrådet i januar 2016 tage beslutning om projektets videreførelse.

Ved siden af nærværende projekt ansøges Aarhus Kommune om tilskud til etablering af det nævnte Scenekunstnerisk videns- og kompetencecenter i Teaterhuset Filuren. Denne del indgår ikke i nedenstående projekt.

Tabel 1. Budget og finansiering			
1.000 kr.	2015	2016	I alt
<i>Budget</i>			
Projektledeelse	150	150	300
Administration mv.	155	155	310
Evaluerings og videndeling	125	125	250
Lokale teaterskoleprojekter	862	862	1.724
Budget i alt	1.292	1.292	2.584
<i>Finansiering</i>			
Aarhus Kommune	-240	-240	-480
Teatrenes egenfinansiering	-257	-257	-514
Region Midtjylland, kulturudviklingsmidler	-795	0	-795
Forventet tilskud fra Region Midtjylland	0	-795	-795
Finansiering i alt	-1.292	-1.292	-2.584
Total	0	0	0

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter er vedlagt som bilag.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 20: Ansøgning om tilskud til Herregårdene - Porten til Europa

1-26-5-15

Bilag

Projektbeskrivelse - oversigt

c73c8c8e-193c-419d-b36d-551fe221d59a

Budget kombineret projekt 30 mdr. oversigt

Projektplan - kombineret projekt I

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter

Ansøgning om tilskud til Herregårdene - Porten til Europa

RESUME

Dansk Center for Herregårdsforskning og Gammel Estrup - Herregårdsmuseet ønsker at synliggøre herregårdenes kulturlandskab og fortælle historien om herregårdenes rolle som indgang til Europa og som økonomiske og kulturelle kraftcentre i lokalområderne i fortid og nutid. Projektet vil blive gennemført som et led i markeringen af Aarhus 2017 og i samarbejde med en række museer og kulturinstitutioner i regionen.

Projektet er planlagt til at løbe over to et halvt år med afslutning i 2017. Det samlede budget er 3.246.000 kr. Region Midtjylland vil i alt blive ansøgt om i alt 1.605.000 kr. I 2015 ansøges Region Midtjylland om 900.000 kr.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at der af kulturudviklingsmidlerne bevilges 900.000 kr. i 2015 til Center for Herregårdsforskning til gennemførelse af Herregårdene - Porten til Europa, og

at bevillingen for projektets sidste fase vil blive forelagt regionsrådet til behandling i 2016 på baggrund af en statusopfølgning på projektet.

Sagsfremstilling

Formålet med projektet er at fortælle historien om herregårdenes rolle som økonomiske og kulturelle kraftcentre i lokalområderne og som en vigtig indgang til Europa. Gennem initiativet skal der skabes større forståelse for den regionale identitet, samtidig med at der udvikles nyt indhold til kulturturismen. På den måde bidrager projektet til regionens strategier for kulturturisme og digital formidling af kulturarven.

Mere konkret skal der sammen med de udadrettede aktiviteter i forbindelse med 2017 udarbejdes en tematiseret kortlægning af Region Midtjylland som herregårdslandskab, og med det som grundlag skal der udvikles nye fortællinger og en interaktiv digital formidlingsplatform.

Projekter omfatter alle regionens 230 herregårde. Heraf vil 15-20 blive mere indgående beskrevet og indgå i projektet som besøgssteder. Der er desuden indgået aftaler med otte museer i regionen, ligesom forskere fra Aarhus Universitet, Arkitektskolen i Aarhus og Rigsarkivet i Viborg vil bidrage med forskningsopgaver og fagligt materiale til projektet.

Baggrund

Baggrunden for projektet er dels Midtjyllands særlige karakter som herregårdslandskab, der er kendetegnet ved en meget stor forskel mellem herregårdsrige landskab i øst og det åbne landskab i vest.

Dels er det herregårdenes rolle som kulturbærere og formidlere af kulturelle strømninger i Europa. Herregårdsfamilierne spillede en afgørende rolle i skabelsen af internationale netværk.

I forbindelse med projektet vil man skabe ny viden ved at etablere en række nationale og internationale samarbejder, der kombinerer forskningsfaglig ekspertise, lokale museers kendskab til regionens forskellige områder og interesserede herregårdsejeres indsigt i gård, hus og rammebetingelser.

Produkter

Når projektet er gennemført, forventes det at have resulteret i en række produkter og erfaringer, der på forskellig vis undersøger og formidler historien om herregårdene som europæisk kulturarv og Region Midtjylland som herregårdslandskab:

- Europæisk Netværk for Slots- og Herregårdsforskning, som skal fremme samarbejde og videndeling mellem europæiske forsknings- og kulturinstitutioner, primært museer og universiteter.
- To internationale konferencer: Et nordisk og europæisk forskningsseminar i 2015 og en stor international konference i 2017.
- Tematiseret hjemmeside og database med herregårdspræsentationer: Siden indeholder et kortbaseret overblik samt individuelle introduktioner til de enkelte herregårde.
- App-redskab med herregårdspræsentationer som ved hjælp af stedgenkendende mobilteknologi vil præsentere herregårdene - dels oversigtsmæssig gennem kort, dels på stederne gennem såkaldt augmentet reality (altså billeder, lyd, fortællinger mm. via tablets eller telefoner).
- Fem publikumsarrangementer samt foredragsrække på fem herregårde: I 2017, hvor Kulturbyåret markeres i regionen, gennemføres en række af publikumsarrangementer på fem herregårde, der blandt andet indeholder foredragsrækken "Herregårdene og Europa".
- Publikation: 'Herregårdene – Porten til Europa'. En formidlingspublikation, der rummer artikler om projektets temaer og eksempelherregårde, udgives.
- Netværk mellem kultur-, forsknings- og turismeinstitutioner i regionen.

To faser

Projektet vil blive afviklet over to faser, hvor den første, der løber frem til maj 2016, primært drejer sig om forskning, indsamling af viden, etablering af netværk m.v. Anden fase, der har tyngdepunktet i 2017, handler primært om den udadvendte formidlingsmæssige del med konferencer, publikumsarrangementer mv.

Økonomi

Det samlede budget for hele projektet er 3.246.000 kr. Heraf har Aarhus 2017 bevilget 690.000 kr. Region Midtjylland vil blive ansøgt om i alt 1.605.000 kr. Mens Aarhus 2017 primært støtter eventdelen, ansøges Region Midtjylland om støtte til kortlægning, oparbejdelse af viden, netværk m.v. Projektets egenfinansiering er 301.000 kr. mens deltagerbetalingen er sat til 200.000 kr. Der søges om tilskud på sammenlagt 450.000 kr. fra EU, Nordisk Kulturfond og andre fonde.

I 2015 ansøges om 900.000 kr. Af hensyn til budgetlovens regel om straksbogføring ved tilsagnstidspunktet indstilles kun bevillingen for 2015 til godkendelse i regionsrådet.

Der vil blive udarbejdet en resultatkontrakt mellem operatøren og Region Midtjylland. På baggrund af en opfølgning af kontrakten i november 2015 vil regionsrådet i januar 2016 tage stilling til projektets videreførelse.

Tabel 1. Budget og finansiering			
1.000 kr.	2015	2016	i alt
<i>Budget</i>			
Digitale medier	169	171	340
Konferencer, publikumsarrangementer og internationalt netværk	175	500	675
Projektstyring og fagligt indhold	1.212	939	2.151
Administration	40	40	80
Budget i alt	1.596	1.650	3.246
<i>Finansiering</i>			
Fonden Aarhus 2017	-345	-345	-690
Egenfinansiering	-151	-150	-301
Anden finansiering (søges)	-200	-450	-650
Region Midtjylland, kulturudviklingsmidler	-900	0	-900
Forventet tilskud fra Region Midtjylland	0	-705	-705
Finansiering i alt	1.596	1.650	3.246
Total	0	0	0

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter er vedlagt som bilag.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 21: Fejring af 100 året for 1915-grundloven

1-00-22-14

Bilag

6cb93491-b0bb-4b2c-975e-6b285ebfe160

Ansøgning Grundlovsarrangement

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter

Fejring af 100 året for 1915-grundloven

RESUME

Region Midtjylland har i samarbejde med Gammel Estrup - Herregårdsmuseet planlagt at fejre 100 året for grundloven og dermed fejre, at de politiske rettigheder blev udvidet. Det foreslåede program består af to dele, et grundlovsmøde på herregårdsmuseet, fredag den 5. juni 2015 og en faciliteret debat på Facebook i ugerne op til arrangementet.

Initiativtager til fejringen er regionsrådsmedlem Bente Nielsen, som i november 2014 foreslog regionsrådet, at regionen med en regional aktivitet markerer 100 året for 1915-grundloven.

Administrationen anbefaler, at der bevilges i alt 50.000 kr. i 2015 til arrangementet.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at der af kulturudviklingsmidlerne bevilges 50.000 kr. i 2015 til Gammel Estrup - Herregårdsmuseet til gennemførelse af arrangement omkring fejring af 100 året for 1915-grundloven.

Sagsfremstilling

I 2015 kan Danmark fejre 100-året for grundloven af 1915, der blandt andet gav kvinder og folkehold (tyende) stemmeret. Med ændringen af grundloven blev et bredt flertal af befolkningen inkluderet i demokratiet, og det egentlige folkestyre blev skabt.

Regionsrådet besluttede, efter henvendelse fra regionsrådsmedlem Bente Nielsen, at fejre grundlovsjubilæet med regional aktivitet. Aktivitet som understøtter, at "der fortsat er brug for at vise, værne og udvikle folkestyret og borgernes muligheder for at blive en del af dagens demokrati, ikke alene på valgdagen, men i hverdagen".

Administrationen har efterfølgende i samarbejde med Gammel Estrup planlagt et grundlovsmøde, hvor der er fokus på borgernes muligheder for at blive en del af dagens demokrati. På mødet kommer en række oplægsholdere, som fortæller om, hvad demokratiet betyder for dem, hvad grundlovsændringen har betydet for demokratiet, og hvad vi kan forvente os af fremtidens demokrati. Som en del af programmet vil der blive gravet en tidskapsel ned ved Gammel Estrup. Ideen med tidskapslen er, at den skal dokumentere demokratiet i 2015 og først åbnes igen om 100 år. Regionsrådet opfordres til at overveje indhold til tidskapslen, som især har betydning for det regionale demokrati.

Regionsrådsformand Bent Hansen og 1. næstformand Bente Nielsen byder velkommen til grundlovsarrangementet. Derefter vil der være taler fra konkurrencekommissær Margrethe Vestager, professor Birgitte Possing, økonomiprofessor Nina Smith og borgmester Jan Pedersen, Norddjurs Kommune. Ordstyrer på dagen forventes, at blive en stand up komiker eller lignende. Et detaljeret udkast til program kan ses i bilag 1.

Borgerinddragelse og demokratisk debat på facebook

Forud for grundlovsmødet er der oprettet en gruppe på facebook, hvor borgere, oplægsholderne, politikere, kulturinstitutioner, skoler m.v. kan give deres mening til kende i forhold til grundloven, svare på spørgsmål om demokratiets betydning, forslag til indhold i tidskapslen m.v. Der vil også være mulighed for at stille spørgsmål til oplægsholderne forud for og under mødet.

Fra facebookgruppen vil der være link til Kulturstyrelsens hjemmeside omkring fejring af jubilæet: www.100aaret.dk. Denne side samler alle de arrangementer, der har med grundlovsjubilæet at gøre, på landsplan. De regionale kulturinstitutioner og museer opfordres til at lægge deres arrangementer ind på siden.

I forbindelse med grundlovsmødet inddrager Gammel Estrup – Herregårdsmuseet lokalområdet, så dagen kan blive

en stor folkefest. Der vil være musik, salg af mad og drikke, og der vil blive afviklet en demokratiworkshop for børn og unge samt andre børneaktiviteter for at festligholde grundlovsjubilæet. Der vil være fri entre til museet samt nabomuseet Dansk Landbrugsmuseum hele dagen.

Økonomi

Administrationen anbefaler, at der af de strategiske kulturudviklingsmidler bevilges i alt 50.000 kr. i 2015 til afholdelse af grundlovsmødet den 5. juni 2015. Budget og finansiering af arrangementet fremgår af nedenstående tabel. Derudover er ansøgning fra Gammel Estrup - Herregårdsmuseet vedlagt som bilag.

Budgetramme vedrørende regionale midler til strategiske kulturprojekter er vedlagt som bilag.

Tabel 1. Budget og finansiering	
1.000 kr.	2015
<i>Budget</i>	
Honorarer, transport m.v. oplægsholdere og ordstyrer	28.000
Leje af telt, borde, stole, toiletter m.v.	27.500
Musik	15.000
Markedsføring	25.000
Budget i alt	95.500
<i>Finansiering</i>	
Herregårdsmuseet Gammel Estrup	-20.000
Region Midtjylland - kulturudviklingsmidler	-50.000
Norddjurs Kommune	-20.000
Sponsorater m.v.	-5.500
Finansiering i alt	-95.500
Total	0

Administrationen undersøger endvidere, om der kan arrangeres andre regionale aktiviteter i forbindelse med fejringen af 100 året for 1915-grundloven.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 22: Ansøgning til eventpuljen (Indstilling fra Vækstforum)

1-33-76-14-14

Bilag

Ansøgning VM 2018 Region Midtjylland

8ccb0732-689b-4aef-9b0e-90883188acfb

Budgetramme vedrørende regionale midler til erhvervsfremme

Ansøgning til eventpuljen (Indstilling fra Vækstforum)

RESUME

Vækstforum har afsat 10 mio. kr. om året af de regionale erhvervsudviklingsmidler i perioden 2014-2017 til udvikling og gennemførelse af større events. Det specifikke formål er at udnytte erhvervspotentialet i denne sammenhæng. For at komme i betragtning til eventpuljen skal ansøgeren kunne opfylde Vækstforums kriterier for støtte.

Der foreligger nu en ansøgning fra Herning Kommune, hvor der søges om i alt 5,0 mio. kr. fra Eventpuljen, til gennemførelse af VM i ishockey for herrer i 2018.

DIREKTIONEN INDSTILLER, AT INDSTILLINGEN FRA VÆKSTFORUM TILTRÆDES, SÅLEDES

---

at der af erhvervsudviklingsmidlerne bevilges i alt 5,0 mio. kr. i 2015 af de regionale erhvervsudviklingsmidler til Herning Kommune som medfinansiering til VM i ishockey for herrer i 2018. Bevillingen fordeles med 1,0 mio. kr. i 2016, 1,0 mio. kr. i 2017 og 3,0 mio. kr. i 2018, og

at bevillingen gives under forudsætning af, at Herning Kommune indgår et samarbejde med relevante aktører for at sikre udnyttelsen af erhvervspotentialet i forbindelse med afvikling af VM i ishockey for herrer i 2018.

Sagsfremstilling

Vækstforum har vedtaget følgende kriterier for eventpuljen: Eventen skal markedsføres internationalt og kunne tiltrække et stort internationalt publikum til regionen. Eventen skal tage udgangspunkt i eller understøtte en eller flere af regionens styrkepositioner (sundhed, fødevarer, turisme, energi m.v.). Ansøger skal inddrage regionens eventaktører og erhverv og indgå i samarbejder med flere virksomheder. Eventen skal skabe en økonomisk, erhvervs- og turismemæssig værdi, blandt andet i form af flere arbejdspladser, flere overnatninger, og sociale og kulturelle oplevelser. Derudover skal eventen foregå over flere dage.

VM i ishockey for herrer i 2018

Herning Kommune bliver sammen med København en af to værtsbyer for afvikling af VM i ishockey for herrer i 2018. Arrangementet gennemføres i perioden 1.-20. maj 2018 og har et samlet budget på ca. 97 mio. kr. Der er budgetteret med et salg af 126.000 billetter i Herning, hvoraf der er en målsætning om tiltrækning af 10 % udenlandske gæster. Ansøgning er vedlagt som bilag. Københavns Kommune medfinansierer eventen med 5 mio. kr. og har ligeledes anmodet Region Hovedstaden om at medfinansiere eventen med 5 mio. kr. Sagen er p.t. under behandling.

Eventen har et stort markedsføringsmæssigt samt erhvervs- og turismemæssigt potentiale. Gennem udvikling af event- og turistpakker, som indeholder transport, overnatning samt kulturelle og sociale oplevelser, får gæsterne mulighed for at opleve regionen. Det store tilskuertal vil medføre et stort antal overnatninger og omsætning i regionen. Gennem samarbejder med blandt andet virksomheder inden for energiområdet forventer ansøger, at der vil blive skabt flere arbejdspladser i regionen. Endvidere vil blandt andet regionens fødevareraktiviteter få mulighed for at markedsføre sig på eventen.

Det er et krav for medfinansiering, at ansøger udarbejder effektmåling og stiller datamateriale, viden og erfaring til rådighed for den videre regionale indsats om event.

Økonomi

Der ansøges om i alt 5,0 mio. kr. i 2015 fra eventpuljen til gennemførelse af VM i ishockey for herrer i 2018. Budget og finansiering fremgår af nedenstående tabel 1.

Oversigt over bevillinger i 2015 af erhvervsudviklingsmidlerne er vedlagt som bilag.

Tabel 1. Budget og finansiering	
1.000 kr.	2015
<i>Budget udgifter</i>	
Arenafaciliteter	32.179
Administration, salg og markedsføring	32.697
IIHF- International ishockey forbund, stab, supervisors, mv.	14.634
IIHF- International ishockey forbund, stab, supervisors, mv. stab, supervisors, mv.	3.354
Teams	14.455
Budget i alt	97.319
<i>Finansiering</i>	
Billetindtægter København	-41.863
Billetindtægter Herning	-28.163
Sponsorer	-5.000
Region Midtjylland - erhvervsudviklingsmidler	-5.000
Herning Kommune	-5.000
Forventet medfinansiering Region Hovedstaden	-5.000
Københavns Kommune	-5.000
Manglende finansiering	-2.293
Finansiering i alt	-97.319
Total	0

Vækstforum besluttede på sit møde den 18. februar 2015 at indstille til regionsrådet, at der bevilges i alt 5,0 mio. kr. i 2015 af de regionale erhvervsudviklingsmidler til Herning Kommune som medfinansiering til VM i ishockey for herrer i 2018. Bevillingen gives under forudsætning af, at Herning Kommune indgår et samarbejde med relevante aktører for at sikre udnyttelsen af erhvervspotentialet i forbindelse med afvikling af VM i ishockey for herrer i 2018.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 23: Bevilling til initiativet øget samspil og synergi mellem regionale og nationale fødevareinitiativer. (Indstilling fra Vækstforum)

1-15-1-76-9-13

Bilag

9b0aa9c7-12d0-41cb-8caf-a450e37cc3e9

Netværksagent ansøgning Region Midtjylland jan 2015

Effektkæde for Foodnetwork-agent

Budgetramme vedrørende regionale midler til erhvervsfremme

Bevilling til initiativet øget samspil og synergi mellem regionale og nationale fødevareinitiativer. (Indstilling fra Vækstforum)

RESUME

Initiativet øget samspil og synergi mellem regionale og nationale fødevareinitiativer har til formål at medvirke til at udvikle den danske fødevareklynge. Initiativet skal også ses i lyset af Region Midtjyllands rolle som omdrejningspunkt for udviklingen af den nationale fødevareklynge.

Der ansøges om 1,5 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler i 2015 til Danish Food Cluster.

DIREKTIONEN INDSTILLER, AT INDSTILLINGEN FRA VÆKSTFORUM TILTRÆDES, SÅLEDES

---

at der af erhvervsudviklingsmidlerne bevilges i alt 1,5 mio. kr. i 2015 til Danish Food Cluster til initiativet øget samspil og synergi mellem regionale og nationale fødevareinitiativer. Bevillingen udmøntes med 0,75 mio. kr. i 2015 og 0,75 mio. kr. i 2016.

Sagsfremstilling

Initiativet består i ansættelsen af en netværksagent, som gennem en række tværgående udviklingsaktiviteter får til opgave at skabe et bedre samspil mellem de vigtigste fødevareaktører, regionale og nationale, samt styrke det tværregionale samarbejde og facilitere fælles projektudvikling, blandt andet i EU-projekter. Ansøgning er vedlagt som bilag.

Aktiviteter

Netværksagentens opgaver omfattes af tre hovedaktiviteter:

En landsdækkende brobyggerfunktion med henblik på at koordinere de mange regionale og nationale erhvervsfremmeinitiativer, således at virksomheder i hele den danske fødevareklynge får bedre overblik over og tilgang til erhvervsfremmesystemet.

En ressource i forhold til at løfte det tværregionale samarbejde på fødevareområdet, først og fremmest i regi af det vestdanske samarbejde, herunder blandt andet samarbejdet mellem Region Nordjylland og Region Midtjylland om at styrke fiskeri- og akvakulturerhvervene.

Forberedelse af mulige større fælles udviklingsprojekter med støtte fra internationale ordninger, eksempelvis EU's Interreg og Horizon 2020 programmer samt Nordisk Ministerråd.

Effekter

Minimum 100 fødevarevirksomheder deltager i tværgående regionale, tværregionale og nationale initiativer, hvoraf minimum 15 i løbet af projektperioden vil opnå dokumenteret merværdi i form af markedsintroduktioner, nye ansættelser og/eller vækst.

Minimum otte regionale og nationale erhvervsfremmeinitiativer skal indgå i de tværgående tilbud og indsatser til fødevarevirksomhederne.

Endelig skal der i løbet af projektet forberedes, og om muligt igangsættes, minimum to større internationalt orienterede projekter, eksempelvis i regi af EU-programmerne Interreg eller Horizon 2020.

Operatøren Danish Food Cluster skal ved udgangen af 2016 have udarbejdet et udkast til en strategi for en formel integration af regionale og nationale erhvervsfremmeinitiativer inden for fødevareområdet. Effektkæde for initiativet er vedlagt som bilag.

Organisering

Danish Food Cluster er en medlemsforening stiftet i 2014 på initiativ af fødevarerhvervs- og videninstitutioner og organisationer med udgangspunkt i fødevarerbranchens behov for et samlet landsdækkende fødevarer samarbejde. Danish Food Cluster dækker i 2015 med sine 137 medlemmer 75 % af omsætningen inden for fødevarerhvervet i Danmark. De fleste medlemmer er små og mellemstore virksomheder, men også Danmarks tre største fødevarerkoncerner samt fem universiteter og sektorens erhvervsorganisationer er medlemmer. Sekretariatet for Danish Food Cluster er placeret i Agro Food Park i Skejby, Aarhus.

Centrale samarbejdspartnere for operatøren er Future Food Innovation, som i dag er hovedoperatør på Vækstforums fødevarerindsats, Foodnetwork samt Foodbestyrelsen. Desuden skal øvrige danske regioner og nationale initiativer på fødevarerområdet inddrages.

Økonomi

Der ansøges om 1,5 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler i 2015 til Danish Food Cluster. Budget og finansiering fremgår af nedenstående tabel.

Oversigt over bevillinger i 2015 af erhvervsudviklingsmidlerne er vedlagt som bilag.

Tabel 1. Budget og finansiering	
1.000 kr.	2015
<i>Budget</i>	
Løn netværksagent inkl. indirekte omkostninger	1.400
Tværgående virksomhedsrettede udviklingsaktiviteter	2.000
Budget i alt	3.400
<i>Finansiering</i>	
Region Midtjylland - erhvervsudviklingsmidler	-1.500
Foodnetwork	-400
Anden finansiering	-1.500
Finansiering i alt	-3.400
Total	0

Vækstforum besluttede på sit møde den 18. februar 2015 at indstille til regionsrådet, at der af erhvervsudviklingsmidlerne i 2015 bevilges i alt 1,5 mio. kr. til Danish Food Cluster til initiativet øget samspil og synergi mellem regionale og nationale fødevarerinitiativer. Bevillingen udmøntes med 0,75 mio. kr. i 2015 og 0,75 mio. kr. i 2016.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 24: Ansøgninger til kommunepuljen i Rethink Business (cirkulær økonomi) (Indstilling fra Vækstforum)

1-33-76-21-4-12

Bilag

Ansøgning fra Syddjurs Kommune

7d741910-f9d4-4e96-9a3b-d95dcb914fc5

Ansøgning fra Aarhus Kommune

Bilag til ansøgning fra Aarhus Kommune

Budgetramme vedrørende regionale midler til erhvervsfremme

Ansøgninger til kommunepuljen i Rethink Business (cirkulær økonomi) (Indstilling fra Vækstforum)

RESUME

Vækstforum har etableret en kommunepulje under temaet Cirkulær Økonomi. Formålet er at skabe grønne vækstmuligheder for erhvervslivet gennem kommunal efterspørgsel og offentligt-privat samarbejde.

Puljens tredje ansøgningsrunde er gennemført fra den 5. januar til den 16. januar 2015, og to kommuner har indsendt ansøgninger. Syddjurs Kommune har søgt 260.000 kr. til projektet Fremtidens Hus og Aarhus Kommune har søgt 450.000 kr. til projektet Lisbjerg - en modelby for cirkulær økonomi.

DIREKTIONEN INDSTILLER, AT INDSTILLINGEN FRA VÆKSTFORUM TILTRÆDES, SÅLEDES

---

at der af erhvervsudviklingsmidlerne bevilges i alt 260.000 kr. i 2015 til Syddjurs Kommune til gennemførelse af projektet Fremtidens Hus, og

at der af erhvervsudviklingsmidlerne bevilges i alt 450.000 kr. i 2015 til Aarhus Kommune til gennemførelse af projektet Lisbjerg - en modelby for cirkulær økonomi.

Sagsfremstilling

Kommunepuljen er en del af Rethink Business, der siden 2012 har understøttet udviklingen af nye, cirkulære forretningsmodeller i private virksomheder og udviklingen af nye, cirkulære principper, politikker og procedurer i kommuner. Rethink Business handler kort fortalt ressourceknaphed og cirkulær økonomi, herunder arbejdet med at sikre at ressourcerne ikke bliver til affald, men genbruges i nye produkter.

Formålet med kommunepuljen er at styrke udbud og efterspørgsel på markedet for cirkulære produkter, herunder støtte kommunernes arbejde med at fremme cirkulær økonomi i samarbejde med private virksomheder.

Ansøgninger

Syddjurs Kommune vil finde nye veje til at formidle og udbrede kendskabet til en række nye, cirkulære teknologier og opfindelser i boligbyggeri. Det er ambitionen, at projektet skal give erhvervslivet internationale forretningsmuligheder, baseret på de nye teknologier.

Der vil ske en afprøvning af opfindelserne i Fremtidens Hus, der opføres af Boligforeningen Ringgaarden i landsbyen Friland. I byggeriet anvendes særligt udviklede halmelementer, røgvaskere, masseovne og drivhuse, der er indbyrdes forbundne og samlet set skaber et bæredygtigt byggeri. I projektet er der tilknyttet forskning, og der samarbejdes med private virksomheder. Hovedprojektet er finansieret af Miljøministeriet og Realdania. Syddjurs kommune søger støtte til formidlingsdelen, der skal skabe efterspørgsel og afsætningsmuligheder for de nye produkter. Ansøgning er vedlagt som bilag 1.

Aarhus Kommune vil følge et byggeri af 45 boliger i Lisbjerg, der bygges efter principperne for cirkulær økonomi. Selve byggeriet gennemføres af Boligforeningen Ringgården. I delprojektet, som kommunen søger tilskud til, skal der opsamles læring om muligheder, barrierer og metoder, og kommunen vil udvikle nye koncepter for bæredygtigt byggeri. De skal bruges som et innovativt værktøj i kommunens byplanlægning og udbud. I første omgang i forbindelse med planlægning og opførelse af en ny, bæredygtig bydel i Lisbjerg. På den måde øges efterspørgslen efter cirkulært økonomiske produkter og ydelser i boligbyggeriet.

I løbet af processen vil kommunen afdække nye markedspotentialer og forretningsmodeller for nye og eksisterende virksomheder. Ansøgning og uddybende bilag fra Aarhus Kommune er vedlagt i bilag 2-3.

Da begge projekter handler om byggeri og byudvikling, vil der være gode synergieffekter mellem projekterne indbyrdes og i forhold til Genbyg Skive, der tidligere har fået støtte fra kommunepuljen. Der er gennemført beslægtede projekter i Region Sjælland og Region Hovedstaden, og erfaringerne herfra vil blive inddraget. Projekterne forventes desuden at kunne give gode input til arbejdet med et city charter inden for cirkulær økonomi.

Økonomi

Syddjurs Kommune har søgt 260.000 kr. og Aarhus Kommune 450.000 kr.

Herved er der disponeret over 710.000 kr., og der resterer 290.000 kr. i kommunepuljen.

Kommunerne og boligforeningen Ringgården medfinansierer projekterne med 50 %, så det samlede budget for de to projekter er 1,420 mio. kr.

Oversigt over bevillinger i 2015 af erhvervsudviklingsmidlerne er vedlagt som bilag.

Tabel 1. Budget og finansiering	
1.000 kr.	2015
<i>Budget</i>	
Lisbjerg - en modelby for cirkulær økonomi (Aarhus)	900
Fremtidens hus (Syddjurs)	520
Budget i alt	1.420
<i>Finansiering</i>	
Lisbjerg modelby	
Region Midtjylland - erhvervsudviklingsmidler	-450
Aarhus Kommune	-225
Boligforeningen Ringgården	-225
Fremtidens hus	
Region Midtjylland - erhvervsudviklingsmidler	-260
Syddjurs Kommune	-260
Finansiering i alt	-1.420
Total	0

Vækstforum besluttede på sit møde den 18. februar 2015 at indstille til regionsrådet, at der af erhvervsudviklingsmidlerne i 2015 bevilges 260.000 kr. til Syddjurs Kommune til gennemførelse af projektet Fremtidens Hus og 450.000 kr. til Aarhus Kommune til gennemførelse af projektet Lisbjerg - en modelby for cirkulær økonomi.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 25: Ansøgninger fra Ringkøbing-Skjern Kommune og Destination Djursland om tilskud til udvikling af de stærke kystferiesteder

1-33-76-23-1-15

Bilag

2041ac16-e096-4ebc-8d29-5ce85d3d6401

Ansøgning fra Stærke Feriesteder Vest (Ringkøbing-Skjern Kommune)

Ansøgning fra Stærke feriesteder Øst

Fælles ansøgning fra Stærke Feriesteder Vest og Øst

Budgetramme vedrørende regionale midler til erhvervsfremme

Ansøgninger fra Ringkøbing-Skjern Kommune og Destination Djursland om tilskud til udvikling af de stærke kystferiesteder

RESUME

Ringkøbing-Skjern Kommune søger om 2,0 mio. kr. i 2015 til at gennemføre udviklingsprojektet Værtsskab i verdensklasse.

Destination Djursland søger om 1,0 mio. kr. fordelt med 900.000 kr. i 2015 og 100.000 kr. i 2016 til at gennemføre udviklingsprojektet Kystoplevelsen på Djursland samt 0,8 mio. kr. fordelt med 700.000 kr. i 2015 og 100.000 kr. i 2016 til et fælles projekt for de to områder.

Ansøgningerne tager udgangspunkt i Vækstforums Handlingsplan 2015 - Ny VÆKST i turismen, hvor de to områder er udpeget som Stærke feriesteder.

DIREKTIONEN INDSTILLER, AT INDSTILLINGEN FRA VÆKSTFORUM TILTRÆDES, SÅLEDES

---

at der af de regionale erhvervsudviklingsmidler bevilges i alt 2,0 mio. kr. i 2015 til Ringkøbing-Skjern Kommune til projektet Værtsskab i verdensklasse,

at der af de regionale erhvervsudviklingsmidler bevilges 1,0 mio. kr. i 2015 til Destination Djursland til projektet Kystoplevelsen på Djursland, og

at der af de regionale erhvervsudviklingsmidler i 2015 bevilges i alt 0,8 mio. kr. til Destination Djursland til projektet Stærke turismekompetencer – kvalitetsløft gennem on-line tilstedeværelse.

Sagsfremstilling

Ringkøbing-Skjern Kommune (Stærke feriesteder Vest) og Destination Djursland (Stærke feriesteder Øst) har søgt om videreførelse af turismeaktiviteter i 2015 og dermed afslutning af indsatsen Stærke feriesteder under Handlingsplan 2015 - Ny VÆKST i turismen. De ansøgte aktiviteter ligger i forlængelse af indsatsen gennemført i perioden 2011 til 2014 og er i overensstemmelse med operatøransøgningen.

Projektansøgningerne er drøftet med Midtjysk Turisme og Selskab for Dansk Kyst- og Naturturisme. Sidstnævnte tilkendegiver, at de foreliggende projekter er relevante for udviklingen af kystturismen, og at det er yderst positivt, at Region Midtjylland fortsætter satsningen på kystturisme i 2015 med udgangspunkt i de stedbundne potentialer.

Ansøgning fra Ringkøbing-Skjern Kommune

Ringkøbing-Skjern Kommune søger om en bevilling på 2,0 mio. kr. fra Region Midtjylland til at gennemføre projektet Værtsskab i verdensklasse. Ansøgning er vedlagt som bilag.

Administrationen finder, at projektet understøtter udvikling af indsatsen Stærke feriesteder i Vækstforums handlingsplan.

Dansk Kyst- og Naturturisme finder det væsentligt, at projektets indsatser og erfaringer bliver gennemført og opsamlet på en sådan måde, at disse kan forberedes til en skalering eller videreudvikling i forhold til den handlingsplan for Vestkystturisme, der bliver en del af de nationale handlingsplaner.

Indsatser - Projektet Værtsskab i verdensklasse har to overordnede indsatser:

- Værdibaseret branding, som tager udgangspunkt i kommunens og Destination Ringkøbing Fjords vision om, at naturen og Vestkysten udgør grundlaget for oplevelser og skaber vækst gennem udvikling og formidling.

Indsatsen omfatter ekstern branding af en samlet destination med fokus på det unikke i forhold til andre destinationer, inspirations- og netværkstur, PR/Kommunikation for at skabe øget international profil og synlighed samt indhold og synlighed med fokus på tekster og billeder både online og offline.

- Helhedsorienteret værtskab, der skal understøtte, at hele destinationen fremstår som en samlet vært. Indsatsen omfatter værtskab i det fysiske rum med fokus på bedre byrum med tilhørende faciliteter og bedre informationer (der søges kun støtte til udviklingsaktiviteter og ikke anlæg), værdikædesamarbejde med udvikling af et planlægningsværktøj for at understøtte krydssalg af ferieoplevelser og "Gordon Ramsey – på den flinke måde" med fokus på den enkelte virksomheds produkt for at forbedre dette for øget salg og bedre oplevelser for gæsten.

Effekter - Der er opstillet effektkæder for indsatserne, der sandsynliggør en øget markedsposition og indholdsudvikling samt høj gæstetilfredshed på destinationsniveau, som fører til øget omsætning og beskæftigelse jævnfør vedlagte ansøgning.

Ansøgning fra Destination Djursland - Kystoplevelsen på Djursland

Destination Djursland søger om en bevilling på 1,0 mio. kr. fra Region Midtjylland til at gennemføre projektet Kystoplevelsen på Djursland. Ansøgning er vedlagt som bilag.

Administrationen finder, at projektet understøtter udvikling af indsatsen Stærke feriesteder i Vækstforums handlingsplan.

Dansk Kyst- og Naturturisme finder det væsentligt, at destinationsaktørerne på Djursland som en del af regionens fremtidige strategi tager initiativ til at kunne deltage i nye destinationssamarbejder på eksempelvis Østersøvendte kyster, hvilket kan medvirke til at opnå en stærkere forankret rolle i nye nationale handlingsplaner.

Indsatser - Projektet Kystoplevelsen på Djursland har to overordnede indsatser:

- Udvikling af kystlinjer på Djursland - Etablering af en mobil markedsplads ved Ebeltoft Vig og etablering af en oplevelsesplads for vandbaserede aktiviteter ved Fjellerup.
- Kommunikation og samarbejde - International PR/Kommunikation og målrettet kommunikation og branding af kystoplevelsen.

Effekter - Der er opstillet effektkæder for indsatserne, der sandsynliggør øget omsætning som følge af mersalg, øget kvalitet i gæsteoplevelsen, øget synlighed på de udenlandske markeder, der på mellemlang og lang sigt fører til flere overnatninger og vækst jævnfør vedlagte ansøgning.

Ansøgning fra Destination Djursland - Stærke turismekompetencer - kvalitetsløft gennem on-line tilstedeværelse.

Destination Djursland søger om en bevilling på 0,8 mio. kr. fra Region Midtjylland til at gennemføre et fælles projekt Stærke turismekompetencer - kvalitetsløft gennem on-line tilstedeværelse på vegne af Destination Hvide Sande og Destination Djursland. Fælles ansøgning er vedlagt som bilag.

Projektet er en videreførelse af Midtjysk Turismes EU-projekt Det professionelle turisterhverv og har til formål at fremme den digitale udvikling hos de stærke feriesteder. Projektet understøtter udvikling af indsatsen under Stærke feriesteder.

Dansk Kyst- og Naturturisme finder det væsentligt, at projektets indsatser og erfaringer bliver gennemført og opsamlet på en sådan måde, at disse kan indgå i nye nationale projekter for service- og kompetenceudvikling.

Projektet indeholder følgende dele: kvalitetsløft hos aktører - kompetenceudvikling med fokus på online platforme og

sociale medier, content marketing m.m., on-line kundeforståelse og kundesegmentering samt anvendelse heraf, overblik over turistens færden - Big-data: Ud fra data fra online medier afdækkes muligheder for anvendelse af sådanne data til udvikling af nye services, faciliteter m.m. og opkvalificeringsforløb for udvalgte medarbejdere hos destinationerne.

Effekter - Der er opstillet effektkæder for de fire indsats, der sandsynliggør, at projektet fører til øget professionalisering, øget kvalitet, bedre service m.m., der på lang sigt giver flere overnatninger, arbejdspladser og vækst, jævnfør vedlagte ansøgning.

Baggrund for ansøgningerne

Vækstforum godkendte den 26. april 2011 Ringkøbing-Skjern Kommune og Destination Djursland som operatør for perioden 2011 til 2015 (inkl.) af forretningsområdet Stærke feriesteder under Handlingsplan 2015 – Ny VÆKST i turismen.

Af Vækstforums handlingsplan for 2015 fremgår det, at der i 2015 kan udvikles nye aktiviteter i forhold til kerneprodukter og værdikæder knyttet til kystturismen for de stærke feriesteder.

Evaluering af turismehandlingsplanen viser blandt andet, at der fortsat er behov for at understøtte udviklingen af de stærke feriesteder for at opnå en effekt, der skaber vækst, da flere aktiviteter har haft en opbyggende karakter.

Økonomi

Der ansøges om 3,8 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler i 2015. Budget og finansiering af alle tre projekter fremgår af nedenstående tabel.

Oversigt over bevillinger i 2015 af erhvervsudviklingsmidlerne er vedlagt som bilag.

Tabel 1. Budget og finansiering				
1.000 kr.,	Værtskab i verdensklasse	Kystoplevelsen på Djursland	Stærke turisme kompetencer	I alt
	2015	2015	2015	I alt
<i>Budget</i>				
Konsulenter	1.550	500	800	2.850
Projektansættelser	1.600	0	300	1.900
Andre leverandørydelser	30	0	0	30
Materialer, inventar, udstyr m.v.	120	1.350	0	1.470
Rejser og transport	150	0	70	220
Møder og forplejning	70	0	50	120
Formidling og information	450	150	80	680
Revision	30	0	0	30
Budget i alt	4.000	2.000	1.300	7.300
<i>Finansiering</i>				
Region Midtjylland	-2.000	-1.000	-800	-3.800
Ringkøbing-Skjern Kommune	-2.000	0	0	-2.000
Syddjurs og Norddjurs kommuner	0	-1.000	-250	-1.250
Destination Ringkøbing Fjord	0	0	-250	-250
Finansiering i alt	-4.000	-2.000	-1.300	-7.300
Total	0	0	0	0

Vækstforum besluttede på sit møde den 18. februar 2015, at indstille til regionsrådet, at der af erhvervsudviklingsmidlerne i 2015 bevilges 2,0 mio. kr. projektet Værtskab i verdensklasse, 1,0 mio. kr. til projektet Kystoplevelsen på Djursland og 0,8 mio. kr. til projektet Stærke turismekompetencer – kvalitetsløft gennem on-line tilstedeværelse.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 26: Bevilling til Team VækstDanmark (Indstilling fra Vækstforum)

1-30-76-29-14

Bilag

Team Vækst Danmark - indkaldelse af operatøransøgninger

a821506a-8a61-4f1d-96ed-9369c1aea4ce

Organisering af Team Vækstdanmark

Budgetramme vedrørende regionale midler til erhvervsfremme

Bevilling til Team VækstDanmark (Indstilling fra Vækstforum)

RESUME

Initiativet Team VækstDanmark skal bidrage til at skabe flere højvækstvirksomheder gennem intensive trænings- og sparringsforløb. Initiativet skal fremme tættere samarbejde mellem mindre virksomheder med vækstpotentiale, erfarne erhvervsfolk og investorer.

Team VækstDanmark skal gennemføres via en tværregional forening/fond og af regionale elitecentre, placeret hos eksisterende regionale udviklingsmiljøer, som udvælges efter en ansøgningsrunde, som foreningen/fonden gennemfører i foråret 2015. Økonomien for de regionale centre vil udgøre 6,750 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler.

Initiativet indgår i Vækstpartnerskabsaftalerne mellem de regionale vækstfora og regeringen og gennemføres i 2015-2017. Den samlede økonomi for initiativet er 140 mio. kr., og der ansøges om 5,625 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler til foreningen/fonden Team VækstDanmark.

DIREKTIONEN INDSTILLER, AT INDSTILLINGEN FRA VÆKSTFORUM TILTRÆDES, SÅLEDES

---

at der af erhvervsudviklingsmidlerne bevilges i alt 5,625 mio. kr. i 2015, fordelt med 1,875 mio. kr. i årene 2015, 2016 og 2017 til foreningen/fonden Team VækstDanmark.

Sagsfremstilling

Team VækstDanmark har som formål at skabe flere vækstvirksomheder gennem et intensivt trænings- og sparringsforløb. Det skal ske gennem en tværregional indsats, som sikrer kritisk masse af virksomheder og kompetencer, samtidig med at de regionale specialiseringer understøttes og udnyttes. For Region Midtjylland vil fokus være på følgende områder: Fødevarer, Energi & miljø og Industri.

Målet er at skabe et landsdækkende Team VækstDanmark, som kan være for vækstvirksomheder, hvad Team Danmark er for eliteidrætsudøvere. Herudover skal der også fokuseres på at tiltrække de bedste iværksættere fra udlandet med henblik på, at de etablerer sig i Danmark.

Indsatsen er koncentreret om regionale elitetræningsfaciliteter, som placeres hos eksisterende udviklingsmiljøer. Potentielle vækstvirksomheder fra hele landet og udlandet skal tiltrækkes. Efter en grundig screening udvælges de bedste kandidater, som skal videre igennem et elitetræningsforløb. Aktører som Væksthuset, klyngeorganisationer m.v. vil spille en central rolle i rekrutteringen af deltagere til træningsforløbene.

Virksomhederne vil blive tilbudt et intensivt seks måneders træningsforløb med henblik på at udvikle og skalere deres forretning. Forløbet skal bygges op over en række camps med deltagelse af internationale rådgivere, hvor iværksætterne introduceres for konkrete metoder og værktøjer, sparring fra internationale iværksættere, tilførsel af eksterne ressourcer i form af rutinerede iværksættere, forretningsudviklere og eksterne eksperter, der dels kan give input og dels kan udføre konkrete opgaver i virksomheden.

Effekter

20-30 virksomheder fra Region Midtjylland deltager årligt i elitetræningsforløb. Det er målet, at disse virksomheder skal opnå en årlig vækst på 20 % i beskæftigelse, omsætning og eksport.

Det er endvidere målet, at mindst halvdelen af virksomhederne skal opnå ekstern finansiering til opskalering af virksomheden.

Der skal i hele projektperioden på landsplan tiltrækkes min. 100 udenlandske vækstiværksættere, og heraf forventes

ca. 20-30 iværksættere at deltage i et træningsforløb. Det er målet, at mindst hver fjerde af de udenlandske iværksættere fortsat driver virksomhed i Danmark tre år efter programmets start.

Økonomi

Der ansøges om 5,625 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler. Der afsættes samtidig 6,75 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler til etablering af regionale centre. Den samlede økonomi for det tværregionale initiativ er 140 mio. kr., hvor regioner bidrager med 40 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler, EU bidrager med 70 mio. kr. og deltagerne med 20 mio. kr. Budget og finansiering fremgår af nedenstående tabel.

Oversigt over bevillinger i 2015 af erhvervsudviklingsmidlerne er vedlagt som bilag.

Tabel 1. Budget og finansiering	
1.000 kr.	2015
<i>Budget</i>	
Screening, vejledning, eliteforløb	18.000
Eksterne konsulenter	1.500
International rekruttering, markedsføring, adm.	3.000
Budget i alt	22.500
<i>Finansiering</i>	
Region Midtjylland - erhvervsudviklingsmidler	-5.625
EU Regionalfond	-9.250
Centrale EU midler	-2.000
Deltagerbetaling	-5.625
Finansiering i alt	-22.500
Total	0

Vækstforum besluttede på sit møde den 18. februar 2015 at indstille til regionsrådet, at der af erhvervsudviklingsmidlerne i 2015 bevilges alt 5,625 mio. kr. fordelt med 1,875 mio. kr. i årene 2015, 2016 og 2017 til foreningen/fonden Team VækstDanmark.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 27: Lån til sikring af likviditeten i Midtjysk Iværksætterfond (Indstilling fra Vækstforum)

1-33-70-7-12

Bilag

Budgetramme vedrørende regionale midler til erhvervsfremme

Lån til sikring af likviditeten i Midtjysk Iværksætterfond (Indstilling fra Vækstforum)

RESUME

Midtjysk Iværksætterfond har løbende problemer med likviditeten, idet der er en tidsforskydning mellem fondens investeringer i virksomhederne og udbetalingen af EU-midlerne fra Erhvervsstyrelsen. For at løse dette likviditetsproblem kan der stilles fonden en bankkredit, men for at opnå denne kredit er det nødvendigt at stille yderligere kapital til rådighed for fonden. Dette kan løses ved, at der ydes fonden et ansvarligt lån på 5,0 mio. kr.

DIREKTIONEN INDSTILLER, AT INDSTILLINGEN FRA VÆKSTFORUM TILTRÆDES, SÅLEDES

---

at der af erhvervsudviklingsmidlerne bevilges i alt 5,0 mio. kr. i 2015 som ansvarlig lånekapital til Midtjysk Iværksætterfond.

Sagsfremstilling

Midtjysk Iværksætterfond er etableret med 50 mio. kr. af EU's Socialfondsmidler, og midlerne er matchet af yderligere 50 mio. kr. fra Færchfonden, Vald. Birn Holding og Accelerace Invest. Fonden har løbende problemer med likviditeten, idet der er en tidsforskydning mellem fondens investeringer i virksomhederne og udbetalingerne af EU-midlerne fra Erhvervsstyrelsen.

Ifølge Erhvervsstyrelsens regler for udbetaling af strukturfondsmidler skal der fremsendes dokumentation for, at udbetalingerne til virksomhederne er foretaget, inden Erhvervsstyrelsen udbetaler EU-midlerne. Udbetalingerne foretages på baggrund af et revideret regnskab, og der er således en forskydning i udbetalingerne fra Erhvervsstyrelsen.

For at løse dette likviditetsproblem kan der stilles fonden en bankkredit, men for at opnå denne kredit er det nødvendigt at stille yderligere kapital til rådighed for fonden. Dette kan løses ved, at der ydes fonden et lån på 5 mio. kr. Lånet kan gives som ansvarlig lånekapital, det vil sige, at lånet er efterstillet anden lånefinansiering og ikke kræver yderligere sikkerheder. Lånet skal tilbagebetales efter 2-3 år. Der udfærdiges et lånedokument efter de generelle rente- og afviklingsvilkår for ansvarlige lån.

Baggrund

Midtjysk Iværksætterfond er stiftet på initiativ af Vækstforum i 2011 med et samlet kapitaltilsagn på 100 mio. kr. Fonden er etableret med 50 mio. kr. af Region Midtjyllands EU-strukturfondsmidler, og yderligere 50 mio. kr. er tilført af Færchfonden og Vald. Birn Holding A/S fra Holstebro samt investeringsgesellschaften Accelerace Invest K/S. Fonden administreres af managementselskabet Nupark Accelerace Management.

Den Midtjyske Iværksætterfond investerer bredt i nye videntunge virksomheder, der har et produkt eller en ydelse, der er tæt på at komme på markedet, og som har internationalt potentiale. Fonden investerer primært i virksomheder indenfor Cleantech, IKT, bioteknologi, medicoteknologi samt energi og miljø.

Midtjysk Iværksætterfond har for nuværende investeret i 13 iværksætterselskaber, og der er ydet mikrolån til to selskaber. Endelig er der ydet helt små lån til ni deltagere i udviklingsforløbet Accelerace, som er en integreret del af fondens virke. Fonden har disponeret 92,5 mio. kr. af det samlede kapitaltilsagn på 100 mio. kr.

Vækstforum besluttede på sit møde den 18. februar 2015 at indstille til regionsrådet, at der af erhvervsudviklingsmidlerne i 2015 bevilges 5,0 mio. kr. som ansvarlig lånekapital til Midtjysk Iværksætterfond.

Oversigt over bevillinger i 2015 af erhvervsudviklingsmidlerne er vedlagt som bilag.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 28: Forlængelse af samarbejdet om indstationering af en medarbejder fra Udenrigsministeriet, Eksportrådet i Væksthus Midtjylland (Indstilling fra Vækstforum)

1-30-76-2-15

Bilag

11a51248-bf7d-4a60-88d5-2090dfa27b49

Budgetramme vedrørende regionale midler til erhvervsfremme

Forlængelse af samarbejdet om indstationering af en medarbejder fra Udenrigsministeriet, Eksportrådet i Væksthus Midtjylland (Indstilling fra Vækstforum)

RESUME

Væksthus Midtjylland ønsker en forlængelse af den strategiske samarbejdsaftale mellem Udenrigsministeriet, Eksportrådet, Region Midtjylland og Væksthus Midtjylland frem til udgangen af 2015.

Samarbejdsaftalen har siden 2008 været rammen om en ordning, hvor en internationaliseringsrådgiver fra Udenrigsministeriet, Eksportrådet, har været fysisk placeret hos Væksthus Midtjylland. Formålet har været at sikre midtjyske virksomheder en nem og direkte adgang til Eksportrådets mange udenlandske repræsentationer og ydelser.

Ordningen har, som en del af GLOBALmidtprogrammet, medvirket til, at flere små og mellemstore virksomheder har udviklet og udnyttet eksportpotentiale.

Der ansøges om 630.000 kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler i 2015.

DIREKTIONEN INDSTILLER, AT INDSTILLINGEN FRA VÆKSTFORUM TILTRÆDES, SÅLEDES

---

at den strategiske partnerskabsaftale mellem Udenrigsministeriet, Eksportrådet, Region Midtjylland og Væksthus Midtjylland forlænges til udgangen af 2015, og

at der af erhvervsudviklingsmidlerne bevilges i alt 630.000 kr. i 2015 til Væksthus Midtjylland til samarbejdet om indstationering af en medarbejder fra Udenrigsministeriet, Eksportrådet, i Væksthus Midtjylland.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland har siden 1. august 2008 samarbejdet med Udenrigsministeriet, Eksportrådet om indstationering af en internationaliseringsrådgiver fra Eksportrådet hos Væksthus Midtjylland. Formålet har været at give midtjyske virksomheder en nem og direkte adgang til Eksportrådets mange udenlandske repræsentationer og ydelser.

Den direkte adgang til Eksportrådet via internationaliseringsrådgiveren har været meget værdsat af midtjyske virksomheder. Der har kunnet konstateres en stigning i midtjyske virksomheders benyttelse af Eksportrådets repræsentationer i udlandet og af Eksportrådets forskellige tilskudsordninger. Dette har medvirket til, at flere midtjyske små og mellemstore virksomheder udvikler og udnytter eksportpotentiale. Bl.a. viser en undersøgelse (Pluss Leadership, november 2014), at 85 virksomheder, som i 2010 havde modtaget vejledning med henblik på eksportafklaring hos internationaliseringsrådgiveren på Væksthus Midtjylland, i perioden frem til 2013 gennem øget eksport havde haft en vækst i beskæftigelsen på 13 % og skabte i alt 245 nye fuldtidsjobs.

Endelig kan det nævnes, at arrangementet, med baggrund i den midtjyske succes, siden 2010 er blevet udvidet, således at landets fire øvrige regioner har etableret tilsvarende arrangementer.

Administrationen har drøftet en forlængelse af ordningen i 2015 med Udenrigsministeriet, Eksportrådet, og der er opnået enighed om, at dette mest hensigtsmæssigt kan ske ved et tillæg til den eksisterende strategiske partnerskabsaftale og med en fordeling af finansieringen svarende til den hidtidige fordeling mellem staten på den ene side og Region Midtjylland på den anden side.

En fortsættelse af samarbejdet med Udenrigsministeriet ud over 2015 vil blive drøftet i forbindelse med vedtagelse af en Vækst- og Udviklingsstrategi for 2016 og fremover.

Økonomi

De samlede udgifter for projektet i hele 2015 er budgetteret til 870.000 kr., hvoraf Region Midtjylland finansierer 630.000 kr. og Udenrigsministeriet 240.000 kr. Budget og finansiering fremgår af nedenstående tabel.

Oversigt over bevillinger i 2015 af erhvervsudviklingsmidlerne er vedlagt som bilag.

Tabel 1. Budget og finansiering	
1.000 kr.	2015
<i>Budget</i>	
Løn konsulent	600
Administration, rejser, kost og logi, information, konferencer, husleje og revision.	270
Budget i alt	870
<i>Finansiering</i>	
Region Midtjylland - erhvervsudviklingsmidler	-630
Udenrigsministeriet, Eksportrådet	-240
Finansiering i alt	-870
Total	0

Vækstforum besluttede på sit møde den 18. februar 2015 at indstille til regionsrådet, at der af erhvervsudviklingsmidlerne i 2015 bevilges i alt 630.000 kr. i 2015 til Væksthus Midtjylland til samarbejdet om indstationering af en medarbejder fra Udenrigsministeriet, Eksportrådet, i Væksthus Midtjylland.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 29: Bevilling til Enterprise Europe Network i Region Midtjylland for 2015-2016 (Indstilling fra Vækstforum)

1-32-76-5-14

Bilag

1604772d-8052-484f-b2f7-09461cc93b85

Ansøgning om medfinansiering af Enterprise Europe Network

Budgetramme vedrørende regionale midler til erhvervsfremme

Bevilling til Enterprise Europe Network i Region Midtjylland for 2015-2016 (Indstilling fra Vækstforum)

RESUME

EU har gennemført en ansøgningsrunde til etablering af Enterprise Europe Networks, som er et globalt netværk af erhvervsfremmeaktører, der har fokus på at hjælpe små og mellemstore virksomheder og videninstitutioner med at finde nye samarbejdspartnere i udlandet både i forhold til eksport, projektsamarbejde og teknologisk samarbejde. Flere end 50 lande er medlem af netværket, der er etableret af Europa-Kommissionen i 2008.

I Danmark består netværket af syv partnerorganisationer: Væksthus Hovedstadsregionen, Norddanmarks EU-kontor, Agro Business Park, Væksthus Midtjylland, South Denmark EU Office, Væksthus Sjælland og Cluster Excellence Denmark.

Enterprise Europe Networks partnere i Region Midtjylland, Agro Business Park A/S og Væksthus Midtjylland, søger om 603.000 kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler til medfinansiering i 2015 og 2016.

DIREKTIONEN INDSTILLER, AT INDSTILLINGEN FRA VÆKSTFORUM TILTRÆDES, SÅLEDES

---

at der af erhvervsudviklingsmidlerne bevilges i alt 603.000 kroner i 2015 til Agro Business Park til netværket Enterprise Europe Network i Region Midtjylland. Bevillingen udmøntes med 303.000 kr. i 2015 og 300.000 kr. i 2016.

Sagsfremstilling

Hovedformålet for Enterprise Europe Network (EEN) er at hjælpe virksomheder og videnaktører med etablering af kontakt og konkrete samarbejder på tværs af landegrænserne.

Aktiviteterne dækker følgende hovedaktiviteter: promovning af netværket, informationsmøder, besvarelse af individuelle henvendelser, høring af virksomheder i forhold til EU-initiativer, virksomhedsbesøg, assistance i forbindelse med innovation og internationalisering, matchmaking, business missions og individuel hjælp til partnersøgning.

EEN Danmark er fortsat førende i netværket og ligger suverænt nr. 1 ud af 54 lande på listen over, hvem der skaber flest konkrete samarbejder i forhold til landets størrelse. Den danske del af netværket er kendt for at sætte højere standarder for hvornår, der er tale om et konkret samarbejde, i forhold til hvad EU kræver. Det midtjyske Enterprise Europe Network kontor i Agro Business Park er lige blevet anerkendt af Kommissionens Agentur for Små og Mellemstore Virksomheder, som nr. 2 blandt alle 700 kontorer i perioden mellem 2008-2014.

Som eksempel har EEN i Midtjylland opnået flere Partnership Agreements end antaget i kontrakten, over 60 er opnået mod 43 forventet. PA repræsenterer kommercielt eller teknologisk samarbejde mellem virksomheder og/eller forskningsinstitutioner. Eksempler på Partnership Agreements kan ses på <http://www.enterprise-europe.dk/referencer.aspx>

EEN's partnere i Region Midtjylland, Agro Business Park A/S og Væksthus Midtjylland, søger om medfinansiering på 20 % af budgettet for det danske EEN, der derudover finansieres af EU og staten. Det danske netværk har i juni 2014 ansøgt EU-kommissionen om at fortsætte som EEN i Danmark for perioden 2015-2020, og ansøgningen er nu godkendt. Forhandlinger med EU-Kommissionen er i gang og forventes afsluttet i januar-marts 2015. Indholdet og beskrivelse af aktiviteter bygger videre på den nuværende kontrakt, dog med en opjustering af de væsentligste målepunkter.

EEN i Danmark indgår, som en del af EU-DK Support initiativet, igangsat af Styrelsen for Forskning og Innovation,

og er ansvarlig for matchning af danske og udenlandske forskningsprofiler som en del af det overordnede formål at hente flere EU-midler til danske projekter. EU-DK Support er en fælles indgang til EU-støtte, som understøttes af et stærkt netværk af EU-rådgivere på tværs af fagområder, landsdele og EU-programmer.

EEN Danmark har alene ansøgt om medfinansiering for perioden 2015-2016, og der kan således forventes en ansøgning for den efterfølgende periode 2017-2020.

Initiativerne under EEN udgør en del af Vækstforums internationaliseringsindsats, herunder GLOBALmidt og tilstedeværelsen af internationaliseringsrådgiver fra Eksportrådet i Væksthus Midtjylland. Ansøgning er vedlagt som bilag.

Økonomi

Der søges om 603.000 kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler i alt til medfinansiering i 2015 og 2016. Tabel og finansiering fremgår af nedenstående tabel.

For den kommende kontraktperiode 2015-2016 medfinansierer EU-kommissionen fortsat netværket med 60 % af de budgetterede udgifter. EU forventer tillige fortsat, at de resterende 40 % medfinansieres regionalt og/eller nationalt, dels fordi netværkets aktiviteter kommer disse geografier til gode og dels for at sikre, at netværkets aktiviteter tilpasses de regionale/nationale prioriteringer. Staten har ved Erhvervsstyrelsen tilbudt at finansiere halvdelen af denne medfinansiering. Den resterende medfinansiering på 20 % af det samlede budget søges i de regionale vækstfora.

Oversigt over bevillinger i 2015 af erhvervsudviklingsmidlerne er vedlagt som bilag.

Tabel 1. Budget og finansiering	
1.000 kr.	2015
<i>Budget</i>	
Agro Business Park A/S	2.930
Væksthus Midtjylland	778
Væksthus Hovedstadsregionen (inkl. koordinator)	3.286
Norddanmarks EU-kontor	2.272
South Denmark EU-Office	1.868
Væksthus Sjælland	2.102
Cluster Excellence Denmark	1.912
Budget i alt	15.148
<i>Finansiering</i>	
Region Midtjylland - erhvervsudviklingsmidler	-603
Region Hovedstaden	-980
Region Sjælland	-612
Region Syddanmark	-506
Region Nordjylland	-326
Staten	-3.026
EU	-9.095
Finansiering i alt	-15.148
Total	0

Vækstforum besluttede på sit møde den 18. februar 2015 at indstille til regionsrådet, at der af erhvervsudviklingsmidlerne i 2015 bevilges i alt 603.000 kroner i 2015 til Agro Business Park til netværket Enterprise Europe Network i Region Midtjylland. Bevillingen udmøntes med 303.000 kr. i 2015 og 300.000 kr. i 2016.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 30: Status Dansk Produktions Univers (Indstilling fra Vækstforum)

1-33-76-24-2-13

Bilag

Ansøgning fra Dansk Produktions Univers med bilag

Redegørelse til Region Midtjylland

Tillæg til redegørelse af 21. januar 2015

Dansk Produktions Univers resultater og aktiviteter

Status Dansk Produktions Univers (Indstilling fra Vækstforum)

RESUME

Regionsrådet bevilgede på sit møde den 21. august 2013 et etableringstilskud til udviklingsaktiviteter på 3,4 mio. kr. til medfinansiering af Dansk Produktions Univers.

Forudsætningerne for bevillingen er ændrede, hvorfor Hedensted Kommune og Dansk Produktions Univers har udarbejdet en redegørelse for de ændrede forhold.

Dansk Produktions Univers har dog redegjort for, at de udviklingsaktiviteter, som er finansieret af regionen og planlagt for 2015 og 2016, stadig kan gennemføres og finde sted i de nuværende rammer.

DIREKTIONEN INDSTILLER, AT INDSTILLINGEN FRA VÆKSTFORUM TILTRÆDES, SÅLEDES

---

at status fra Dansk Produktions Univers tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionsrådet bevilgede på sit møde den 21. august 2013 et etableringstilskud på 3,4 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler som et indskud til medfinansiering af Dansk Produktions Univers. Bevillingen blev givet under forudsætning af, at etableringstilskuddet alene måtte anvendes til udviklingsaktiviteter.

Forudsætningerne for bevillingen er ændrede, hvorfor regionen har anmodet om, at Hedensted Kommune og Dansk Produktions Univers udarbejder en redegørelse for de ændrede forhold. Redegørelsen og ansøgningen fra 2013 er vedlagt som bilag.

Ifølge redegørelsen kan de udviklingsaktiviteter, som finansieres af regionen i 2015 og 2016 fortsættes, selvom en række parter har trukket deres medfinansiering til etablering af Dansk Produktions Univers.

De aktiviteter som finansieres af regionen omfatter kompetenceudvikling af Dansk Produktion Univers' medarbejdere og etablering af den platform, som Dansk Produktions Univers skal kunne stå på i sit arbejde med at skabe blivende forandringer hos produktionsvirksomheder og -iværksættere.

Aktiviteterne forventes at kunne finde sted i rammerne på Vejlevej 21 i Hedensted, men der forhandles om en fremtidig løsning på lokalesituationen.

Dansk Produktions Univers blev søgt etableret med en samlet aktiekapital på 75 mio. kr., heraf 25 mio. kr. fra Fonden Insero, 25 mio. kr. fra Fonden Realdania samt 25 mio. kr. fra en række øvrige parter, herunder 3,4 mio. kr. fra Region Midtjylland.

Midlerne fra Realdania og Insero på i alt 50 mio. kr. skulle have været anvendt til køb og istandsættelse af ejendommen Vejlevej 21 i Hedensted. Der har dog ikke kunnet opnås enighed med ejeren om vilkårene. Samtidig har det ikke været muligt at fremskaffe den forudsatte lokale kapital til formålet.

Der søges efter løsninger på forholdene omkring ejendomsselskabet, men det står nu klart, at Fonden Insero har trukket sit planlagte aktieindskud ud af Dansk Produktions Univers og at dette har afstedkommet, at også Real Dania har trukket sin donation til projektet. Realdania har fra projektets start meddelt, at fondens medvirken var betinget af Inseros deltagelse.

Dansk Produktions Univers Ejendom A/S bliver således ikke dannet.

Dansk Produktions Univers har i redegørelsen oplyst, at der fortsat arbejdes efter den oprindelige vision/mission om at DPU skal være et inspirations-, produktions- og videntcenter for både etablerede virksomheder og iværksættere.

Foreningen Dansk Produktions Univers er oprettet med indskud fra Insero, Hedensted Kommune og en privat investor, som tilsammen har indskudt 900.000 kr. Hele beløbet er anvendt til oprettelse af aktieselskabet Dansk Produktions Univers.

Dansk Produktions Univers har til redegørelsen udarbejdet oversigt over budget og finansiering for 2014 (revideret årsregnskab foreligger i marts 2015) samt forventet oversigt over budget og finansiering for 2015, som tillæg til redegørelsen. Tillægget er vedlagt som bilag. Heraf fremgår, det realiserede budget for 2014 i alt udgør 5,5 mio. kr. hvoraf de regionale midler udgør 1,4 mio. kr. Det forventede budget for 2015 er estimeret til i alt 5,4 mio. kr., hvoraf de regionale midler udgør 1,0 mio. kr.

Vækstforum tog sagen til efterretning på sit møde den 18. februar 2015.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 31: Orientering om udviklingen i udgifterne til medicin fra 2013-2014 i Region Midtjylland

1-01-72-19-11

Bilag

f72699be-9b1c-4ce5-b0d0-fe4dc0e6e38d

Forbrugsrapport 4. kvartal 2014

1622b70f-504b-4aa7-b214-8672612bdeb8

Markedsovervågning 4. kvartal 2014 (lukket)

Lægemiddelmonitorering tilskudsmedicin 2014

Orientering om udviklingen i udgifterne til medicin fra 2013-2014 i Region Midtjylland

RESUME

Der orienteres om udviklingen i udgifterne til medicin i Region Midtjylland fra 2013-2014.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at orienteringen om udviklingen i udgifterne til medicin tages til orientering.

Sagsfremstilling

I det følgende gennemgås udviklingen i forbruget af medicin inden for både primær- og sekundærsektoren.

Udviklingen i udgifterne til medicin på området tilskudsmedicin

Udgifterne til tilskudsmedicin er i 2014 steget med 2,3 % sammenlignet med samme periode året før. Det er en markant ændring sammenlignet med udviklingen i perioden 2012-2013, hvor udgifterne faldt med 9 %. Årsagen er:

- at priserne i modsætning til 2013 ikke længere falder men tværtimod har været stigende, især i starten af 2014.
- en samlet forbrugsstigning på 2,5 %, hvilket er højere end den første del af 2014. En del af forbrugsstigningen skyldes dog en lovændring, hvor svage smertestillende lægemidler i store pakninger blev receptpligtige

Der er tale om en landsdækkende tendens.

Indsatsområder

Der er iværksat indsatser på en række områder både med et kvalitativt og økonomisk sigte blandt andet inden for områderne KOL/Astma, antibiotika, ADHD og depression. De konkrete indsatser er nærmere beskrevet i vedhæftede monitoreringsrapport.

I lyset af den økonomiske situation er der sat et særligt fokus på indsatser med et økonomisk sigte. På det seneste møde i Samarbejdsudvalget for Almen praksis blev drøftet et forslag om præparatskifte til billigere lægemidler inden for området KOL og Astma (Easyhaler) og et forslag om medicingennemgange og polyfarmaci. Øvrige forslag til indsatser med et økonomisk sigte er under udredning.

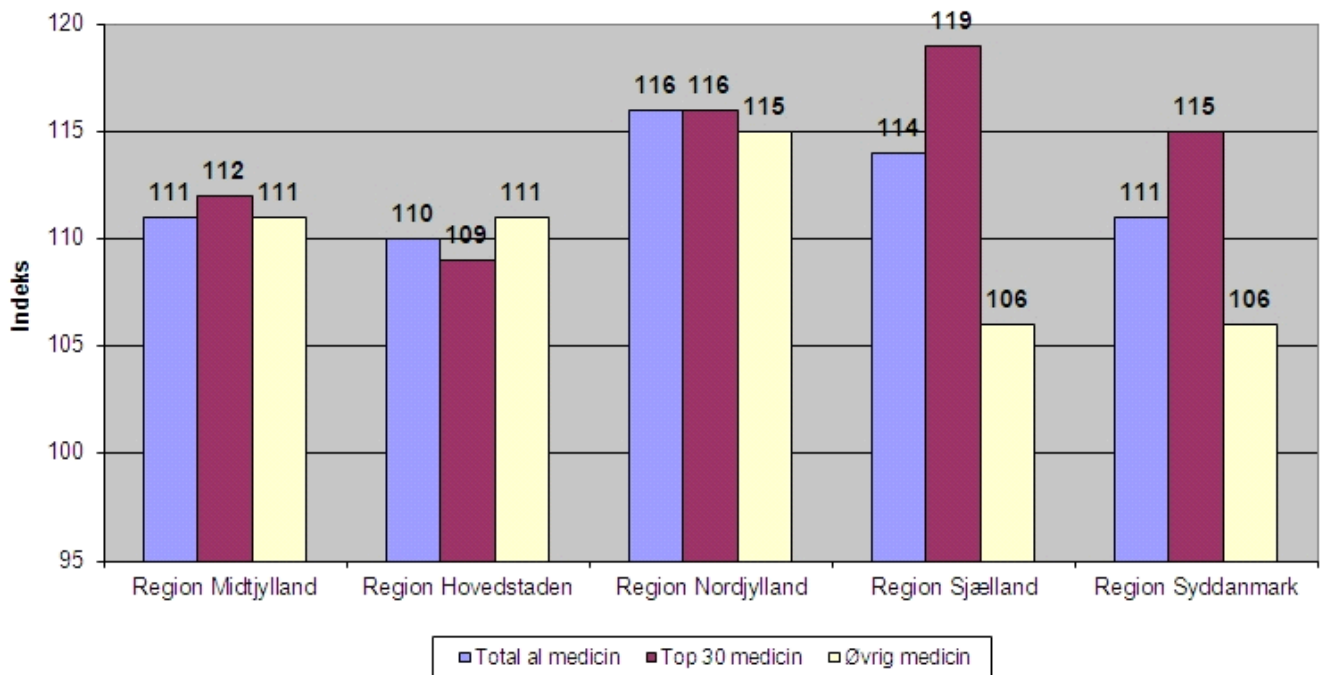
Udviklingen i udgifterne til medicin på hospitalerne

Den totale udgift til medicin på hospitalerne i Region Midtjylland var ca. 1.837 mio. kr. i 2014. Til sammenligning var den samlede udgift i 2013 ca. 1.649 mio. kr. Der har således været en vækst på 187 mio. kr. Af væksten på 187 mio. kr. ligger 109 mio. kr. inden for top 30, mens de resterende 78 mio. kr. ligger inden for kategorien af øvrig medicin.

Figuren herunder viser ved indekstal, hvor meget udgiften til medicin er steget i perioden i de forskellige regioner.

Det fremgår af figur 1, at Region Midtjylland har haft en vækst på ca. 11 % (vækstindekstal 111). Det ses, at der er en stor variation regionerne imellem. Region Hovedstaden har haft en totalvækst på 10 % (indeks 110), og de øvrige regioner har haft en vækst på 11-16 %.

Indekstal for udgifter til medicin i regionerne - år 2014 sammenlignet med år 2013

Medicinen i top 30 udgør 109 mio. kr. af den totale vækst på 187 mio. kr. Alene otte lægemidler inden for top 30 udgør 91 mio. kr. af væksten. Disse fremgår af tabellen herunder.

Tabel 1. Medicinen i top 30

1.000 kr.	2014
Yervoy (behandling af modermærkekræft)	22.244.376
Zytiga (behandling af prostatacancer)	17.816.314
ReFacto (behandling af bløderpatienter)	12.778.911
Simponi (behandling af reumatologiske lidelser)	8.556.017
Gilenya (behandling af sclerosepatienter)	8.334.013
Avastin (behandling af forskellige kræftformer)	7.233.437
Cimzia (biologisk behandling)	7.151.489
MabThera (behandling af reumatologiske lidelser og lymfekræft)	7.034.516
I alt	91.149.073

Baggrunden for væksten er nærmere beskrevet i vedlagte forbrugsrapport fra analysegruppen. Det er blandt andet beskrevet, at langt hovedparten af medicin i top 30 er omfattet af nationale anbefalinger fra Rådet for Anvendelse af Dyr Sygehusmedicin eller Koordineringsrådet for ibrugtagning af sygehusmedicin.

På baggrund af den løbende monitorering af medicinforbruget, foretaget af både Rådet for Anvendelse af Dyr Sygehusmedicin/Amgros og analysegruppen, konkluderes det, at der er fuld målopfyldelse i forhold til at implementere anbefalingerne fra Rådet for Anvendelse af Dyr Sygehusmedicin på de monitorerede områder i Region Midtjylland i sidste halvår af 2014. Dette gælder f.eks. på det biologiske område, HIV-/AIDS-området og for prostatacancer, Monitoreringsplaner og værktøjer i forhold til en række øvrige terapiområder er fortsat under udvikling. Dette sker blandt andet i samarbejde med sekretariatet for Rådet for Anvendelse af Dyr Sygehusmedicin og Amgros.

Der er trådt en ny (foreløbig) behandlingsvejledning i kraft vedrørende behandling af Hepatitis C. Det er tidligere estimeret, at udgiften til behandlingen vil udgøre 80 mio. kr. i 2015. Prognosen er dog forbundet med nogen usikkerhed.

En foreløbig prognose er, at udgiften til alt medicin på hospitalerne i Region Midtjylland vil stige med 150-180 mio. kr. fra 2014 til 2015.

Medicin uden for nationale anbefalinger

Analysegruppen har i analysearbejdet efter 4. kvartal 2014 fokuseret på udgifterne til medicin, der ikke er omfattet af nationale anbefalinger. Den vedtagne refusionsmodel i Region Midtjylland giver ikke direkte økonomiske incitamenter til at vælge billigste alternativ. Spørgsmålet er derfor, om udgifterne stiger u hensigtsmæssigt meget inden for denne del.

Udgiften til medicin uden for nationale anbefalinger var 647 mio. kr. i 2013 og 667 mio. kr. i 2014. Der er dermed sket en vækst på 20 mio. kr. Dette skal ses i forhold til den samlede vækst på 187 mio. kr.

Selv om refusionsmodellen ikke giver incitamenter til at være billigste mulighed, finder analysegruppen ikke umiddelbart, at forbruget uden for de nationale anbefalinger giver anledning til bemærkninger. Baggrunden er, at væksten skal ses som følge af nye behandlinger, der hjælper patienter, der ikke tidligere kunne behandles (f.eks. behandling af lungefibrose med lægemidlet Esbriet), flere behandlinger er på vej til at blive omfattet af Rådet for Anvendelse af Dyr Sygehusmedicin, udsvinget i antallet af patienter vurderes at være inden for det normale niveau. I enkelte tilfælde er meget dyre behandlinger af patienter fra Region Midtjylland taget hjem fra en anden region. Hvis Region Midtjylland i sådanne tilfælde ikke tager behandlingen hjem, vil Region Midtjylland alligevel skulle betale for, at få patienterne behandlet i de andre regioner.

Ligesom for medicinen i øvrigt, er brugen af medicin uden for de nationale anbefalinger endvidere styret af rekommandationslister og den kliniske farmaci i samarbejde med hospitalsapoteket, og en større del af medicin vil fremover blive omfattet af nationale anbefalinger.

Der henvises til vedlagte rapport for en mere detaljeret gennemgang.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 32: Orientering om meraktivitetsprojekter i 2015

1-31-72-120-14

Bilag

c9e3f693-55c9-4938-bd8e-75c206daca4

Orientering om meraktivitetsprojekter i 2015

RESUME

Der orienteres om udmøntningen af puljen til meraktivitetsprojekter i 2015. Alle projekter fra 2014 er videreført i 2015, hvoraf omfanget af enkelte projekter er op- eller nedskrevet. Der er i 2015 aftalt meraktivitetsprojekter for i alt 75,8 mio. kr. Projekterne har til formål at udnytte kapaciteten på regionens hospitaler bedst muligt for at sikre overholdelse af udrednings- og behandlingsretten og reducere udgifterne til privathospitaler.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at orienteringen om udmøntningen af puljen til meraktivitetsprojekter i 2015 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Der har de seneste år været aftalt en række meraktivitetsprojekter på regionens hospitaler. Projekterne har til formål at udnytte regionens egen kapacitet bedst muligt for at sikre overholdelsen af udrednings- og behandlingsfristerne og reducere forbruget på privathospitalerne. Projekterne i 2015 er alle videreført fra 2014.

Som udgangspunkt videreføres de meraktivitetsprojekter, der var aftalt i 2014 i det omfang, de blev realiseret i 2014. Princippet om kun at videreføre projektet i det omfang det blev realiseret i 2014, er særligt gældende for projekter på de områder, hvor det er aftalt at decentralisere budgetansvaret for forbruget på privathospitaler. Princippet er aftalt for at sikre, at der ikke sker et overlap i udbetalingen for hjemtrækning fra privathospitaler.

Der er således en række projekter der er nedskrevet i forhold til det aftalte niveau i 2014, som følger af, at projektet ikke er blevet fuldt ud realiseret. Det er gældende for projekterne vedrørende skulderoperationer på Hospitalsenhed Midt og Regionshospitalet Randers, galdeoperationer på Regionshospitalet Randers, ekkokardiografier på Hospitalsenheden Vest og rygoperationer på Aarhus Universitetshospital.

Der er samtidig en række projekter, hvor omfanget er øget i forhold til 2014. Projekterne vedrørende øre-, næse- og halsoperationer på Aarhus Universitetshospital og Regionshospitalet Randers blev i 2014 først igangsat i maj måned, og er derfor opskrevet til helårsniveau i 2015. Det samme er gældende for projektet vedrørende grå stær operationer på Regionshospitalet Randers, der i 2014 først opstartede i 3. kvartal og derfor også er opskrevet til helårsniveau i 2015. Hvad angår bagstopperfunktionen på Hospitalsenhed Midt vedrørende ekkokardiografier har behovet vist sig at være større end først antaget, hvorfor bevillingen til meraktivitetsprojektet øges i 2015 for at sikre hurtig udredning på hjerteområdet.

Samlet set er der for nuværende aftalt projekter for 75,84 mio. kr., svarende til ca. 6,5 mio. kr. mindre end i 2015.

Tabel 1. - Oversigt over meraktivitetsprojekter i 2014 og 2015			
Hospital	Projekt	Afsat bevilling i 2014 (1.000 kr.)	Afsat bevilling i 2015 (1.000 kr.)
Hospitalsenheden Vest	Ekkokardiografier	1.633	1.271
	MR-scanninger	309	309
	<i>ialt</i>	<i>1.942</i>	<i>1.580</i>
Hospitalsenheden Horsens	Endoskopier	1.178	1.178
	Skulder- og hofteoperationer	2.336	2.900
	<i>ialt</i>	<i>3.514</i>	<i>4.078</i>
Hospitalsenhed Midt	Lumbale ryglidelser	5.168	5.168
	Skulderoperationer	6.208	247
	Hofte- og knæoperationer	3.000	3.000
	Medicinske fedmeforløb	1.011	1.011
	Kirurgiske fedmeforløb	2.780	2.780
	MR-scanninger på ny scanner	4.180	4.180
	MR-scanninger på gammel scanner	413	413
	Reumatologi	14.400	14.400
	Bagstopperfunktion på ekkokardiografier	2.000	2.520
	<i>ialt</i>	<i>39.160</i>	<i>33.719</i>
Aarhus Universitetshospital	Abdomen pendens og brystreduktioner	1.286	1.286
	Ultralydsundersøgelser	820	820
	Medicinske fedmeforløb	2.357	2.357
	Kirurgiske fedmeforløb	3.521	3.521
	Grå stær operationer	1.298	1.298
	Rygoperationer	7.326	4.900
	Postbariatrisk plastikkirurgi	11.000	11.000
	Øre, næse, hals	800	1.200
	<i>ialt</i>	<i>28.408</i>	<i>26.382</i>
	Regionshospitalet Randers	MR-scanninger	2.694
Ultralyd		1.209	1.209
Galdeoperationer		750	514
Hernieoperationer		600	600
Skulderoperationer		2.208	841
Øre, næse, hals		1.480	2.220
Grå stær		389	2.000
<i>ialt</i>		<i>9.330</i>	<i>10.078</i>
I alt		82.354	75.837

Puljen til meraktivitetsprojekter er i 2015 på 85,95 mio. kr. Der er således en rest på ca. 10 mio. kr., som endnu ikke er udmøntet. Den del af puljen, der endnu ikke er udmøntet, reserveres med henblik på at kunne imødekomme de udfordringer, der måtte opstå, særligt i forbindelse med overholdelsen af udredningsretten.

Det bemærkes, at projekterne i 2014 opgøres endeligt ved regionsoverblikket pr. 31. marts 2015, når de endelige aktivitetstal for 2014 foreligger. Der kan i den forbindelse være enkelte projekter, som skal korrigeres, såfremt den endelige opgørelse viser en højere aktivitet end antaget ved udbetalingstidspunktet i regionsoverblikket pr. 31. oktober 2014. I tilfælde af at der skal udbetales flere midler som følge af korrektionerne, vil dette blive finansieret fra puljen i 2015 og dermed reducere restbeløbet til udmøntning til nye projekter.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 33: Orientering om samarbejde med privathospitaler i 2014 og forventninger til 2015

1-30-72-130-12

Bilag

f36583f7-b1d5-4ad3-9393-c927e49c2d4c

Orientering om samarbejde med privathospitaler i 2014 og forventninger til 2015

RESUME

Region Midtjylland har i 2014 henvist ca. 26.700 patienter til udredning og/eller behandling på et privathospital. Patienterne bliver henvist til privathospitaler i forbindelse med det udvidede frie sygehusvalg, eller når regionens egen kapacitet ikke er tilstrækkelig i forhold til overholdelse af udredningsretten.

Udgifterne til privathospitaler var i 2014 på 117,8 mio. kr., svarende til et merforbrug på 28,8 mio. kr.

I 2015 arbejdes der bl.a. med decentralisering af budgetansvaret inden for en række specialer, hvilket forventes at reducere forbruget på privathospitaler.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at orienteringen om samarbejdet med privathospitaler i 2014 og forventningerne til 2015 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionens samarbejde med privathospitaler vedrører patienter, der er henvist efter reglerne om udvidet frit sygehusvalg eller på regionens samarbejdsaftaler. Derudover har regionen siden 1. september 2013 haft pligt til at udrede patienter inden for en måned, og i de tilfælde, hvor det er muligt, kan kapaciteten på privathospitalerne ligeledes anvendes.

Status for 2014

Regionens udgifter til privathospitaler var i 2014 på 117,8 mio. kr., og kontoen for forbrug på privathospitaler havde i 2014 et merforbrug på 28,8 mio. kr. Merforbruget skyldes, at der i 2014 generelt har været stigende udgifter til privathospitaler for at sikre overholdelse af de gældende frister for udredning og behandling. Derudover har privathospitalerne i 2014 fået mulighed for at udføre plastikoperationer efter stort væggtab. Da der er tale om relativt dyre operationer, har dette også været en medvirkende årsag til at presse kontoen.

Udvikling i henvisningsmønsteret

Som udgangspunkt henvises patienterne gennem regionens patientkontor til udredning og/eller behandling på et privathospital.

Udover henvisningerne gennem regionens patientkontor er en række patienter henvist direkte til et privathospital til MR-scanning gennem regionens udbudsftaler på området.

Tabel 1. - Antal henvisninger til udredning og behandling på privathospitaler i 2014 og 2015			
Speciale	2013	2014	Ændring
Diagnostisk radiologi	559	1.879	236%
Kirurgi	1.240	1.815	46%
Ortopædisk kirurgi	1.484	1.322	-11%
Urologi	1.254	1.052	-16%
Plastikkirurgi	445	643	44%
Intern medicin	638	520	-18%
Neurologi	353	407	15%
Øre, næse, hals	540	344	-36%
Klinisk fysiologi	275	309	12%
Neurokirurgi	132	214	62%
Anæstesiologi	461	144	-69%
Oftalmologi	609	76	-88%
Øvrige	168	167	-1%
Total	8.158	8.892	9%
MR-scanninger*	20.428	17.811	-13%
Total inkl. MR-scanninger	28.586	26.703	-7%

*Antal patienter der har fået foretaget en MR-scanning

Som det fremgår af tabel 1, har patientkontoret henvist 8.892 patienter til privathospitaler eksklusive MR-scanninger i 2014, svarende til 741 patienter om måneden. Til sammenligning blev der i 2013 henvist i alt 8.158 patienter gennem patientkontoret eksklusive MR-scanninger, svarende til 680 om måneden.

Der er sket en stor stigning i antal henvisninger gennem Patientkontoret inden for diagnostisk radiologi, hvilket primært har været vedrørende ultralydsscanninger. Der er i 2014 henvist ca. 900 flere patienter til en ultralydsscanning i forhold til 2013. Også vedrørende CT-scanninger er der sket en stor stigning i 2014 i forhold til 2013. Grundet det store pres på området har der i 2014 været arbejdet med at finde ekstra kapacitet, dels på regionens egne hospitaler, dels på privathospitaler.

Der blev ultimo 2014 indgået en samarbejdsaftale med privathospitaler vedrørende CT- og ultralydsscanninger. Derudover er der arbejdet med at øge kapaciteten på egne hospitaler på MR-området via en række nye meraktivitetsprojekter. Dette har været en medvirkende årsag til, at der fra 2013 til 2014 er der sket et fald på ca. 2.600 patienter til MR-scanninger på privathospitaler.

Inden for det kirurgiske speciale er der også sket en relativ stor stigning fra 2013 til 2014. Stigningen er primært vedrørende kikkertundersøgelser som kolo- og gastrokopier. Der er generelt en stigende efterspørgsel på området, hvilket blandt andet kan skyldes det store fokus, der er på tarmkræftscreeningen.

Der er ligeledes sket en stigning i antal henvisninger inden for det plastikkirurgiske speciale, hvilket skyldes privathospitalernes mulighed for at udføre plastikoperationer som følge af stort vægttab. Der er i 2014 henvist 166 patienter til en sådan operation, som ikke var en mulighed i 2013.

Det anæstesiologiske speciale vedrører patienter til smertebehandling, og der er her sket et stort fald i antal henvisninger fra 2013 til 2014. Baggrunden er blandt andet, at der i dele af 2014 ikke har været et tilbud til patienterne på privathospitaler. I 4. kvartal 2014 blev der lavet en aftale med et privathospital vedrørende behandling af patienter med kroniske smerter. Patienterne bliver med aftalen henvist direkte til privathospitalet, såfremt der ikke kan tilbydes en tid på regionens egne hospitaler.

Inden for specialet oftamologi, der i de fleste tilfælde vedrører henvisninger til operation for grå stær, er der sket et markant fald i 2014. Faldet skyldes, at der ikke er private tilbud på området udover på Sjælland. Det formodes derfor, at patienterne vælger at vente på en tid på et af regionens hospitaler i stedet for at lade sig omvisitere.

Samarbejdsaftaler

Region Midtjylland har i 2014 haft aftale med privathospitaler på følgende områder: CT-, MR- og ultralydsscanninger, skulderoperationer, rygoperationer, udvalgte områder inden for plastikkirurgien, tværfaglig smertebehandling, udredning og behandling af urologiske patienter (prostata og urologiske smålidelser) og udredning af medicinske

mave- tarmsygdomme.

Forventninger til 2015

For at reducere udgifterne på privathospitaler, er det på nogle områder aftalt decentralisere budgetansvaret. Decentraliseringen af budgetansvaret forventes at realisere et besparelspotentiale, idet den finansiering hospitalerne tilføres, er lavere end udgiften ved privathospitalerne. Budgetansvaret er decentraliseret inden for det ortopædkirurgiske - og kirurgiske speciale, og der arbejdes på at udbrede decentraliseringen til det urologiske speciale og diagnostisk radiologi. Der forventes et besparelspotentiale på ca. 10 mio. kr. i 2015, som følger af decentraliseringen.

I forhold til samarbejdsaftaler forventes der i 2015 at blive indhentet nye tilbud på plastikkirurgi og rygoperationer, idet de nuværende aftaler udløber. Aftalerne vedrørende skulderkirurgi, ultralyd og CT-scanninger udløber også i 2015 og forventes at blive forlænget. Derudover indhentes der på det urologiske område et tilbud vedrørende udredning af patienter med blod i urinen.

Det forventede forbrug på privathospitaler i 2015 svarer til det korrigerede budget i 2015.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 34: Orientering om status på udredningsret i somatikken og psykiatrien

1-30-72-130-12

Bilag

Somatik Regional monitorering af udrednings- og behandlingsretten 3. og 4. kvartal 2014 og januar 2015

Psykiatri Regional monitorering af udrednings- og behandlingsretten september 2014 til februar 2015

Orientering om status på udredningsret i somatikken og psykiatrien

RESUME

I somatikken og psykiatrien er der fokus på at forbedre overholdelsen af udredningsretten og at forbedre registreringspraksis. Der er fortsat udfordringer med at overholde udredningsretten. Dog skal det bemærkes, at der er opnået flotte resultater inden for psykiatrien, der siden 1. september 2014 har skullet udrede patienterne inden for 60 dage.

Fra primo februar 2015 skulle hospitalerne efterleve det skærpede informationskrav, som betyder, at i de tilfælde, hvor udredningen ikke kan varetages inden for fristen, får patienten et navngivet alternativ enten på et offentligt eller på et privat hospital.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at orienteringen om status for udredningsretten i somatikken og psykiatri tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I 1. kvartal 2015 har særligt registreringer, det nye skærpede informationskrav og de enkelte hospitalers arbejde med forbedring af overholdelsen af udredningsretten været i fokus. Udredningsretten har stor opmærksomhed på hospitalerne, og der arbejdes med at forbedre overholdelsen af udredningsretten og implementere registreringer af udredningspatienter.

Fra 1. september 2015 skærpes fristen for udredning til 30 dage i psykiatrien, og patientrettighederne bliver dermed de samme for psykiatriske patienter som for somatiske patienter. I psykiatrien er der igangsat forberedelser til denne skærpelse, og i den forbindelse er det besluttet, at alle afdelinger skal arbejde på, at de fra 1. april 2015 skal være i stand til at påbegynde udredning inden for tre uger fra henvisningsdatoen.

Det skærpede informationskrav

Det skærpede informationskrav, som betyder, at de patienter, der ikke kan udredes inden for 30 dage i somatikken og 60 dage i psykiatrien skal tilbydes et navngivent alternativt udredningssted, er blevet implementeret i februar 2015. Fra udredningsretten trådte i kraft i somatikken, har de somatiske patienter fået tilbudt et navngivent alternativ i de tilfælde, hvor der var et andet hospital i regionen, der kunne udrede patienten inden for fristen. Navngivningen af alternativer er nu udbredt til også at omfatte privathospitaler.

I psykiatrien og inden for gynækologien i den østlige del af regionen er der central visitation, hvilket betyder, at patienter i første omgang får en indkaldelse fra den afdeling i regionen, der har den korteste ventetid. Her er behovet for at navngive et alternativt tilbud derfor meget begrænset.

På nogle områder er det imidlertid ikke muligt at navngive et privat alternativ. Det gælder f.eks. demensområdet, det lungemedicinske område og det rygmedicinske område, idet der her enten helt mangler eller er en for begrænset privat kapacitet.

På trods af at der nu navngives et alternativt tilbud, er det forventningen, at der fortsat vil være mange patienter, der vælger at blive udredt på det hospital, de i første omgang er henvist til uanset ventetiden.

I praksis har navngivning af privat alternativ betydet, at der for de somatiske hospitaler skulle laves nye brevskabeloner og informationsmateriale til patienterne. Brevskabelonerne har skullet tilpasses lokalt. Derudover er der udarbejdet oversigter, som angiver de private alternativer inden for de specifikke specialer. Det nye materiale er blevet omdelt og introduceret til hospitalerne medio januar 2015. For at lette ibrugtagningen af de nye breve er der blevet afholdt informationsmøder på alle hospitaler, hvor også registrering af udredningspatienter har været drøftet.

Samarbejde med privathospitaler

Der er indgået samarbejdsaftale med privathospitaler om udredning på følgende områder:

- Psykiatrisk udredning af børn og unge.
- CT-scanning, MR-scanning, ultralydsundersøgelse.
- Urologisk udredning.
- Medicinsk mave-tarm udredning.
- EMG-undersøgelser (nerveledningsundersøgelse som bruges i neurologisk udredning).

På de områder, hvor der ikke er indgået regionale samarbejdsaftaler, bruges de privathospitaler, som har indgået aftale med Danske Regioner om udredning.

Der er ikke indgået samarbejdsaftale om udredning af voksne patienter i psykiatrien, da det privathospital som er beliggende i regionen, ikke har ønsket at indgå aftale om udredning.

Regional monitorering af udredningsretten

På det somatiske område viser den regionale monitorering (bilag 1) en forbedring i andelen af patienter, der blev udredt inden for 30 dage fra 3. til 4. kvartal 2014. Resultatet for 3. kvartal var dog lavt. I 4. kvartal er resultatet på niveau med 2. kvartal 2014.

Indtil videre viser tallene for psykiatrien (bilag 2), at størstedelen af de patienter, som får registreret, at udredningen er slut, bliver udredt inden for 60 dage. I september og oktober 2014 var andelen af udredte inden for 60 dage 100 %. Det skyldes, at monitoreringen kun omfattede patienter henvist efter 1. september 2014, og i september og oktober 2014 var der endnu ikke gået 60 dage fra udredningsretten trådte i kraft.

I november og december 2014 blev 86 % af patienterne i børne- og ungdomspsykiatrien og ca. 90 % i voksenpsykiatrien udredt inden for fristen. I børne- og ungdomspsykiatrien faldt andelen til 75 % i januar og steg igen til 79 % i februar 2015. I voksenpsykiatrien var andelen 91 % i januar og 85 % i februar 2015.

Når der indføres nye registreringer, må der påregnes en vis implementeringstid, før data er komplette og retvisende. Den regionale monitorering tager ikke på nuværende tidspunkt højde for, om der er faglige årsager til, at udredningen tager mere end 30 dage, eller om patienten selv har valgt at vente mere end 30 dage på udredning. Administrationen skønner, at en af disse to grunde var gældende for ca. 95 % af de patienter, der ikke blev udredt inden for 30 dage i 4. kvartal 2014.

I de tilfælde, hvor udredningen overstiger 30 dage for somatiske patienter eller 60 dage for psykiatriske patienter, skal patienten have en udredningsplan. Data for både somatik og psykiatri viser, at i 4. kvartal 2014 var det ca. 85 % af patienterne, som enten var udredt eller fik en udredningsplan inden for fristen.

Registrering af udredningsretten er et fokusområde for hospitalerne og administrationen, og hospitalernes registreringsgrad følges og drøftes derfor løbende. Datakompletheden, altså om de nye koder vedrørende udredningsretten sættes for alle patienter, kan ikke for nuværende følges præcist. Der kan således alene skønnes ved at se på forskellige andre registreringer om patienterne. Dette skøn kan give et billede af udviklingen på det enkelte hospital men ikke bruges til at sammenligne hospitalerne. Skønnet undervurderer formentlig databasekompletheden. Med disse forbehold er skønnet, at hospitalerne ved udgangen af 2014 registrerede mellem 40 og 70 % af udredningsforløbene. Hospitalerne arbejder fortsat med at øge registreringerne.

Yderligere udfordringer

Det bemærkes, at arbejdet med at overholde udredningsretten udfordres af, at der på nogle områder opleves en

stor stigning i antallet af henvisninger. Dette gælder i høj grad psykiatrien, hvor der fra 2013 til 2014 er en stigning på 1.003 henvisninger i børne- og ungdomspsykiatrien og 1.713 henvisninger i voksenpsykiatrien, svarende til en stigning på henholdsvis 23 % og 9 %, jf. tabel 3 i bilag 2.

En anden udfordring er, at udredningsretten inden for mange specialer presser kapaciteten til behandling og til kontroller. I psykiatrien er det særligt inden for områderne ADHD, post traumatisk stress og traumatiserede flygtninge, personlighedsforstyrrelse og angst en udfordring at have tilstrækkelig behandlingskapacitet. Der arbejdes løbende med at øge kapaciteten på de områder, hvor der opstår flaskehalse. I forhold til somatikken kan blandt andet peges på et pres på kontroller inden for neurologien, hvor langt de fleste patienter fortsætter i livslange kontrolforløb.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 35: Orientering om arbejdet med kapacitetsudnyttelse i Region Midtjylland

1-22-78-3-13

Bilag

Rapport - Udnyttelse af operationskapaciteten i Region Midtjylland

Orientering om arbejdet med kapacitetsudnyttelse i Region Midtjylland

RESUME

I sagen redegøres for den af forretningsudvalget bestilte udvidede forvaltningsrevisionsanalyse af kapacitetsudnyttelsen på operationsområdet, som blev gennemført i 2014 samt for en række initiativer, som regionen har sat i værk for at understøtte hospitalernes planlægning og opfølgning på kapacitetsudnyttelsen.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland er i gang med at arbejde systematisk med værktøjer, der kan understøtte hospitalernes planlægning af operationer og også giver mulighed for opfølgning på, hvor godt hospitalerne udnytter operationsstuerne.

I 2014 gennemførte Deloitte Consulting en udvidet forvaltningsrevisionsanalyse på operationsområdet i Region Midtjylland, som forretningsudvalget havde bestilt. I analysen blev kapacitetsudnyttelsen på to af regionens hospitaler undersøgt. Kapacitetsudnyttelse skal forstås som, hvor meget operationsstuerne blev benyttet i forhold til, hvornår der var personale til stede på operationsstuerne.

På baggrund af analysen gav Deloitte Consulting nedenstående anbefalinger til Region Midtjylland:

- at der udarbejdes og implementeres en registreringsvejledning for registreringer i regionens operationsregistreringssystem, som muliggør en retvisende og ensartet opfølgning på operationsaktiviteten.
- at der foretages en systematisk registrering af de ressourcer, der er til rådighed for operationer, det vil sige både de operationsstuer og de personaleressourcer, der er til rådighed for operation.
- at der udarbejdes sammenligninger af nøgletal for operationsaktiviteten inden for samme afdeling over tid, mellem afdelinger og på tværs af hospitaler i Danmark.

Region Midtjylland arbejder aktivt videre med at måle kapacitetsudnyttelsen systematisk med henblik på at understøtte hospitalernes muligheder for at optimere anvendelsen af de ressourcer, der allerede er til rådighed i somatikken.

Nedenfor beskrives de initiativer, Region Midtjylland arbejder med:

Deltagelse i national arbejdsgruppe

Region Midtjylland deltager aktivt i en national arbejdsgruppe med repræsentation fra alle fem regioner, Danske Regioner, Sundhedsministeriet og Finansministeriet. Arbejdsgruppen blev nedsat på baggrund af Økonomiaftalen 2015 mellem Regeringen og Danske Regioner. Økonomiaftalen forpligter regionerne til at arbejde systematisk med at måle kapacitetsudnyttelsen, og det er forventningen, at arbejdsgruppens arbejde munder ud i en definition af flere indikatorer, som kan opgøres både på egen afdeling over tid, men også mellem afdelinger og på tværs af hospitaler og regioner. Det er ydermere forventningen, at disse indikatorer bliver skrevet ind i Økonomiaftalen 2016. Det kræver stor koordination mellem regionerne at sikre, at det er de rette indikatorer, der vælges i forhold til, hvad der giver mest sundhed for pengene. Derudover skal der være enighed om, hvordan indikatorerne opgøres, og hvad datagrundlaget skal være for at være sikker på, at det er det samme, der måles i alle regioner. Den udvidede forvaltningsrevisionsanalyse har givet Region Midtjylland et rigtig godt grundlag for aktivt at påvirke valget af indikatorer i forhold til, hvilke indikatorer der giver stor værdi for hospitalerne at opgøre. Derudover har

forvaltningsrevisionsanalysen givet en solid erfaring med at arbejde med operationsdata på en systematisk måde, der har været til stor nytte i arbejdet i den nationale arbejdsgruppe.

Ensartet registreringspraksis

Et andet initiativ er, at der i foråret 2015 udarbejdes en retningslinje for ensartet registreringspraksis i regionens operationsregistreringssystem. Hospitalerne har vurderet, at det tager et halvt år at indføre ensartet registreringspraksis. Derfor kan data på operationsområdet indgå i regionens ledelsesinformationssystem fra 1. kvartal 2016, og det bliver muligt løbende at følge kapacitetsudnyttelsen på regionens hospitaler på en eller flere afdelinger. Det er ikke alle afdelinger, der endnu har indført regionens operationsregistreringssystem. Dette skyldes, at systemet er dyrt at implementere, og nogle afdelinger afventer udflytning i andre matrikler i forbindelse med sygehusbyggerierne. Regionsrådet bliver orienteret om resultaterne, når disse foreligger.

Planlægningsværktøj

Der arbejdes på at udvikle et planlægningsværktøj, som giver hospitalerne et bedre overblik over deres booking af operationer, end tilfældet er i dag. Værktøjet skal dermed give bedre betingelser for at øge kapacitetsudnyttelsen på operationsområdet.

Forvaltningsrevisionsanalysens resultater

En del af formålet med den udvidede forvaltningsrevisionsanalyse var, at Region Midtjylland lærte en metode til at måle kapacitetsudnyttelsen systematisk. Dette lykkedes, og regionen kan derfor i dag selv foretage sådanne målinger og analyser. Analysens resultater baserer sig alene på data fra Regionshospitalet Viborg, da datagrundlaget for at gennemføre forvaltningsrevisionsanalysen var begrænset i 2014.

Resultaterne viser, at Regionshospitalet Viborg samlet set har en kapacitetsudnyttelse på 66 %. Deloitte Consulting vurderer, at kapacitetsudnyttelsen kan forøges til et niveau mellem 80 og 85 %. Regionshospitalet Viborg er i gang med at arbejde med tiltag, der kan forbedre kapacitetsudnyttelsen. En kapacitetsudnyttelse på 80 – 85 % er dog i mange tilfælde ikke realistisk. Dette skyldes, at vurderingen baserer sig på nogle skrappe antagelser, hvor en af dem er, at alle mellemtider er på et kvarter. Mellemtiden angiver den tid, der går, fra en patient er kørt ud af operationsstuen, til den næste patient er kørt ind på samme operationsstue. En mellemtid på et kvarter betyder, at der alene er afsat tid til rengøring af operationsstuen mellem to operationer. Der er ikke taget højde for, at mange operationer kræver indstillinger af udstyr på operationsstuen, som ikke kan gøres, mens operationen er i gang. Derudover er der heller ikke taget højde for, at der skal være plads til akutte patienter, som forstyrrer det planlagte program på operationsgangene. Forvaltningsrevisionsanalysen har dog givet anledning til, at Region Midtjylland har lært en god metode til at se systematisk på kapacitetsudnyttelse. Denne måde at se på kapacitetsudnyttelse på kan give god læring på hospitalerne og anledning til, at hospitalerne ændrer arbejdsgange i forsøget på at opnå en bedre kapacitetsudnyttelse. Forvaltningsrevisionsanalysen er vedlagt som bilag.

Rapport fra Rigsrevisionen

Det forventes, at Rigsrevisionen den 18. marts 2015 offentliggør en rapport om hospitalernes anvendelse af personaleressourcer. Rapporten vil blive eftersendt til brug for regionsrådets møde den 25. marts 2015.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Punkt 36: Orientering om tilsagn om midler fra satspuljen på psykiatriområdet til projektet "Tværfaglige, udgående teams i børne- og ungdomspsykiatrien"

1-31-72-16-15

Bilag

Foreløbigt tilsagn fra Sundhedsstyrelsen

Revideret projektbeskrivelse

Endeligt tilsagn fra sundhedsstyrelsen

Orientering om tilsagn om midler fra satspuljen på psykiatriområdet til projektet "Tværfaglige, udgående teams i børne- og ungdomspsykiatrien"

RESUME

Region Midtjylland har for perioden 2015-2018 fået tilsagn om i alt 20,9 mio. kr. fra satspuljen vedrørende en tværfaglig indsats i børne- og ungdomspsykiatrien. Beløbet svarer til det, der er søgt om.

DIREKTIONEN INDSTILLER,

---

at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I aftale om satspuljen 2015-2018 blev der afsat i alt 50 mio. kr. til en tværfaglig indsats i børne- og ungdomspsykiatrien. Formålet med puljen er et yderligere målrettet fokus på brobygning og koordination til den kommunale indsats samt skoletilbud i tilknytning til afdelingerne. Puljen er en udvidelse af en tilsvarende pulje fra satspuljeaftalen 2014-2017.

Regionsrådet blev på møde den 17. december 2014 orienteret om, at Region Midtjylland ønskede at søge om midler fra puljen, når den blev slået op. Baggrunden for orienteringen var, at der sædvanligvis er meget kort tid mellem opslag af satspuljerne og ansøgningsfristen, hvilket gør det vanskeligt at forelægge og drøfte ansøgningerne politisk inden afsendelse af ansøgningerne. Regionsrådet tog orienteringen til efterretning.

Region Midtjylland har således søgt om midler til et tværfagligt udgående team i Center for Spiseforstyrrelser og Skolebørnpsykiatrisk Afsnit C Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center i Region Midtjylland, Risskov, hvor målgruppen vil være børn og unge i alderen 7-17 år henvist til de to steder. Region Midtjylland har søgt om 20,9 mio. kr. Projektets samlede budget er 24,6 mio. kr. Region Midtjyllands medfinansiering er således 3,7 mio. kr.

Formålet med projektet er at begrænse den sociale isolation, fravær fra skole/uddannelse og hjemmeliv samt mindske generel funktionsnedsættelse hos børn og unge med svære spiseforstyrrelser og børn med indlæggelseskrævende børnepsykiatrisk lidelser, at forebygge antallet af indlæggelser for målgruppen samt at forkorte indlæggelsesforløb for målgruppen.

Sundhedsstyrelsen har den 3. februar 2015 givet foreløbigt tilsagn om, at der kan bevilges 20,9 mio. kr. til projektet. Det kun foreløbige tilsagn er givet under forudsætning om, at projektet uddybes på nærmere beskrevne områder. Blandt andet ønsker Sundhedsstyrelsen en nærmere beskrivelse af samarbejdet om sammenhæng mellem undervisning i hospitalets skole og i hjemskolen, en tidsplan samt beskrivelse af en kommunikationsstrategi.

Region Midtjylland har den 16. februar 2015 fremsendt vedlagte reviderede projektbeskrivelse til Sundhedsstyrelsen, der uddyber den tidligere fremsendte ansøgning.

Region Midtjylland har den 5. marts 2015 fået endeligt tilsagn fra Sundhedsstyrelsen om, at der for perioden 2015-2018 ydes 20,9 mio. kr. fra satspuljen til projektet om tværfaglige udgående teams i børne- og ungdomspsykiatrien.

BESLUTNING

Indstillingen blev tiltrådt.

Conny Jensen og Bente Nielsen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.